

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ Β'. — ΦΥΛΛ ΙΒ'.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1873

ΑΡΙΘΜΟΣ 24

ΕΠΙ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ

Σ. Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ

Ἐν τῇ φιλολογικῇ Συλλογῇ

« ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ »

I

Πόσον ωραιότερον θὰ ἦτο, φίλοι μου, εἰὰν τοὺς λόγους τούτους εἰς μνήμην καὶ τεκμήριον σεβασμοῦ καὶ ἔρωτος τοῦ μεγάλου τῶν πατέρων ἀγῶνος, ἀπήγγελλον οὐχὶ ἐν μέσῳ τῆς ἐστεγασμένης ταύτης καὶ σεμνῶς ὠραῖσμένης αἰθούσης, ἐμοῦ τε καὶ ὑμῶν ὄλων παρισταμένων ἐν εἰρηναίᾳ περιβολῇ καὶ ἴσως μεμυρωμένη, οὐχὶ ἐδῶ ἐν μέσῳ θαμβοῦ φωτὸς καὶ σιγῆς ὡς τοῦ τρόμου, ἀλλ' ἐκεῖ, ἐκεῖ, κατὰ τὰ Θεσσαλικά τέμπε, ἐκεῖ, ὅπου τὸ χρυσοῦν ὄνειρον τῶν πατέρων καὶ ἡ ἀνασσα ἐλπίς τοῦ μέλλοντος, ἐν μέσῳ εὐσκίου τινὸς καὶ καλλιδένδρου φάραγος, ὑπὸ τὴν λαμπρὰν

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β'.]

τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα, χρεμετιζόντων ἀπωτέρω τῶν ἵππων καὶ μακρὰν βρουτώντων πυροβόλων καὶ ἀπαστραπούσης τῆς λόγχης καὶ τραγωδούντων μαχητῶν τοῦ πολέμου τὸ ἄσμα, ἐκεῖ, ὑπὸ τὰς κροτούσας πτυχὰς τῆς ἑλληνίδος σημαίας καὶ τὰ ἀναπαλλόμενα στήθη πρὸς νίκην καὶ εὐκλειαν!

Πόσον θὰ ἦτο ωραιότερον!

Οὐχὶ ωραιότερον μόνον, ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἑλληνικώτερον καὶ ἱερότερον καὶ ἀληθέστερον θὰ ἦτο, διότι ἡ εὐχὴ τῶν πατέρων ἡμῶν ἦτο τοῦτο, διότι τοῦτο ἦτο ἡ ἐλπίς αὐτῶν, τὸ ὄνειρον, ἡ πίστις τῶν καὶ ὁ ὄρκος. Ναί, φίλοι μου, ὅταν ἡ ἐνθουσιώδης καρδιά καὶ διάνοια τοῦ Φερραίου συνελάμβανον τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀπάσης Ἑλλάδος, ὡς ὁ Φειδίας τὸν ὀλύμπιον Δία του, ὅταν ὁ Σκουφᾶς καὶ ὁ Τσακάλωφ ἔδιδον τὰς χεῖρας καὶ συνώμνον ὑπὲρ τῆς καθολικῆς παλληγγεσσίας τοῦ δούλου Ἐθνους, ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος Ἰψηλάντης

καταλιπὼν τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα κατέβη εἰς Δραγασάνιον καὶ ὁ Μιχαὴλ Σούτσος παρήτησεν ἓνα θρόνον, ὅταν οἱ νεαροὶ λογάδες τοῦ ἱεροῦ λόχου ἐσφάζοντο ἐν τῇ γῇ τῆς Δακίας μὲ τὸ αἷμα τῶν Σπαρτιατῶν εἰς τὰ στήθη καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ χεῖλη, ὅταν εἰς τὰς ἀγχόνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὰς πυρὰς τῶν Κυδωνιῶν, εἰς τὰς σφαγὰς τῆς Σμύρνης, εἰς τὴν πανολεθρίαν τῆς χαριτωμένης Χίου ἀφήκαν τὴν ὑστάτην πνοὴν τόσαι μυριάδες Ἑλλήνων, ὅταν ὁ Κουντουριώτης διέσπειρε τὸ χρυσοῦν του, ὁ Μαυρομιχάλης καὶ Κολοκοτρώνης τὰ τέκνα των, ὁ Ὀλύμπιος, ὁ Διάκος, ὁ Βότσαρης, ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Φλέσσας τὰ αἱματὰ των εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅλοι ἀφελῶς καὶ γενναίως, ὡς οἰκτίρμων γυνὴ κόκκους σίτου εἰς πεινώσαν ὄρνιν, ὅταν καὶ ἐδῶ καὶ πέραν καὶ ἐκεῖ καὶ ἄλλοθι καὶ εἰς τὰς χαράδρας τῆς Ἠπείρου καὶ εἰς τῆς Θράκης τὰς χλοεράς ἐρήμους καὶ εἰς τῆς Κρήτης τὰ ἅγια ὄρη καὶ εἰς τοῦ Μεσολογίου τὰς νύκτας καὶ εἰς τῶν Ψαρῶν τὰς μελαίνας ῥάχεις καὶ εἰς τῆς Σάμου τὰ δούλεια ἐδάφη, ἀπέθνησκον σιωπηλοὶ καὶ ἄγνωστοι τοσοῦτοι καὶ τοσοῦτοι στρατιῶται τοῦ ἀγῶνος καὶ μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας, — ὦ, ποτὲ, ποτὲ καὶ οὐδαμῶς ἐκείνοι ἐπίστευσαν οὐδ' ἠλπισαν ὅτι τὸ φρικαλέον δρᾶμα τῆς ἐν μέσῳ φλογῶν καὶ αἱμάτων ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος θὰ ἔλγηε μέχρι Δαμίας καὶ Ταυνάρου καὶ θὰ ἀπεκοιμᾶτο τέλειον ὑπὸ τὰ μειδιάματα αὐλῆς τινος καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ τόκου! Ὅχι, ὄχι, τὸ ὄμμα τῆς θεότητος ἦν ἐκείνοι ἐλάτρευον, τὸ βλέμμα τῆς Ἐλευθερίας ἐκείνων, ὅπερ φρίττων καὶ ἐνθουσιῶν ἐνητένισεν ὁ Σολωμὸς, ἐμέτρει πολλῶ ἐυρύτερα πλάτη γῆς ἢ τὸν στενὸν κράββατον ἐν ᾧ ἠπλώθη, ὡσεὶ νεκροῦ, τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος τὸ σῶμα· αἱ μεγάλαι λεγεῶνες τοῦ 1821 ἦσαν λεγεῶνες πανελλήνων καὶ ὁ μόνος των καὶ ἅγιος πόθος ἦτο αὐτῆ αὐτῆ ἢ ἀπ' αἰῶνων ζητούμενη ἐθνικὴ ἐνότης, ἢ δὲ μόνη ἐλπίς καὶ εὐχὴ των ἦτο τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ὄνειρον ὅπερ ἔθετον ἐν

μέσῳ τῶν ἁλῶν καὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου, ἐκεῖ, εἰς τὸ εὐῶδες τῆς οἰκουμένης ὄνειρον, διότι ἡ μεγαλόφρων Ἐπανάστασις τῶν μεγάλων ἡμῶν ἐκείνων πατέρων, ἦτο ἡ ἀποσφραγιζομένη διαθήκη τοῦ τελευταίου ἐκείνου τῶν Ἑλλήνων βασιλέως, στρατιώτου ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ μάρτυρος ἐπὶ τῆς ἀλώσεως, διότι ἡ μεγαλεπήβολος Ἐπανάστασις ἐκείνων ἀνεπήδησεν ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῶν Μαραθωνομάχων καὶ τοῦ νικητοῦ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Πύρου, ὡς ἀπεκάλουν Πέρσας τοὺς ἐν ταῖς μάχαις ἤδη ἐχθροὺς καὶ χθὲς τυράννους των, εὐρεία δὲ ἦτο αὐτῶν ἡ διάνοια, πολὺς ὁ ἔρωσ καὶ μεγάλη ἡ πίστις, ὡς ὁ βηματισμὸς τοῦ Ὀδυσσεῶς, ὡς αἱ θαλασσοδρομίαι τοῦ Τομπάζη, ὡς ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ Βότσαρη! Διότι ἡ Ἐπανάστασις ἐκείνη ἦτο σεισμὸς, θρησκεία καὶ βάπτισμα πανελλήνιον, ὄνειροπολήσασα καὶ πιστεύσασα σύνορα τῆς ἐλευθέρας πατρίδος τὸν Ἴστρον καὶ τὰ πέραν τῆς Κρήτης πελάγη καὶ σημαδεύσασα ταῦτα διὰ τῶν αἱμάτων τοῦ Δραγατσανίου καὶ τοῦ πρὸ τῆς Ἀλεξανδρείας τολμήματος τοῦ Κανάρη, — ἐπανάστασις εἰς τῆς ὀποίας τὸ φῶς καὶ τὸ μέγεθος ἦλθεν ὡς ἐν ἀμίλλῃ νὰ μετρηθῆ καὶ ὡς σύμμαχος καὶ ὡς σταγὼν ἐν ὤκειαν ἢ ἐν αὐτῇ ν' ἀποθάνῃ τὸ ἀδελφὸν αὐτῆς καὶ πλήρες κεραυνῶν καὶ τυφῶνων πνεῦμα τοῦ Βύρωνος, ὡς παρὰ ταῖς νίκαις τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμίνας, ὑμῶν αὐτὰς, ἦλθε νὰ συναγωνισθῆ ἐν μεγαλειότητι καὶ ὡς υἱὸς πρὸς μητέρα ἐν στοργῇ νὰ βιώσῃ ἀρρήκτω τὸ οὐράνιον τοῦ Αἰσχύλου πνεῦμα. — Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη, στάδιον μαρτύρων καὶ πάλη τιτάνων, αἱμοσταγῆς καὶ φλέγουσα εἰκῶν τῆς ὀποίας τὰ κύματα ἐν ταῖς ναυμαχίαις ἦσαν μεγαλείτερα τῶν ὀρέων καὶ τὰ ὄρη μικρότερα τῶν παλλομένων ἐν ταῖς μάχαις καρδιῶν, καρδιῶν αἰτινες ἐν ἡσθάνθησαν αἰσθημα, τὸ ἀγιώτατον καὶ γλυκύτατον τῶν αἰσθημάτων, τὴν ἐλευθερίαν, μίαν δὲ μόνην μαχόμεναι καὶ ἐκπνεύουσαι, τὴν καλλίστην καὶ σεμνοτάτην, ἀφήκαν φωνήν: Κωνσταν-

τινούπολις! — «Ὁχι, θὰ τοῖς εἶπαν ὁ γέρον Τρικούπης καὶ ὁ φιλέλλην Τζούρτζ καταβαίνοντες χθὲς εἰς τὸν Ἄδην, ἠπατήθητε· μέχρι γήρατος ὑστάτου ἀνεμίναμεν ἡμεῖς καὶ εἶδαμεν τὴν Ἑλλάδα· ὡς νήπιον ἐσπαργανώθη, ὡς νᾶνος ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ κόσμου ἐκλείσθη ἐντὸς κλωβίου, ἔχουσα ὡς χιτῶνα καὶ σύρματα, ὡς ὀριά της ἔχουσα τὰς Στροφάδας τοῦ Αἰγαίου καὶ τοὺς πυρετοὺς τῆς Δαμίας.» Καὶ αἱ μεγάλαι σκιαὶ τῶν πατέρων θὰ ἀπεμακρύνθησαν, ὡς ὁ Αἴας τοῦ Ὀμήρου, ἀνευ φωνῆς ἀλλὰ καὶ ἀνευ ἐλπίδος! . .

II

Ἄνευ ἐλπίδος; Πῶς λοιπὸν, οἱ ἄνδρες ὅσοι ἐνητένισαν τὰ σεράγια τοῦ Χουρσὶδ ἐν Τριπόλει καὶ τὴν κίδαριν τοῦ Μουσουλμάνου ἐν Ἀθήναις, οἱ ἄνδρες ὅσοι ἠγνόουν καὶ αὐτῆς τῆς οὐρανιας γλώσσης τοῦ Διοσκούρου τὰ γράμματα ἔτι, οἱ ἄνδρες ὅσοι ἔφερον ἀντὶ παντὸς ἄλλου πλοῦτου ἐν εἰκόνισμα τῆς Παναγίας καὶ ἐν ζεύγος ὄπλων ἐν τῇ καλύβῃ κρυπτὰ, ἦσαν ἑλληνικώτεροι, μᾶλλον εὐαίσθητοι καὶ μεγαλοφρονέστεροι ἡμῶν, οἵτινες ζῶμεν ὑπὸ τοσαύτην αἴγλην σχολείων καὶ ἐπωμίδων, ὑπὸ τοσαύτην ἐλευθερίαν πανηγύρεων καὶ ἐταιριῶν, ὑπὸ τοσοῦτον πλοῦτον ὄπλων, χάρτου καὶ φαντασίας; Πῶς λοιπὸν, ὅ,τι ὠραῖον καὶ μέγα περιεσώζετο, ὡς ὑπὸ αἰθάλην σπιυθήρες, ἀπὸ τῶν παλαιάτων τῆς Ἑλλάδος χρόνων, ἀνερρίπισθη, ἐξεκρούσθη, συνῆλθε καὶ ἀγωνισάμενον ἐθανατώθη πρῶτον καὶ ἐσβέσθη μετὰ τῆς μεγάλης ἐκείνης λαμπηδόνης τῆς καλλινίκου τῶν πατέρων ἐπαστάσεως; Καὶ λοιπὸν, οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἐν ταῖς καλαῖς τῆς νεότητός των ἡμέραις, ἀρραβωνισθέντες ἀντὶ νύμφης τὴν Ἑλλάδα καὶ στεφθέντες ἐν τῷ χορῷ τῆς μάχης τὴν εὐκλειαν, ἀπέθαναν μηδένα ἀπὸ μητρὸς Ἑλληνίδος γόνου καταλιπόντες, ἀπέθαναν ἀνευ υἱῶν, ὡς ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου, ἡμεῖς δὲ καὶ οἱ χθὲς ἔτι, προσήλθομεν δειλοὶ καὶ λαίμαργοι θῶες, μικροὶ τὸ φρόνημα καὶ

τὴν καρδίαν, διανεμόμενοι τὰ οἰκόπεδα καὶ τὰς πόλεις καὶ ἡσύχως ἀπολείχοντες τὰ αἰμάσσοντα θρύμματα μετὰ τὴν μάχην λεόντων; Πῶς, τὴν βαρεῖαν σπάθην ἐκείνων εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀντικατέστησεν ἡ ἄβρα ἐκ δέρματος χεῖρις, τὸ μακρὸν καὶ φλογερὸν ἐκείνων ὄπλου ἢ λιγυρὰ ράβδος καὶ τὸ μαστίγιον, τὴν ἔμμαχον καὶ εὐσταθῆ παρρησίαν ἐκείνων ἢ καλουμένη παρ' ἡμῖν βαθεῖα ὑπόκλισις, τὸν ἀνδρώδη καὶ θούριον ἐκείνων βηματισμὸν ὁ χορὸς τῆς Εὐρώπης, τὴν πεφιλημένην πατρίδα ἢ ὑψυχρος δεσποσύνη, τὸ ἐκείνων φρόνημα τοῦ πολέμου ὁ ἔρωσ καὶ τὸ ὄνειρον τῆς τεθρίππου, τὴν ἐπώδον τῶν ἀσμάτων τοῦ Ῥήγα τὸ γενναϊόφρον καὶ μελιρῆτον παρ' ὑμῖν ἐκεῖνο προσφώνημα: ὁ βασιλεὺς μου καὶ κύριός μου;

Ἐπὶ τίσι λοιπὸν λόγοις, τελοῦμεν σήμερον τὴν ἑορτὴν τῆς 25 Μαρτίου, μίαν καὶ μόνην τηρήσαντες, οἱ δειλαῖοι, ἐκ τῶν τοσοῦτων ἡμερῶν τοῦ ἔτους πρὸς ἀνάμνησιν τῶν μεγάλων κατορθωμάτων τῶν κλεινῶν ἡμῶν πατέρων; Συνερχόμενοι ἐδῶ, δυνάμεθα εὐτολμοὶ καὶ θαρράλεοι νὰ ἐνατενίσωμεν τὰς εἰκόνας ἐκείνων καὶ, ὡς υἱοὶ πρὸς γεννήτορας, φίλιον ἀποτείνωμεν τὸν λόγον καὶ ἴση τῇ τιμῇ συλλαλήσωμεν καὶ ἐπικαλεσθῶμεν ἀκόμη τὰς εὐχὰς των... ἐπὶ τίνι, διὰ ποῦ; «Κάτωτὰ βλέφαρα!», φωνοῦσιν εὐγλώττως αἱ περὶ ἡμᾶς αὐταὶ εἰκόνες. «Μὺς καὶ βάτραχοι, παρφδοῦντες τὴν Ἰλιάδα τῶν ἡμερῶν τοῦ Δράμαλη, ἀναβιβάσατε εἰς τὰς ὠχρὰς ὑπὸ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ φθόνου παρεΐας σας, ἀναβιβάσατε μικρὸν ἐρύθημα, παριστάμενοι ἐνώπιον ἡμῶν, τὸ ἐρύθημα τῆς αἰσχύνης! Μίαν καὶ μόνην κατ' ἔτος ἀφιερῶτε εἰς μνημόσυνον ἡμῶν ἡμέραν, διότι σὰς βαρύνει καὶ λυπεῖ ἡ ἡμέρα αὕτη, διότι ἐν αὐτῇ ὡς ἐν κατόπτρῳ βλέπετε ἑαυτοὺς πυγμαίους καὶ νόθους.» Τοιαῦτά τινα φωνοῦσιν ἐκ τῶν ἐδῶ κρεμαμένων εἰκόνων τὰ ὑπερήφανα καὶ ἀρειμάνια καὶ τετραπήχη ἀναστήματα τοῦ Κολοκοτρώνη, τῶν υἱῶν τοῦ Πετρόμπεη, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀνδρούτσου,

τοῦ Παππαφλέσσα, τοῦ Μαυροκορδάτου, τοῦ Μιαούλη, τοῦ Καραϊσκού, τοῦ Γρίβα, τῆς ἡρωίδος ἔτι Βουβουλίας! Ἄ'Ελθέ, σὺ, λέγει ἕκαστος αὐτῶν, ἔλθέ σὺ, ἄβρον μεράκιον, τὸ ἀναβάλλον χλιδίζουσαν κόμην καὶ φθισιῶντα περιάγον τὰ στήθη, ἐνατενίσόν με καὶ τόλμησον νὰ εἶπῃς ὅτι εἶσαι τέκνον μου! Ἄ'Ελθέ σὺ, νυσταλέε νεανίσκε, ὁ τρίβων εἰς πότους τὸν χρόνον καὶ πλειότερον σποιδάσας τοὺς ἔρωτας τοῦ Δουδοβίκου ἢ τὰς μάχας τῆς Βαλτέσης καὶ τῶν Μύλων, ἔλθέ, ἰδέ με καὶ τόλμησον νὰ εἶπῃς ὅτι εἶσαι υἱός μου! Ἄ'Ελθέ σὺ, ἔρπουσα σαῦρα ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ κολακείᾳ, σὺ ὁ γουγκλιτῶν ἐν ἐστώσει ἐνώπιον τοῦ χρυσοῦ ὡς πρὸ τοῦ ἡλίου ὁ Ἰνδὸς, ἰδέ με καὶ ἂν τολμᾷς εἰπεῖ ὅτι εἶσαι γόνος μου! Ἄ'Ελθέ σὺ, τὸ θρέμμα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἑταίρων, σὺ ὁ χανιωθεὶς ἐν τῇ ἡδονῇ καὶ τῇ ἀργίᾳ, σὺ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ δήμου ὁ κηδεμὼν καὶ ἡγέτης, εἶσαι τὴν ἡλικίαν ἀνὴρ, παραβαλοῦ πρὸς με, ὁμήλικα ἄνδρα, καὶ ἂν τολμᾷς εἰπεῖ ὅτι εἴμεθα ἐν αἵματι ἀδελφοὶ, θρέμματα τῆς αὐτῆς καλῆς μητρὸς Ἑλλάδος, λάτρεῖς τῆς αὐτῆς θρησκείας καὶ τῆς αὐτῆς πανελληνίου πατρίδος! — Ποῦ εἶνε λοιπὸν τὰ τέκνα μας;»

Αὕτη εἶνε, φίλοι μου, ἡ βροντώδης κραυγὴ ἣτις ἐκ τῆς εὐστόμου σιγῆς τῶν τάφων καὶ τῶν εἰκόνων ἀναβάλλεται. Οὗτος εἶνε, φίλοι μου, ὁ θρηνώδης ὀλολυγμὸς ὅστις ἀκούεται ἅμα τις βαθυτερον ἐνατενίσῃ τὸν βίον ἡμῶν καὶ τὸν βίον ἐκείνων, ἅμα τις μετρήσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ τὰς καρδίας ἐκείνων, τὸ φρόνημα τῶν πατέρων καὶ τὴν φρόνησιν τῶν υἱῶν, — φρόνησιν, ναί, ἀλλὰ τὴν εἰδεχθῆ φρόνησιν ἐκείνων τοῦ φιλαύτου ὑπολογισμοῦ, τῆς μεμετρημένης φιλίας, τῆς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου οἴκου αἰωνίας σπουδῆς, τοῦ ἀνελεήμονος ὕλισμοῦ, τῆς δουλόφρονος κολακείας, τῶν βλακωδῶν ἐρώτων τῆς ματαιοφροσύνης, πάσης συλλήβδην λύμης δούλων καὶ ὄχι ἐλευθέρων ἀνδρῶν, ἣτις ὠριμάζει τὸ παιδίον μόλις ἠβῆσαν εἰς γραῶδη τινα πονηρίαν, μεταβάλλουσα τὸ αἷμα αὐτοῦ εἰς ἰχώ-

ρα, τὴν διάνοιαν αὐτοῦ εἰς σοφιστεῖαν, τὴν ζωὴν αὐτοῦ πᾶσαν εἰς κρυερὰν σηπεδόνα, σελαγίζουσα ἔστιν ὅτε ἀλλὰ τὸ σελάγισμα τῶν τελμάτων καὶ τῶν τάφων! — Μὴ τάχα καὶ ὑποθάνωμεν λοιπὸν φίλοι μοι;

«Ἐγὼ ἀπέθανα, λέγει ἡ Κρήτη, σπαραχθεῖσα ὑπὸ τὰ ὄμματά σας.» Ναί, Κρήτη, ἀπέθανες ἐπὶ μικρόν· ἀλλὰ παρὰ τῇ πλευρᾷ σου συναπέθανεν ὁ Πραΐδης καὶ ἡ κλειῆ ἐκείνη χορεία τοσοῦτων ἡρώων. Ἡ ἐλευθερία καὶ μικρὰ αὕτη Ἑλλάς σοὶ ἔστειλε στρατιώτας, ἴσως στρατηγούς, ἔλειπεν ὅμως, Κρήτη, ἔλειπεν ἐν τῇ μητροπόλει ὁ ἄρχων στρατηγός...

III

Τίς οἶδεν, ἴσως ἔλθῃ, ἴσως ἔρχεται οὗτος, φίλοι μου. Ἐχει τὸ ἔθνος στρατιώτας, τὸν μέγαν αὐτοῦ ἔχει ἐν τοῖς ἀγροῖς λαὸν, ἐν ὧρα δέ τινα ἀγία καὶ ἐγγυτάτη θ' ἀναπηδήσῃ ἐκ τῶν κόλπων αὐτοῦ ὁ μέγας ἡγήτωρ καὶ σωτήρ...

Ἐλπίσωμεν καὶ εὐχθῶμεν.

Μετὰ τὸν ἀγῶνα τῶν μεγάλων πατέρων, ἐπήλθε ἡ γενεὰ τῶν νεκροθαπτῶν. Βαρεῖα, ἰσχυρὰ, νοσηρὰ, δύσελπις, μόρσιμος ἡ γενεὰ αὕτη, ἀπήγγειλε τὰ νεκρώσιμα τῶν ἡρώων, ἐσκέπασε μὲ χῶμα τὰ σώματα τῶν γιγάντων καὶ γηράσασα τάχιστα, ἔἀποσύρεται ὀλονὲν ἀπὸ τοῦ καλοῦ τῆς Ἑλλάδος προσώπου, ὡς φάσμα πλήρες σκιᾶς καὶ ὁσμῆς θανάτου καὶ ἀορίστου τρόμου· ραδιοῦργος καὶ θρηνώδης ἡ γενεὰ αὕτη παρήλθεν, ἡ ὁμίχλη διαλύεται καὶ ἰδοὺ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν ἐθνικὸν ὀρίζοντα διαγελά, ὡς ὑπανακύπτον ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ σέλας, αὐγὴ τις πλατεῖα, ἡρέμα βαινοῦσα ἀλλ' εὐσταθῆς, ἀνέφελος, πλήρης οἰωνῶν ἀρίστων καὶ γενναίων παλμῶν!

Εὐχθῶμεν καὶ ἐλπίσωμεν.

Δροσεροῦ ἴνους καὶ ποθεινοτάτου μέλουτος αὔραι προσπνέουσιν εἰς τὰ μέτωπα ἡμῶν ἀπάντων. Ἐρχεται τις ἀπὸ τῶν βαθυτάτων κόλπων τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὡς ἀπὸ ἀπωτάτης χώρας... Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐθνικά τινα ἀνθύλλια ἀνα-

βάλλουσι τὰ πέταλα καὶ προμηνύουσι τὸ ἔαρ τοῦ Γένους· εἰς τὸν αἰγιαλὸν φρίσσει ἐλαφρῶς τὸ κύμα, ἐπαφρίζει καὶ σκυθρωπάζει μακρὰν τὸ πέλαγος, τεκμαιρόμενον ὅτι ἡτρικυμία τῶν καρδιῶν ἔρχεται· ἀστραπαὶ τινες ἐκ τοῦ ἀφανοῦς βάλλονται ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἀγγέλουσι, λευκαὶ χελιδόνες, τὴν θύελλαν τῆς ζωῆς· ἐδῶ συνιστᾶται εἰς σύλλογος, ἐκεῖ ἀνοίγεται ἐν θέατρον, πέραν καρτιρίζεται ἐθνική τις λέσχη, ἐκεῖ ἰδρύεται σχολή τις, μακρὰν ἔταιρία τις φίλων συνέρχεται, κατασκευάζεται ἐν ἀκόμῃ τυπογραφείου, οἱ ἔρημοι συναγείρονται εἰς οἶκον ἐλεήμονα, οἱ σκοτεινοὶ τὸν νοῦν καλοῦνται εἰς φωτισμὸν ἐλεύθερον, βιβλιοθήκη τις καταβαίνει ἐν τῇ ἀγορᾷ, ταμεῖόν τι ἐπὶ χρυσταῖς ἐλπίσιν ἰδρύεται, ἐν μασσωλεῖον ἠρώων ἀνεγείρεται, ἀκούεται τις ἀρὰ, τονίζεται πατριωτικὸς διθύραμβος, ἐορτάζεται ἐορτή τις νεανικώτατα, κερδαίνεται ἐθνικὸν τι ζήτημα, φέρουσιν ὄλοι χαροπὸν μειδιάμα ὡς ἐπὶ τελετῇ γάμου, λύει εἰς πλούσιος τὸ βαλάντιόν του χάριν τῆς μελάνης καὶ τῶν φράσεων, γράφεται εἰκὼν τις ἠρωϊκῆ, μιμῆται τις ἀπὸ εἰλικρινοῦς ἔρωτος τὸν Φειδιάν, ἱστορία τις τοῦ ἔθνους πωλεῖται καὶ ἀρπάζεται ὡς ἄρτος, θρηνεῖται γενναῖος καὶ εἰλικρινέστατος εἰς νεκρὸς, λυεῖται ἀνδρικῶς διπλωματικῆ τις ἔρις, τινάσσεται ἡ νοθερεία ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, ὄργασμός τις θερμαίνει καὶ διακινεῖ τὰ στήθη ἀπάντων, τείνουσιν ὄλοι, τείνουσιν... ἄγνωστον ἔτι ποῦ, ἀλλ' ἐμπρὸς,—ὦ, βεβαίως ἐμπρὸς!

Ἀναμένεται μία φωνὴ ὡς ἀφορμὴ καὶ σημαῖα.

Ποία εἶνε αὕτη;

Ζήτημά τι ἐθνικὸν, μεγαλόφρον, πανελληνιον.

Τότε γεννᾶται ὁ ἐνθουσιασμός. Τότε ἦλθε τοῦ χρόνου τὸ πλήρωμα. Τότε, ὡς ἐν ὄρα θερινῇ παιδρῶν βορρῆως πνεῦμα, ὄλων πληροὶ τὰ ἄλκιμα στήθη καὶ αἶρει πρὸς τὸ ὄντως θεῖον τὸν ἄνθρωπον ὁ ἐνθουσιασμός. Τετέλεσται. Τότε οἱ μάγοι,

οἱ Σάντα-Ρόζα καὶ Βύρωνες, μεταβαίνουσιν εἰς τὴν γῆν Βηθλεὲμ, διότι ἐκεῖ γεννᾶται τις σωτήρ... Καὶ αἱ σήμερον ἐν τοῖς κόλποις τοῦ ἑλληνισμοῦ μόλις ἀκουόμεναι πνευματικαὶ πανηγύρεις καὶ ἐθνικοὶ παλμοὶ, ἦτοι οἱ σύλλογοι, τὰ σχολεῖα, τὰ ἐθνικὰ μνημόσυνα καὶ μνημεῖα, οἱ πνευματικοὶ καὶ ζλυμπιακοὶ ἀγῶνες, τὰ ἐθνικὰ μέγαλα τῶν φώτων καὶ τῶν τεχνῶν, αἱ ἀνδρώδεις ποιήσεις, τὰ φιλόρραχα καλλιτεχνήματα, ὁ γενναυόφρον καὶ φιλεπὴς τύπος, ταῦτα ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μέλλοντος κληροδοτήματα, εἶνε τὰ πρῶτα σφρίγγη καὶ θάληπ τῆς οὐρανίας ταύτης πυρκαϊᾶς, αὐτὰ ἅμα ταῦτα γιγνόμενα αἱ πρῶται ἀφορμαὶ καὶ οἱ πρῶτοι σπινθῆρες τοῦ μεγάλου καὶ πανελληνίου ἐνθουσιασμοῦ. Ἄλλ' ὅταν ἡ γλυκεῖα αὕτη πυρκαϊὰ τέλειον ἔκραγῇ, ὅταν εἰς ὄλων τὰ στήθη εισορμήσωσιν αἱ ἅγιοι τοῦ ἐνθουσιασμοῦ πνοαὶ ὑπὲρ ιδέας τινὸς τοῦ ἔθνους, κλειούσης τὰ ὄνειρα τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος, τότε οἱ στρήλατοι ὄλοι πείθονται καὶ αισθάνονται καὶ φρουοῦσι καὶ κηρύσσουν φωνῇ στεντορεία μετὰ τοῦ παλαιοῦ σοφοῦ ὅτι: πόλεμος, πόλεμος πατῆρ καὶ βασιλεὺς καὶ κύριος τῶν ἀπάντων!

Τότε ὁ Θεὸς τείνει τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ οὗτος αἶρεται ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ τὴν σάρκα, λησμονεῖ ἑαυτὸν καὶ τὴν στέγην τοῦ οἴκου, λατρεύει καὶ φέρεται οἰστρώδης πρὸς τὸ ἰδανικὸν καὶ τὸ τέλειον, ἀπορρίπτει καὶ παραιτεῖ τὰ μικρὰ πάθη ὡς ὁ Ἡλίας τὰ ἱμάτια, τάσσεται ἕκαστος ὑπὸ τὴν σεπτὴν τυραννίαν τοῦ καθήκοντος, τοῦ καθήκοντος μέχρι τῆς θυσίας καὶ τοῦ μαρτυρίου, διότι τότε ἀνοίγεται μέγα κατὰ μέσον τῆς πατρίδος χάσμα, τὸ χάσμα τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς, τῶν πόθων, τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν ὀνείρων, ἕκαστος δὲ πολίτης, ἕκαστος αὐτῆς υἱὸς ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ πίπτει τότε ὡραῖος καὶ μειδιῶν ἐν τῷ χάσματι ἐκείνῳ, ὡς ὁ Κούρτιος, ρίπτει ἐν αὐτῷ ὁ πλούσιος τὰς μυριάδας ἅς ἐπὶ αἰῶνα καὶ διὰ τῆς βελόνης συνήγε, κρημνίζει ἐν αὐτῷ τὰ μέ-

γαρά του καὶ τὰς τραπέζας του, τὰς ἡδονὰς καὶ τὸν ὕπνου του, πίπτουσιν αἱ μητέρες ἐν αὐτῷ μετὰ τῶν τέκνων των, ὡς αἱ Σουλιώτιδες ἐν τῷ βαράθρῳ, τότε ὁ Κόδρος προσέρχεται μετημφιεσμένος καὶ προκαλεῖ τὴν σφαγὴν του, τότε ὁ Κυναίγειρος ἀρπάζει διὰ τῶν χειρῶν καὶ αὐτὸν κοπομένῳ διὰ τῶν ὀδόντων τὴν περσικὴν νῆα, τότε ὁ Λεωνίδας ὀρμᾷ εἰς ἐναντίον μυρίων, τότε ὁ τελευταῖος Κωνσταντῖνος θραύει τὸ στέμμα καὶ συναγωνίζεται καὶ συναποθνήσκει μετὰ τοῦ τελευταίου στρατιώτου, τότε ἄνευ ὀδύνης καὶ ἰδίᾳ χειρὶ πυρακτοῦται ἐν τῷ Σέκῳ ὁ Ὀλύμπιος, τότε εἰσορμᾷ νύκτα καὶ ἄνευ συμφέροντος καὶ ἐλπίδος τιμῶν καὶ σπαράσσεται εἰς τὸ χάος τοῦ Σκόδρα ὁ Βότσαρης, τότε διέρχεται ὡς νύμφη ἐν ἄσματι καὶ χορῶ διὰ τῶν ἐχθρῶν ὁ Ὀδυσσεὺς, τότε τείνει γενναιοφρόνως τὴν παλάμην ὁ ἡγεμὼν τῆς Μάνης πρὸς τὸν Καραϊσκάκην ἀσπόνδως ἐν ἡμέραις δουλείας μισούμενον, τότε ὁ μυθῶδης Διάκος ἄγεται εἰς τὸ ὑπὲρ τὴν σκοτεινοτέραν φαντασίαν μαρτύριον εὐσταθῆς, ἀκλόνητος καὶ κελαδῶν ὡς ὁ κύκνος καὶ οἱ ἄγγελοι, — φθάνει μόνον τὸ χάσμα τῆς πατρίδος νὰ κλείσῃ, φθάνει μόνον ἢ ἀνάγκη αὐτῆς νὰ πληρωθῆ, φθάνει μόνον ἢ πεφιλημένη πατρὶς, φιλτέρα τότε καὶ πατὴρ καὶ ἐρωμένης καὶ τῆς ζωῆς ἐκάστου, νὰ σωθῆ, νὰ μεγαλυθῆ καὶ νὰ ζήσῃ! Τοιοῦτον τὸ αἰσχύλιον τοῦτο αἶσθημα, τὸ ἄλκιμον ὡς ἡ Ἀθηνᾶ τέκνον τῶν ἐρώτων τῆς ποιήσεως, τῆς πατρίδος, τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τοιοῦτος ὁ ἐνθουσιασμός, ὁ ἐν ἡμῖν οὗτος ἀβραβὼν τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις ἐν τῇ μικρᾷ καὶ ἐγωϊστικῇ εἰρήνῃ ποροῦται, ὅστις σκωριᾷ καὶ θρυμματίζεται ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς ὕλης καὶ τῷ μαρασμῷ τῆς πίστεως. Ὡ, καὶ ἐάν τις εὐρίσκετο ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἀναγνοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του καὶ μὴ αἰσθανθεὶς τὸ στήθός του λεληθότως παλλόμενον καὶ ὀγκοῦμενον καὶ ὀργῶν πρὸς μεγάλα, ἐνωτισθεὶς ἐνθύμου τινὸς καὶ θεσπεσίου μέλους μουσικῆς καὶ μὴ αἰσθανθεὶς ἀγωνιώσαν τὴν καρ-

δίαν του καὶ οἰοεὶ λυομένην εἰς ἕκστασιν, παρελθὼν ἐνώπιον μεγάλης ἀριστοτέχνου τινὸς γραφῆς καὶ μὴ καταληφθεὶς ὑπὸ θαυμασμοῦ τινος φλογεροῦ καὶ ἠδέος, μηδὲ δακρύσας ἐνώπιον τῆς πείνης τοῦ παιδίου καὶ τῶν δακρύων τοῦ γέροντος, — ὄχι, ὄχι, ὁ ἀνθρώπος οὗτος οὐδέποτε εἶχεν εἴκοσιν ἔτη, οὐδέποτε ἐνέκλεισε νεότητα εἰς τὰ στήθη, οὐδέποτε ἦτο πλάσμα κατ' εἰκόνα θεοῦ, ἀλλ' ἅμα τῷ τοκετῷ ἐγεννήθη γέρον ἀπαίσιος, ῥαχιτικὴν φέρων τὴν καρδίαν, θεῖον ἀντὶ αἵματος εἰς τὰς φλέβας καὶ ἔχιδναν ἀντὶ ψυχῆς. Φεῦγε τὴν ζῶσαν καὶ πλανωμένην αὐτὴν ἀρὰν, ὡς πάλιν ἄφες νὰ ἔλθωσι πρὸς σε, φίλε μου, τῶν Μουσῶν τὰ ἐπέραστα ἔργα, φίλει καὶ χαιρέτιζον ἀπὸ καρδίας τὰ καλὰ, πρὸ παντὸς τῆς ποιήσεως τὰ μεγάθυμα ἄνθη, μεθ' ὅλας τὰς ὕβρεις καὶ τοὺς βλακώδεις πρακτικῶν τινων ἀνθρώπων ἀφορισμοὺς, διότι ὁ ἔρωσ τοῦ καλοῦ εἶνε τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸ οὐράνιον ἔναυσμα, διότι ἡ ποίησις εἶνε τοῦ οὐρανοῦ τὸ γάλα δι' ἧς γαλουχεῖται ὡς ἄριστα πᾶν γενναῖον καὶ οὐράνιον αἶσθημα, δι' ἧς ἀναπνέει καὶ ἅμα ζῆ τὸ ἐν ἀνθρώποις ἰδανικόν, μηδὲ λησμόνει ποτὲ ὅτι ἀντὶ λεγεῶνων στρατοῦ ἕνα ἔστειλαν βοηθὸν εἰς τοὺς συμμάχους των οἱ λαμπροὶ Ἀθηναῖοι, βοηθὸν καὶ σωτήρα, ἀντὶ βελῶν ἐκ τῆς φερέτρας ἔπη ἐκ τῆς καρδίας βάλλοντα, χωλὸν ἔτι τὸ σῶμα ἀλλ' ἄρτιον τὸ πνεῦμα καὶ τὸν θυμὸν Τυρταίου, μηδὲ λησμόνει ποτὲ ὅτι οὐδὲ τὰ ἄσματα τοῦ πρώτου ἡμῶν ἐθνεγέρτου καὶ ὄνειροπόλου ποιητοῦ Ῥήγα, οὐδὲ οἱ σώζοντες ἐν Σικελίᾳ τοὺς Ἕλληνας αἰχμαλώτους στίχοι τοῦ Εὐριπίδου, οὐδὲ οἱ ἀναστήσαντες διὰ τοῦ φιλελληνισμοῦ ἐνώπιον τοῦ Πέτα καὶ Ναυαρίνου τραγωδίαί τοῦ Αἰσχύλου τὴν πατρίδα σου ἔτι χθές, οὐδὲ ὁ πολικὸς ἀστὴρ τῆς ἰταλικῆς ἐνόητος, ἡ Θεία Κωμῳδία, μὴ, μὴ λησμόνει ποτὲ ὅτι οὐδέποτε ταῦτα ἀνεπήδησαν ἀπὸ τὸ κρανίον τραπεζίτου!

IV

Αὐτὸς ὁ ἡμέτερος, φίλοι μου, σύλλο-

γος, ὁ ἐν πόνῳ ἑορτάζων τὴν μνήμην τῶν ἡρώων καὶ πατέρων του, ὁ ἐθέλων καὶ δεχόμενος νὰ ἀκούη τοιαῦτα τραχέα ἀλλὰ εὐέλπιδα ὡς τὰ ἐμὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔπη, δέικνυται εὐοίωνιστον τεκμήριον φωτεινοῦ καὶ γλυκυτάτου μέλλοντος, ἵσταται σαφὲς καὶ τρανὸν δεῖγμα τῆς διαλυομένης θανασίμου πάχνης περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὅλων, τοῦ ἀρχομένου ἐνθουσιασμοῦ. Αὐριον καὶ ἄν ὄλος ὁ Σύλλογος οὗτος ἐλύετο, αὐριον ὑμεῖς αὐτοὶ, εἴτε εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι ἀπερχόμενοι, εἴτε ἐν ἀνωτέρῃ ἡλικίᾳ καὶ ἄλλοις κύκλοις μετατιθέμενοι, ἐν μέσῳ τέκνων καὶ ἄλλων προσώπων, οὐδέποτε θέλετε λησμονήσῃ τὰς σεμνὰς ταύτας ἐσπερίδας ἃς ἐλεύθεροι ἡμεῖς μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας ἐν τῇ γενεθλίᾳ ταύτῃ πόλει τοῦ Κίμωνος καὶ τοῦ Πλάτωνος διερχόμεθα, γεραίροντες τὰς νίκας τῶν χθὲς ἔτι πατέρων ἡμῶν, ὄνειροπολοῦντες καὶ ἐπευχόμενοι λαμπρὸν τῆς Ἑλλάδος τὸ μέλλον, τείνοντες πρὸς τὰ πατρία καὶ τὰς πτέρυγας ἡμῶν ἐδῶ, ὡς ἄρρωστοὶ, νεοσσοὶ ἀετῶν ὑπερηφάνων, ἀνακινούντες καὶ εἰς πτῆσιν ἀσκοῦμενοι, οὐδέποτε θέλετε λησμονήσῃ τὰς φιλοπάτριδας ἡμῶν ἀπάντων εὐχὰς καὶ τάσεις, ἀλλὰ παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ ἅπαντες ἡμεῖς ἐσόμεθα μνήμονες καὶ ἀφηγηταὶ τῶν συνελύσεων τούτων τοῦ Συλλόγου, ὅστις εἶνε δι' ἡμᾶς βωμὸς τῶν περὶ τοῦ μέλλοντος ὀνείρων, τῆς συνελύσεως ἔτι ταύτης, ἣτις φαίνεται μοι ὡς σιωπηλὸς ὄρκος ἡμῶν ἀπάντων ἐπὶ χρυσῇ τιμῇ ἐλπίδι καὶ ἐργασίᾳ, μνήμονες καὶ ἀφηγηταὶ καὶ ἀπόστολοι τῶν διαμεμβομένων ἡμῶν ὧδε καὶ φιλελλήνων πόθων. Οὕτως ἡμῶν ἐνεργούντων καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει τῆς ἀδελφῆς νεότητος τὰ αὐτὰ πραττούσης καὶ πανταχοῦ, ὅπου χώρα ἢ κοινότης Ἑλλήνων εὐρηται, τῶν σχολῶν, τῶν λεσχῶν καὶ συλλόγων ἐργαζομένων, θέλει ταχέως καὶ ἀσφαλῶς ἀναπτύχθῃ εἰς φιλεθνή καὶ φιλοπάτριδα τρικυμίαν τὸ ἤδη ἀρχόμενον νὰ σαλεύεται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τοῦ ἐθνισμοῦ κύμα, θέλει γενναίως θερμανθῆ ἑκάστου τὸ στή-

θος καὶ ἀναπτρωθῆ τὸ φρόνημα παντὸς ὑπερήφανου, ὅποτε αἴφνης ἐν μέσῳ τοῦ ἀνορθουμένου καὶ σφριγῶντος ἔθνους θέλει παραστῆ ὁ ἤδη μακρόθεν ἐρχόμενος, ὁ πρῶτος οὗτος ἀνδρωθεὶς υἱὸς τοῦ λαοῦ, ὁ ἀδελφὸς καὶ ἅμα πατὴρ τοῦ ὅλου ἔθνους γινόμενος τότε, ἀνευρίσκων τὴν ἐν μέσῳ ἀκαυθῶν καὶ νάρκης ἀπολεσθεῖσαν ὁδὸν τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ φαιδροὺς ὀδηγῶν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν κτήσιν τῶν πατρῶων κληρονομιῶν!

Ὅταν ὁ μαθητὴς καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ, Παῦλος, ἐπεσκέπτετο τὰς πρὸ τῶν εἰδώλων ἔτι γονυκλιτούσας Ἀθήνας, διερχόμενος καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα τῶν εὔρε καὶ βωμῶν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο: «Ἀγνώστῳ θεῷ.» Στραφεὶς δὲ τότε τοῖς Ἀθηναίοις: «Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, εἶπε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.»

Τοιοῦτος θὰ ἡχώμην, φίλοι μοι, τοιοῦτος θὰ ἡχώμην καὶ ἐγὼ σήμερον, ἐν μέσῳ τοσαύτης σκοτεινῆς ματαιῶν εἰδώλων λατρείας, τοιοῦτος βωμὸς ἐν μέσῳ ἀγορᾶ νὰ ἀνηγείρετο, φέρων ἀντὶ τοῦ «Ἀγνώστῳ θεῷ»: «Ἀγνώστῳ ἀνδρὶ» — χρυσῆν ἐλπίδα τοῦτο θέμενος καὶ εὐγλωττῶν εὐχὴν καὶ ἱερὸν ἔκκαυμα τοῦ ἀργούντος ἔτι ἐκείνου ἀνδρὸς, ἀνδρὸς πανελληνίου καὶ μεγαλεπηβόλου, ὅστις θέλει κλείσῃ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος τὸν τάφον τοῦ Δραγασανίου, εὐρύτων τὴν σήμερον τελουμένην ἐθνικὴν ἑορτὴν μέχρι τῆς 22 καὶ 24 Φεβρουαρίου τοῦ 1821 ὅποτε ὁ Ὑψηλάντης διέβαινε τὸν Προῦθον καὶ ἀπέτεινε πρὸς πάντας, πάντας τοὺς Ἕλληνας τὸ εἰς τὰ ὄπλα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀνακλητήριον, ἀνδρὸς ὅστις τὸ δακρυγελῶν σήμερον μεγαλεῖον τοῦ Παρθενῶνος θέλει ἐνατενίσῃ δαφνηστεφῆς καὶ ἔκθαμβος εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ γονατίσας ἀσπασθῆ μετὰ τοῦ ὅλου ἔθνους ἐν αὐτῷ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.—Γένοιτο, Θεέ μου, γένοιτο!

V

Εἶθε, φίλοι μοι, εἶθε τὸν ἄνδρα τοῦτον, τοῦ ἔθνους τὸ στεφάνωμα καὶ σω-

τῆρα, εἶθε νὰ βλαστήσῃ, νὰ θερμάνῃ κἄν καὶ πνευματώσῃ ὁ γενναῖος καὶ σεμνὸς οὖτος Σύλλογος, τοῦ ὁποῖου ὁ κύκλος εἶναι τόσο εὐρύς καὶ τὰ μέλη τόσα καὶ τόσα! Εἶθε αἱ εὐοιώνιστοι ἀλλὰ καὶ πικραὶ ἡμῶν ἑορταὶ αὐταὶ καὶ τὰ μνημόσυνα πατραγαθῶν μεγίστων, εἶθε νὰ ἐκκαύσωσιν ὅσον τάχιστα τὰ σπλάγχνα καὶ ἀναπτέρωσωσι τὸ φρόνημα τοῦ πεπωμένου ἐκείνου ἀνδρός, τοῦ Μεσσίου τούτου τοῦ ἔθνικου μέλουτος, — ὅποτε τελούντες τὴν ἔθνικὴν ἑορτητῆς ἀρξαμένης ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τελειομένης τότε ἔθνικῆς παλιγγενεσίας, τελούντες αὐτὴν ἐκεῖ, ὑπὸ τὰς μεμυρωμένας καὶ εὐδρόσους πλατάνους καὶ φιλύρας τῶν ἄλλοτε κήπων τῶν Παλαιολύγων καὶ παρὰ τῷ μνήματι τῆς ἑλληνίδος Ἑλλης, νὰ στραφῶμεν εὐθαρσῶς καὶ εἴπωμεν ἀριπρεπεῖς πρὸς τὰς παρισταμένας καὶ ἐκεῖ τότε εἰκόνας καὶ σκιὰς τῶν πατέρων καὶ ἐλευθερωτῶν ἡμῶν: «Πατέρες, χαίρετε! Ἐνατενίσάτε μας καὶ ἴδατε εἰάν ἡμεθεῖς ἴσοι, ἐνατενίσάτε μας καὶ κοιμήθητε εἰς τοὺς ἐρήμους τάφους σας ἐν εἰρήμῃ διότι εἴμεθα υἱοὶ ὑμῶν πιστοὶ καὶ γνήσιοι!»

ΑΙ ΠΗΛΟΒΑΤΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ.

(Συνέχεια)

IV

Ὁ φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Κοπενάγης γνωρίζουσι τὴν εἴσοδον τοῦ Φρειδεरिकείου νοσοκομείου· ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσι καὶ τινες μὴ κάτοικοι τῆς Κοπενάγης, θέλομεν περιγράψαι διὰ βραχέων τὴν εἴσοδον ταύτην.

Τὸ νοσοκομεῖον χωρίζεται τῆς ὁδοῦ δι' ὑψηλῶν κιγκλίδων· αἱ παχεῖαι σιδηραὶ ῥάβδοι ἀπέχουσιν ἀρκούντως ἀλλήλων, ὅπως δι' αὐτῶν διέρχονται οἱ μὴ παχεῖς ἐσωτερικοὶ φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς, οἱ θέλοντες νὰ κάμωσι τινὰς ἐπισκέψεις εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξέλθωσι διὰ

τῆς κοινῆς πύλης· Ἐξ ὅλων δὲ τῶν μερῶν τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ εἶναι δυσκολώτερον νὰ ἐξέλθῃ· ὥστε καὶ ἐναυθῶν, ὡς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις οἱ στενοκέφαλοι ἐπετύγγανον κάλλιον τῶν ἄλλων.

Νέος τις ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν φοιτητῶν, ἀξιοπαρατήρητος πρὸ πάντων διὰ τὴν μεγάλην του κεφαλὴν, ἦτο τῆς ὑπηρεσίας τὴν ἰδίαν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη ἡ ἱστορία τοῦ νυκτοφύλακος. Ἐξω ἔδραχε βραχδαίως, ἐν τούτοις αὐτὸς εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐξέλθῃ τοῦ νοσοκομείου, ἔστω καὶ ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Ἐκρίεν ἀνωφελεὲς νὰ ἐμπιστευθῇ τοὺς σκοποὺς του εἰς τὸν θυρωρὸν, ἀφ' οὗ τοσοῦτον εὐκόλως ἠδύνατο νὰ ἐξολισθήσῃ διὰ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων. Πρὶν ἢ ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης, ἔβριψε κατὰ τύχην τὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν πηλοβατίδων, ἃς εἶχε λησμονήσει ἐκεῖ ὁ νυκτοφύλαξ. Μὲ τὸν καιρὸν ὅπου ἔκαμνεν ἔξω αἱ πηλοβατίδες ἦσαν ἀναγκαιόταται ὥστε χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ κἄν ποῖαν δυνάμιν καὶ ἀξίαν εἶχον ὑπεδήσατο αὐτάς ἀμέριμος.

Εἶτα διηυθύνθη πρὸς τὰς κιγκλίδας. Προσεπάθησε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον.

— Ἀν ἠδυνάμην νὰ περάσω τὴν κεφαλὴν μου! ἀνεφώνησεν ἀγανακτῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν του.

Καὶ ἡ κεφαλὴ του καίτοι χονδροτάτη ἐπέρασεν. Ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ καὶ τὸ ὀγκῶδες σῶμά του· ὅπερ ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ.

Πραγματικῶς εἶμαι πολὺ χοδρὸς, ἐσκέφθη τότε· ἐν τούτοις ἐνόμιζα ὅτι εἰς τὴν κεφαλὴν ἦτο ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία. Ἄς εἶναι! τί νὰ γίνῃ πλέον. Δὲν θά ἠμπορέσω νὰ περάσω ποτέ.

Τότε ἠθέλησε ν' ἀποσύρῃ τὴν κεφαλὴν του, ἀλλ' εἰς μάτην· μόλις καὶ μετὰ βίας ἐκινεῖτο ὁ λαιμὸς.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθύμωσε· μετὰ ὀριμότεραν ὅμως σκέψιν τρόμος κατέλαθεν αὐτὸν βλέποντα τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιῆλθεν. Αἱ πηλοβατίδες τῆς εὐτυχίας ἠδύναντο νὰ ἐξαγάγωσιν αὐτὸν εὐχερέστατα τῆς ἀγωνίας, ἀλλ' ἐχρειάζετο νὰ εὐχηθῇ τοῦτο καὶ τοιοῦτό τι δὲν τῷ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν νὰ κάμῃ· προσεπάθει ν' ἀπαλλαγῇ μόνος του, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθου. Καὶ διὰ

τοῦτο ἐβρέχετο καὶ ἠγωνία καὶ ἐβλασφή-
μει· ἡ ὁδὸς ἦν ἔρημος, ὁ θυρωρὸς πολὺ μα-
κρὰν· τίνι τρόπῳ νὰ ἐξέλθῃ ἢ νὰ ἐπανέλθῃ;

Προέβλεπε μετὰ φρίκης ὅτι θὰ μείνῃ
ἐκεῖ ἡμιπαρηγορησμένος μέχρι τῆς πρωίας.
Τότε θὰ τὸν ἐβλεπον καὶ θὰ ἐφώναζον κά-
νενὸς σιδηροτροχοῦ διὰ νὰ πριονίσῃ τὰς σι-
δηρᾶς κιγκλίδας. Ἀλλὰ πρὶν ἢ πριονισθῶ-
σιν, ὅλοι οἱ μοσχολάγκες, ὅλοι οἱ
ἀργοὶ, ὅλοι οἱ διαβάται καὶ οἱ γείτονες ἐμ-
πορίσκει ἔχον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ
συναθροισθῶσι καὶ νὰ μείνωσι χαίνοντες
πρὸ τοῦ τοιούτου ἀλλοκότου θεάματος. Καὶ
εἰς ὅποια σκώμματα καὶ βανύσους σαρ-
κασμοὺς ὁ ταλαίπωρος σπουδαστὴς δὲν θὰ
ἐξετίθετο!

— Ὡ! ἀνέκραξε στένων· τὸ αἶμά μου
ἀνέρχεται εἰς τὸν ἐγκέφαλον... Θὰ τρελ-
λαθῶ... Θεέ μου, ἂν ἡμποροῦσα νὰ γλυ-
τώσω ἀπὸ ᾧ, ποτέ μου πλέον εἰς ὅλην
μου τὴν ζωὴν δὲν θὰ ξανάχωνα τὸ κεφάλι
μου!

Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶπῃ πρότερον. Μόλις
ἐπρόφερε τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ πάραυτα
τότε σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἤλυθε-
ρήθησαν. Δι' ἑνὸς ἄλματος ἐπανέκαμψεν
εἰς τὸ νοσοκομεῖον, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξη-
γήσῃ τὰ συμβάντα αὐτῷ.

Ἀλλ' ὁ λογαριασμός του μὲ τὰς πηλο-
βατίδας δὲν ἐτελείωσεν ὑπελείποντο ἄλλα
χειρότερα.

Παρήλθεν ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπαύ-
ριον ὡσαύτως χωρὶς νὰ ἔλθῃ τις νὰ ζητήσῃ
τὰς πηλοβατίδας.

Τὴν ἐσπέρην δραματικὴ παράστασις ἐδί-
δετο εἰς τι μικρὸν ἰδιωτικὸν θέατρον κεί-
μενον εἰς τὴν γωνίαν ἀπομεμονωμένου τινὸς
δρομίσκου. Ἡ αἴθουσα ἦν πλήρης. Μεταξὺ
τῶν θεατῶν εὐρίσκετο καὶ ὁ νέος ἐσωτερι-
κὸς σπουδαστὴς τοῦ νοσοκομείου, ὅστις
φαίνεται ἐλησμόνησε τὰ συμβάντα αὐτῷ
κατὰ τὴν προηγουμένην νύκτα. Εἶχε καὶ
πάλιν ὑποδεθῆ τὰς πηλοβατίδας, διὰ νὰ
προφυλαχθῇ κατὰ τοῦ βορβόρου τῶν ὀδῶν.

Νέος τις ἀπήγγειλε μικρὸν τι ποίημα τοῦ
Andersen, ἐπιγραφόμενον τὰ ὀμμα-
τοῦ ἁλίου τῆς θείας μου.

Ὅστις ἐφόρει τὰ ὀμματοῦ ἁλίου ταῦτα
κατὰ τὸ ποίημα, ἔβλεπε τὰ πάντα τοσοῦ-

τῶ καταφανῶς, ὥστε οἱ ἄνθρωποι τῷ ἐφαί-
νοντο ὡς παιγνιόχαρτα ἐκτεταμένα ἐπὶ
τραπέζης, ἐφ' ὧν ἡδυνάτο τις ν' ἀναγνώσῃ
τὸ μέλλον.

Ἡ ἰδέα αὕτη μεγάλην ἐνεποίησεν ἐντύ-
πωσιν εἰς τὸν σπουδαστὴν μας. Τὰ ὀμμα-
τοῦ ἁλίου τῆς θείας τῷ ἤρσαν ὑπερ-
βαλλόντως.

Ἐὰν ἤξευρέ τις νὰ τὰ μεταχειρισθῇ κα-
λῶς ἐσκέπτετο θὰ κατάρθου ἴσως νὰ ἀνα-
γνώσῃ τὰ μυστήρια τῆς καρδίας τῶν ἀν-
θρώπων. Καὶ τοῦτο ἐνδιαφέρει πλειότερον
τῆς γνώσεως τῶν συμβησομένων κατὰ τὸ
ἐρχόμενον ἔτος. Φαντάζομαι τί ὄραϊον θὰ
ἦτο ἂν ἡδυνάμην νὰ εἰσδύσω εἰς τὰς καρ-
δίας ὄλων τούτων τῶν κυρίων καὶ κυριῶν·
θὰ ἦτο εἶδος ὑπογείου πόλεως, ἐν ᾗ ὁ ὀφθαλ-
μός μου θ' ἀνεκάλυπτε θαυμάσια πράγμα-
τα. Πόσαι μηχανορραφαί, πόσαι παράδοξοι
σχολαστικότητες, πόσα μυστικά ἀλλόκοτα
ἦ εἰδεχθῆ δὲν θ' ἀπεκαλύπτοντο πρὸ αὐτοῦ!

Ὅποιας κενὰς ἀθύσους, ὁποιας ξηρὰς καὶ
βραχῶδεις ἐρήμους δὲν θὰ διέβλεπον ὑπὸ
φυτείας εὐθαλεῖς γενναίων αἰσθημάτων!

ἴσως ἀνακαλύψω ὡσαύτως καὶ τὴν ἀληθῆ
ἀρετὴν, φροντίζουσαν νὰ ἦναι μᾶλλον ἢ νὰ
δείκνυται τοιαύτη. Ὡ, ναί! Πόσον ἐπεθύ-
μουν νὰ ἡδυνάμην νὰ διεισδύσω εἰς ὅλας
ταύτας τὰς καρδίας ὑπὸ τὴν μορφήν μικρᾶς
ἰδέας λεπτοτάτης καὶ πτερωτῆς, καὶ νὰ
καταμαθῶ οὕτω πᾶν ὅ,τι περιγλείουσιν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἤρκεσαν εἰς τὰς πηλοβα-
τίδας. Ὁ σπουδαστὴς ἠσθάνθη τὸ σῶμα
του λεπτυνόμενον καὶ ἀναλυόμενον, ἤρχισε
δὲ νὰ ταξιδεύῃ, ὡς νύχηθη, εἰς τὰς καρ-
δίας τῶν θεατῶν.

Ἡ πρώτη καρδιά, ἣν ἐπεσκέφθη ἀνῆκον
εἰς κυρίαν τινὰ ἐγγαμίον. Εἰσχωρῶν ἐν αὐ-
τῇ ἐνόμισεν ὅτι εὐρίσκετο εἰς αἴθουσαν πα-
θολογικοῦ μουσείου, ἐνθα ἦσαν ἀνηρτημένα
ἐκμαγεῖα διαφόρων δυσμόρφων καὶ πεπη-
ρωμένων μελῶν τοῦ σώματος. Μὲ μόνον τὴν
διαφορὰν ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς κυρίας ἐκει-
νης τὰ ἐκμαγεῖα ἀπεικόνιζον τὰ σωματικὰ
καὶ ψυχικὰ ἐλαττώματα πασῶν τῶν φίλων
αὐτῆς.

Ὁ ἐσωτερικὸς τοῦ νοσοκομείου σπουδα-
στῆς, (δικαίως δὲ δυνάμεθα νὰ ἐξακολου-
θῶμεν ἀποκαλοῦντες αὐτὸν ἐσωτερικὸν)

ἔφυγε τρέχων ἐκείθεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἐτέραν γυναῖκα ἐνανθὶ καρδίαν. Αὕτη ἐφάνη αὐτῷ ὡς ἤσυχον κελεῖον, ἔνθα λυχνία τις ἐφώτισε διὰ τοῦ ἡρέμου φωτός αὐτῆς ἐδάφια τῆς ἁγίας γραφῆς. Ἡθέλησε νὰ γονατίσῃ εὐσεβῶς πρὸ τοιοῦτου βωμοῦ ὅτε ἐτέρα καρδία εἴλκυσε τὴν προσοχὴν του. Ἐν τούτῳ ἡ ἀνάμνησις τῶν ὅσων εἶδεν ἀντελαλαῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ του ὡς ἀρμονία ἐκπνεύουσα μουσικοῦ ὄργανου· τῷ ἐφάνη ὅτι ἐγένετο ἄλλος ἄνθρωπος, καλλίτερος, καὶ ὅτι αὐτὸν ἦτο ἀνάξιος νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ἕτερον τῶν ἁδύτων· ὠμοίαζε δὲ τοῦτο πρὸς πενήτην κατοικίαν, ἐν ἣ ἓν μίαν μητέρα ὑπὸ τῆς ἀπολείας καταβεβλημένη παρατῆρει τὸ τέκνον τῆς ἀπελπίς. Ὁ ἥλιος τοῦ παναγάθου αὐτοῦ ἐρρίπτε τὰς χρυσὰς καὶ θερμάς αὐτοῦ ἑσπείρας διὰ μέσου τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, καὶ τὰ ῥόδα, τὰ ἀνθοῦντα ἐν τινι κιβωτίῳ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραθύρου τοποθετημένῳ, ἐκίονον τοὺς εὐώδεις αὐτῶν κάλυκας πρὸς τὴν ἀτυχῆ μητέρα. Δύο δὲ μικρὰ πτηνὰ ἐπὶ τῆς ἀδύτου χαρωπὰ, ἐν ᾧ ἡ ἀσθενὴς ἐπεκαίετο τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ πεφιλημένον τέκνον τῆς.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ μετὰ συγκινήσεως ἐθεώρησε τὸ θέαμα τοῦτο, εἰσέδυσεν εἰς ἄλλην καρδίαν. Οὐδόλως διέφερεν αὕτη κρεοπωτῆσαν· ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ κρέας καὶ πάλιν κρέας· εἰς τίνα ἀνήκεν ἡ καρδία αὕτη; εἰς τὴν ἑκατομμυριοῦχον, οὗ τὸ ὄνομα κατεῖχε τὴν πρῶτην θέσιν ἐν τῷ Ἐμπορικῷ ἡμερησίῳ βιβλίῳ. Ἐκεῖθεν ὁ περιηγητὴς ἐπέταξε πρὸς τὴν καρδίαν τῆς συζύγου τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου, ἥτις ὠμοίαζε πρὸς ἐρεπιπυρρὸν περιστερεῶνα μὲ πτερὰ ἀνεμομύλου, ἥτις ἐστρέφετο κατὰ τὴν διεύθυνσιν καθ' ἣν ἔβουλα τοῦ συζύγου τῆς ἡ καρδία.

Ἐτέρα καρδία, οὐ μακρὰν τῆς τελευταίας ταύτης ὠμοίαζε πρὸς μεγάλην αἰχμηρὴν, ἥς οἱ τοῖχοι ἐκρύπτοντο ὑπὸ πολυπλοκώτατα κάτοπτρα. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰχμηρῆς ταύτης ἐκάθητο ὡς ὁ μέγας Δάμας τὸ θεῖον τὸ ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου, εἰς ὃν ἀνήκεν ἡ καρδία ἐκείνη, ἐνασμενιζόμενον νὰ βλέπῃ πολλαπλασιαζομένην τὴν ἄσημον ἀδύτου προσωπικότητα εἰς τ' ἀναρίθμητα ἀναρίθμητα ἀποκρίσεις κάτοπτρα.

Ἀκολουθῶς ἐπορεύθη εἰς ἄλλην καρδίαν,

περίεργος καὶ ταύτης νὰ μάθῃ τὰ μυστικά. Ἄλλ' ἦτο τοσοῦτω στενὴ, τοσαύτας εἶχε πτυχὰς καὶ βελόνας καὶ καρφίδας, ὥστε δὲν ἠδύνηθη παντάπασι νὰ εἰσέλθῃ. «Θὰ ἦναι ἀναμφιβόλως ἡ καρδία κάμμιᾶς γεροντοκόρης,» ἐσκέφθη. Ἄλλ' ὁ σπουδαστὴς ἠπατάτο. Ἡ καρδία αὕτη ἀνήκεν εἰς νέον ἀξίωματικόν, ὅστις πολλὰ ἔφερε παράσημα, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς νέος εὐφυῆς καὶ χαριέστατος.

Ὁ ταλαίπωρος σπουδαστὴς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸ θευμαστὸν τοῦτο ταξείδιόν του.

— Μοὶ φαίνεται, ἐσκέφθη ἐπὶ τέλους, ὅτι χωρὶς ἄλλο κινδυνεύω νὰ τρελαθῶ.

Τότε ἐνεθυμήθη τί ἐπαθε τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν, ὅτε ἡ κεφαλὴ του εἶχε συλληφθῆ μεταξὺ τῶν σιδηρῶν ράβδων τῶν κιγκλιδίων.

— Ἐκεῖ θὰ τὴν ἀραπαῖα, ἐξηκολούθησεν ἀνάγκη νὰ περιποιηθῶ τὸν ἐνυπνίον μου. Ἴσως ἐν ῥωσσικὸν λουτρόν δὲν θὰ ἔβλαπτε· τί καλὸν θὰ ἦτο ἂν ἤμην εἰς κἀνὲν τοιοῦτο λουτρόν!...

Δὲν ἐπρόφρασε νὰ εἴπῃ πλείωτερα. Αἴφνης ἐνδεδυμένος ὡς ἦτο, μὲ τὰ ὑποδήματα καὶ τὰς πελοβατίδας του, εὐρέθη ἐν τινι βαλανείῳ ἔνθα σταγόνες ὕδατος θερμοῦ ἐπιπτον ἐκ τοῦ φατνώματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

— Οὐφ! ἀνεκραύγασε τραπὴς εἰς φυγὴν· νερό, κρύο νερό!

Οἱ ὑπὲρτακτι τοῦ λουτροῦ ἰδόντες αὐτὸν ὡς θεὸν ἐκ μηχανῆς κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ φόβου καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

— Μὴ φοβεῖσθε, μὴ φοβεῖσθε, τοῖς λέγει, εἶναι στοίχημα.

Καὶ ἔφυγε δραματικῶς διευθυνόμενος πρὸς τὴν οἰκίαν του.

Μόλις ἔφρασε εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐπέρασε δύο πλατέα ἐκδόρια, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ ἀυχένου, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ στήθους ὅπως πολεμήσῃ τὰ συμπτώματα τῆς παραφροσύνης.

Τὴν ἐπαύριον ἐκ τῆς στήθους καὶ τὰ νῶτά του ἦσαν κατακόκκινα ἕνεκα τῶν ἐκδοριῶν. Τοῦτο ἦτο τὸ θετικώτερον ἐξαχόμενον δι' αὐτὸν τῶν πελοβατίδων τῆς εὐτυχίας.

V.

Αί μεταμορφώσεις τοῦ αστυνομικοῦ ὑπάλληλου.

Ὁ νυκτοφύλαξ, ὅστις εἶχε λησμονήσει τὰς πηλοβατίδας εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὅτε ὡς νεκρὸς ἐν αὐτῷ μετεκομίσθη, ἐνθυμηθεὶς αὐτὰς, ἐπέστρεψε, τὰς παρέλαβε καὶ τὰς κατέθεσεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς αστυνομίας.

— Τήραξ' ἐκεῖ! ἀνεφώνησέ τις τῶν ὑπαλλήλων ἰδὼν αὐτάς. Ὁμοιάζουσι τόσῳ πολὺ μὲ τὰς ἰδικάς μου, ὥστε οὔτε ὑποδηματοποιὸς δὲν δύναται νὰ τὰς διακρίνῃ!

Καὶ ταῦτα λέγων ἔθεσεν αὐτὰς πλησίον ἀλλήλων, ὅπως καλλίτερον τὰς συγκρίνῃ. Ἀστυνομικὸς τις κλητῆρ προσῆλθε τότε καὶ ἀφοῦ ἐπὶ μικρὸν τῷ ὠμίλησε περὶ τινῶν ὑποθέσεων, ἀνεχώρησεν ὁ ὑπάλληλος ἐπέστρεψε καὶ ἠθέλησε νὰ φορέσῃ τὰς πηλοβατίδας ὅπως ἐξῆλθη ἄλλὰ δὲν ἠδύνηθη ν' ἀναγνωρίσῃ ποῖαι ἐξ αὐτῶν ἦσαν αἱ ἰδικαὶ του.

— Αἱ ὑγραὶ θὰ ἦναι ἰδικαὶ μου, ἐσκέφθη. Οὐδεὶς ἀλάνθαστος, οὐδ' αὐτὴ ἡ αστυνομία.

Ὁ αστυνομικὸς ὑπάλληλος ἠπατήθη. Χάρις εἰς τὸν σπουδαστὴν τοῦ νοσοκομεῖου αἱ πηλοβατίδες τῆς εὐτυχίας ἦτο ὑγρότεραι τῶν ἰδικῶν του. Ὑποδῆσατο λοιπὸν αὐτὰς, καὶ λαβὼν φάκελλον τινα ἐγγράφων ὑπὸ μάλης ἐξῆλθεν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο κυριακὴ, καὶ ὁ καιρὸς ἦν ἐξαιρετικὸς, τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ κάμῃ μικρὸν τινα περίπατον πρὸς τὸ μέρος τῆς Φρειδεरिकουπόλεως (Frederiksberg) καὶ ὁ νεανίας οὗτος ὑπάλληλος, ὁ τοσοῦτον φιλόπνοος καὶ εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ ἀφωσιωμένος, ἤξιζε διὰ τοῦ περιπάτου νὰ λάβῃ μικρὰν ἀναψυχὴν ἀπὸ τῆς ἀτεροῦς καὶ πεζοτάτης αὐτοῦ ἐργασίας.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐβάδιζε μηχανικῶς ὡς, μηδὲν σκεπτόμενος, καὶ διὰ τοῦτο μὴ παρέχων εἰς τὰς πηλοβατίδας ἀφορμὴν νὰ ἐξασκήσωσι τὴν μηχανικὴν αὐτῶν δυνάμιν.

Ἄλλ' ἰδοῦ αἰφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς δειροστοιχίας συναντᾷ ἕνα φίλον του, ἕνα νέον ποιητὴν, ὅστις τῷ ἀναγγέλλει ὅτι μέλλει ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ ταξίδιον, ὅπερ ἕκαστον θέρος συνείθιζε νὰ κάμνῃ.

— Πῶς! καὶ ἄλλο ταξίδι; ἠρώτησεν ὁ

ὑπάλληλος. Τί εὐτυχεῖς ὅπου εἴστε σὺν δύνασθε νὰ πορευθῆτε ἐλευθέρως ὅπου θέλετε ἄλλ' ἡμεῖς οἱ ταλαίπωροι, εἴμεθα δεσμεύομενοι, ἔχομεν πέδας εἰς τοὺς πόδας ὀφείλομεν νὰ μένωμεν κάρφωμένοι ἐδῶ!

— Ναι, ἀλλὰ τὰ δεσμὰ ταῦτα σὰς προφυλάττουσι τῆς δυστυχίας, ἀπεκρίνατο ὁ ποιητὴς δὲν σὰς μέλει τί τέξεται ἡ ἐπιβουλή σου, καὶ ἡ σύνταξις, τὴν ὅποιαν κατόπισθ' ἔλαβητε, ἐξασφαλίζει τὸν ἄρτον τῶν γαρρκτηρίων σὰς.

— Τί σημαίνει; τοῦ ποιητοῦ ἡ θέσις εἶναι πάντοτε ὄρασιότερα καὶ μᾶλλον διασκεδαστικὴ. Ἡ ἐργασία εἶναι δι' αὐτὸν ἠδονὴ, καὶ ἔπειτα οἱ πάντες περιποιοῦνται αὐτὸν καὶ πάντων εἶναι κύριος. Ζήτω ἡ ἀνεξαρτησία! Δὲν ἠξέουρετε τί θὰ εἰπῆ νῦν μὲν κἀνεὶς κάρφωμένος ὄλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ γραφεῖόν του!

Ὁ ποιητὴς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ὁ αστυνομικὸς ὑπάλληλος ἔπραξε τὸ αὐτό ἀμφοτέροι δ' ἐχωρίσθησαν μὴ μεταβαλλόντες γνώμην.

— Εἶναι ἄλλου εἶδους ὄντα αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ! ἐσκέπτετο ὁ ὑπάλληλος. Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ εἶχα τὸν οργανισμόν σου εἴμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι αἰωνίως ὡς αὐτοί... Καὶ σήμερον μάλιστα ὁ καιρὸς εἶναι τοσοῦτον ὄρασιος, ὥστε νομίζεις ὅτι κατεσκευάσθη ἐπιτήδες διαποιητὴν ὁ οὐρανὸς εἶναι ἀνεφέλος καὶ λαμπρός. Ἀργυροχρόα νέφη κυματίζουσιν ἐπὶ τοῦ γαλανοῦ στερεώματος, ὡς ἰστίαι ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὡς ὄνειρα ἐν εὐδαιμόνι ψυχῆ. Πανταχοῦ ἡ γλῶσση τέρπει τὴν ἄρασιν, καὶ διαχεῖ ἀρωμα εἰσδύον μὲχρι τῶν μυχιῶν τῆς καρδίας ἡμῶν... Ποτὲ, οὐδέποτε ἠσθάνθη ὡς τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ εὐεργέτημα τῆς ζωῆς καὶ τὸ γόητρον τῆς φύσεως!

Ὁ μονόλογος οὗτος ἀρκεῖ ὅπως καταδείξῃ ἡμῖν ὅτι αἱ πηλοβατίδες ἐπενηργήσαν. Ὁ αστυνομικὸς ὑπάλληλος ἐγένετο ποιητὴς. Ποιητὴς, ὅ ἐστίν, ὁ κοινὸς ὄχλος θεωρεῖ γενικῶς τοὺς ποιητὰς ὡς μετέχοντες φύσεως ὅλως διαφόρου τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Ἐν τούτοις μεταξύ τοῦ ὄχλου ἀπαντῶνται φύσεις ποιητικαὶ, ὑπέρτεραι ὅλως τῶν λεγομένων ποιητῶν. Ὅτι χαρακτηρίζει τοὺς τελευταίους τούτους εἶναι ὅτι αἱ

ἐντυπώσεις, ἃς συλλαμβάνουσιν, ἀπεικονίζονται μετὰ μείζονος διαχυθείας ἐν τῷ πνεύματι των, εὐρίσκουσι δὲ εὐχερέστερον πρὸς ἔκφρασιν αὐτῶν γλῶσσαν ἰδιαίχουσιν. Ἴδου εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκετο ἡδὴ ὁ ἀστυνομικὸς ἡμῶν ὑπάλληλος.

— Ὅποιον εὐάρεστον ἄρωμα, ἐνθυμούμαι, ἐξέπεμπον τὰ ἴα τοῦ κήπου τῆς γηρειαῆς θείας μου Λόνας! ἔλεγε καθ' ἑαυτόν. Ἡμῆν μικρὸς, πολλὸν μικρὸς τότε! Θεέ μου, διατί ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν νὰ λησμονήσω τὰς φαιδράς ἐκείνας παιδικὰς μου ἀναμνήσεις; Τὴν καλὴν μου θεῖαν! Κατῶκει ὄπισθεν τῆς Τραπέζης, καὶ ὁ χειμῶν ἃς ἦτο ὅσφ ἤθελε δριμύς, αὐτὴ εἶχε πάντοτε χλοάζοντα φυτὰ. Καὶ τὰ ἴα ἐφαίνοντο τοσοῦτον ὠραία, ὅτε τὰ παρετήρουν διὰ τῶν ὑέλων τοῦ παραθύρου, ὦν τὸν ἐπικαλύπτοντα πάγον ἀνέλουον διὰ νομίσματος θερμανθέντος ἐπὶ τῆς θερμάστρας ὁποῖον θαυμάσιον θέαμα ἐξετείνετο τότε πρὸ ἐμοῦ! Ἐβλεπον ἐπὶ τοῦ λιμένος τὰ πλοῖα, μὲ τὴν συμβολικὴν των κορώνην ἐπὶ τῆς πλώρας, δέσμια κρατούμενα ὑπὸ τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν παγετῶν. Καὶ ὅτε ἐπανήρχετο τὸ ἔαρ, ἐπαναφέρον τὴν κίνησιν καὶ τὴν ζώην ὅτε ὁ πάγος ἐρρήγγυτο ἐν μέσῳ ἀσμάτων καὶ χαρμοσύνων κραυγῶν τὰ πλοῖα τότε ἐπισκευαζόμενα καὶ ἐκ νέου πισσούμενα, ἐξώρμων πρὸς ξένης χώρας. Φεῦ! οὐδόλως μετῆρχον τῆς ἑορτῆς ἐκείνης. Καρφωμένοι εἰς τὸ γραφεῖόν μου, εἰς τὸ κατὰ τὴν ἀστυνομίας, παρεσκευάζον διαβατήρια διὰ ἠνητοῦς εὐδαιμονεστέρους.

Ἐνταῦθα ὁ ὑπάλληλος ἐσταμάτησεν ἐπὶ στιγμὴν καὶ ἐστέναξεν εἶτα ἐπανελάβε:

— Θεέ μου! Πόσον καλλίτερον εἶμαι σήμερον! οὐδέποτε ἐσκέφθην τόσφ πολλὰ πράγματα μὴπως προέρχεται τοῦτο ἐκ τῆς ἐπηρείας τοῦ ἐαρινοῦ ἀέρος; Ὅτι αἰσθάνομαι εἶναι εὐχάριστον καὶ ὀδυνηρὸν συνάμα.

Ἐπὶ τέλους ὅπως δώση ἄλλον ροῦν εἰς τὰς σκέψεις του, ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θηλάκιόν του, ζητῶν ἐν ἔγγραφον τῆς ὑπηρεσίας ἀναγκαῖον ὅπως τὸ διατρέξῃ.

— Κατηραμένα ἔγγραφα, ἔλεγε συγχρόνως. Πρέπει κατ' ἀνάγκην οὐδὲν ἄλλο ἐκτὸς αὐτῶν νὰ σκέπτομαι.

Ἄλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐγγράφου, ὑπερ ἐξήγαγε τοῦ κόλπου του ἀνέγνω: Ἡ κυρία Λιγέριττ, δρᾶμα οἰκογενειακὸν εἰς πράξεις πέντε.

— Τί πρᾶγμα εἶναι αὐτό; ἀνέκραξε... Τὸ γράψιμον εἶναι ἰδικόν μου. Μήπως κατὰ τύχην ἔγραψα κανὲν δρᾶμα χωρὶς νὰ τὸ εἰδεύρω;

Εἰς ἄλλο φύλλον χάρτου ἀνέγνω: Ἐρω εἶν περιπάτω, κωμωδία εἰς πράξεις τρεῖς μετ' ἀσμάτων.

— Ἀλλὰ ποῦ διάβολο ἀπέκτησα αὐτά; φαίνεται ὅτι κάποιος τὰ ἔχωσε εἰς τὰ θυλάκια μου. Ἄ! Ἴδου καὶ μία ἐπιστολή!

Ἦτο ἐπιστολὴ τῆς διευθύνσεως τοῦ θεάτρου, οὐχὶ μετὰ μεγάλης ἀβρότητας γεγραμμένη, δι' ἧς ὁ ποιητὴς εἰδοποιεῖτο ὅτι τὰ δύο δραματικὰ ἔργα του δὲν ἐγένοντο δεκτὰ πρὸς παράστασιν.

«Χμ! χμ!» ἔκαμεν ὁ ὑπάλληλος, καὶ ἐκαθέσθη ἐπὶ τινος θρανίου. Καὶ αἱ ἰδέαι αὐτοῦ ἤρχισαν κυμαίνεσθαι ἐν τῷ κενῷ ἐνόει ὅτι κατέστη ἄλλος ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸν λόγον τοῦ παραδόξου τούτου μυστηρίου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ.

Μετὰ τινος στιγμῆς ἤγειρεν ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν, ἠγέρθη τοῦ θρανίου καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ μεγάλως βήμασιν.

— Εἶμαι εἰς ἀκατανόητον ἕξαψιν, ἐσκέπτετο. Ἴσως κοιμῶμαι καὶ δνειρεύομαι. Καὶ τῷ ὄντι ὅλα ταῦτα ὄνειρον μόνον καὶ οὐδὲν ἄλλο θὰ ἦναι· αὐριοῦ ὅταν θὰ ἐξυπνήσω θὰ αἰσθανθῶ καλλίτερον τὸ ἀνόητον αὐτοῦ.

Ἐστῆ ὑπὸ τὰ δένδρα καὶ παρετήρησε μελαγχολικῶς τὰ εὐθυμα πτηνὰ, ἅτινα ἐκελάδουν σιρπώντας ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον.

— Φεῦ! ἐσκέφθη στένων, τὰ μικρὰ ταῦτα πλάσματα εἰσὶ πολὺ εὐτυχέστερα. Ἐάν ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν μου νὰ εὐχρηθῶ τι, θὰ τυχόμεν ν' ἀποκτήσω πτερὰ καὶ νὰ καταστῶ κορυδαλός.

Δυστυχία εἰς τὸν ταλαίπωρον ὑπάλληλον! αἱ χεῖριδες τοῦ ἐπενδύτου του ἐμικρύνθησαν καὶ μετεμορφώθησαν εἰς πτέρυγας, τὰ ἐνδύματά του ἐγένοντο πτερὰ καὶ αἱ πηλοδατίδες ὄνυχες.

— Ἦξευρα ὅτι δνειρεύομην, εἶπε καθ'

ἐαυτὸν γελῶν διὰ τὴν παράδοξον μετα-
μόρφωσίν του. Ἄλλ' οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς
εἶδον τόσῳ γελοῖον ὄνειρον.

Συγχρόνως δ' ἐπέταξεν ἐπὶ τῶν χλοερῶν
κλάδων, καὶ ἤρχισε νὰ κελαδῆ πάσαις δυ-
νάμεσιν. Ἀλλὰ τὸ κελάδημα ἦν μετριώτα-
τον καὶ ἥκιστα ποιητικόν· ὁ ποιητὴς εἶχεν
ἐξαφανισθῆ.

— Ἀλήθεια, ἐσκέπτετο, αὕτη εἶναι πολὺ
ὠραία καὶ εὐχάριστος ζωή. Τὴν ἡμέραν θὰ
καταγίνωμαι εἰς τὸ γρῶσειον τῆς ἀστυνο-
μίας, καὶ τὴν νύκτα θὰ ἵπταμαι εἰς τὰς
πεδιάδας ὑπὸ τὴν μορφήν κορυδαλοῦ.

Κατέβη ἐπὶ τῆς χλόης καὶ περιέτρεξε
τῆδε κἀκείσε, ὑπὸ τοὺς θάμνους, οἵτινες
εἰς αὐτὸν ἐφαίνοντο ὡς μεγάλοι φοίνικες
τῆς Ἀφρικῆς. Αἰφνης ἐβυθίσθη εἰς σκότος
ζοφερόν· παιδίον τι τὸν ἐκάλυψε διὰ τοῦ
κασκέτου του· μετὰ μικρὸν ἐπεφάνη
μία χεὶρ καὶ συνέλαβε τὸν ἀστυνομικὸν ὑ-
πάλληλον ἐκ τῶν νότων καὶ τῶν πτερυγῶν.

— Αὐθαδὲς παιδάριον! ἐφώνησεν οὗτος·
πρόσεχε εἰς ὅ τι κάμνεις. Εἰμὶ ἀστυνομικὸς
ὑπάλληλος.

Ἄλλ' οἱ λόγοι οὗτοι μετεμορφώθησαν
διὰ τοῦ ῥάμφους του εἰς θρηνώδη κελαδή-
ματα. Τὸ παιδίον περιχαρὲς ἀνεχώρησε
μετὰ τῆς λείας αὐτοῦ, καὶ μόλις ἐξελθὼν
τοῦ δάσους παρεχώρησε τὸ πτηνὸν ἀντὶ
δεκαπέντε λεπτῶν εἰς δύο ἕτερα παιδάρια.
Ταῦτα ἔφερον τὸν κορυδαλὸν εἰς τὴν πόλιν.

— Εὐτυχῶς ὅτι εἶναι ὄνειρον, ἐσκέπτε-
το ὁ ὑπάλληλος, ἄλλως πολλὴν ἀνησυχίαν
ἤθελον ἔχει. Ἦμην ποιητὴς, τώρα ἰδοὺ
ὅπου ἔγινα κορυδαλός· ἀναμφιβόλως ἡ ποιη-
τικὴ φύσις ἐπέφερεν ἐν ἐμοὶ τὴν μεταβολὴν
ταύτην. Ἐλσεινὴ πραγματικῶς εἶναι ἡ μοῖρα
τῶν πτηνῶν, πρὸ πάντων ὅταν πέσωσιν
εἰς χεῖρας παιδίων. Ἄς ἴδωμεν πῶς θὰ τε-
λειώσωσιν ὅλα ταῦτα.

Τὰ δύο παιδάρια ἔφερον τὸ πτηνὸν εἰς
κομψὸν δωμάτιον, ἔνθα ὑπεδέξατο αὐτὰ
κυρία τις παχύσωμος καὶ πάντοτε γελα-
στὰ ἔχουσα τὰ χεῖλη. Εἶδεν, εἶναι ἀληθὲς
οὐχὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τὸ κοι-
νότατον καὶ μετριώτατον ἐκεῖνο πτηνὸν τὸ
ὑπὸ τῶν παιδίων ἐκλεχθὲν, ὅπερ κατ' αὐ-
τὴν ἦν καλὸν μόνον διὰ τὴν γάταν. Ἀλλὰ
ὑπέκρινε εἰς τὰς παρακλήσεις αὐτῶν, τοῖς

ἐπέτρεψε νὰ τὸ ἐγκαταστήσωσιν ἐν τινὶ
κλωβίῳ, ὅπερ ἐκρέματο ἐν τῷ παραθύρῳ.
Ὁ κορυδαλὸς ἔσχεν ὡς γείτονας ἐν τῇ νέᾳ
αὐτοῦ κατοικίᾳ ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους λαμπρὸν
τινα καὶ πολυχρῶμον ψιττακὸν, ἔχοντα
πεφυσιωμένην καὶ ἀλαζόνα φυσιογνωμίαν,
ἐγκαθιδρυμένον δὲ ἐν εὐρείᾳ ἐπεχρυσωμένῳ
κλωβῷ, ἐξ ἄλλου δὲ χαριέστατον μικρὸν
κανάριον, ὅπερ ὑπεδέξατο τὸν κορυδαλὸν
διὰ γοητευτικωτάτου κελαδήματος.

— Οὐφ, μ' ἐσκότισε μὲ τ' ἄνοστά του
κελαδήματα! ἐφώνησεν ἡ κυρία, καὶ ἔβρι-
ψεν ἐπὶ τοῦ κλωβοῦ τὸ λεπτότατον ἐκ βα-
τίστης μανδήλιόν της.

— Πίπ! πίπ! ἔκαμε τὸ κανάριον. Ἰδοὺ
μᾶς ἐπλάκωσαν τὰ χιόνια.

Ὁ δὲ ψιττακὸς παρετήρησε μὲ βλέμμα
περιφρονητικὸν τὸν νεωστὶ ἐλθόντα.

— Ἔσμεν ἄνθρωποι! ἀνέκραξεν.

Ἦσαν αἱ μόναι λέξεις, ἃς ἠδύνατο νὰ
προφέρῃ κἄπως ὑποφερτάς.

Ὁ κορυδαλὸς κατενόει ἐντελέστατα τὴν
γλῶσσαν τοῦ συναδέλφου του καναρίου. Τὸ
ἤκουε λοιπὸν κελαδοῦν τὰ ἐξῆς :

— Ἰπτάμην ὑπὸ τοὺς χλοερὰς φοίνικας
καὶ τὰς ἀνθούσας ἀμυγδαλέας· ἰπτάμην
μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου ὑπεράνω τῶν λι-
μνῶν, ἐν αἷς ἐπιπλέουσιν αἱ νυμφαῖαι καὶ
οἱ λωτοί. Συνήντων ἐκεῖ ὠραίους καὶ ποι-
κιλοχρόους ψιττακοὺς, οὓς μετ' ἀγαλλιάσεως
ἠρωσώμην διηγουμένους εὐχαρίστους καὶ
θαυμασίως ἱστορίας.

— Αὐτοὶ ἦσαν ἄγριοι ψιττακοὶ καὶ χω-
ρὶς καμμίαν ἀνατροφὴν, ἀνεφώνησεν ὁ ψιτ-
τακὸς διακόψας τὸ κανάριον. Ὅχι, ἐσμεν
ἄνθρωποι!

— Ἐνθυμεῖσαι, ἐπανελάβε τὸ κανάριον,
ἐνθυμεῖσαι τὰ εὐθυμα τῶν νεανίδων συμ-
πλέγματα, αἵτινες χαροπαί, μὲ ἄνη εἰς
τὰς χεῖρας, ἤρχοντο νὰ χορεύσωσιν ὑπὸ τὴν
σκιάν τῶν εὐόσμων δένδρων; ἐνθυμεῖσαι
τοὺς γλυκυτάτους καρποὺς τῶν τροπικῶν
καὶ τοὺς εὐεργετικοὺς χυμοὺς, οὓς ἐν ἀφθο-
νίᾳ ἐξήγομεν ἐκ τῶν δένδρων τῶν δασῶν;

— Τὰ ἐνθυμοῦμαι, τὰ ἐνθυμοῦμαι, πο-
λὺ καλὰ, ἀλλὰ καλλίτερα μοῦ ἀρέσει ἐδῶ,
ὅπου μοῦ δίδουσι καλὴν τροφὴν καὶ μὲ ἐκ-
τιμῶσι. Μὲ εὐρίσκουσι πνευματώδη, καὶ
τοῦτο πρὸ πάντων ἀρκεῖ εἰς ἐμέ. Ἔσμεν

ἄνθρωποι! Σὺ, ἔχεις ψυχὴν ἐξημεμένην, ἔχεις μεγαλοφυΐαν, ἔστω, τὸ παραδέχομαι, ἀλλὰ δὲν ἔχεις παντάπασι τὸν κοινὸν νοῦν. Πολλάκις ὅταν κελადῆς, ἀναβαίνεις τόσον ὑψηλά, τόσον ὑψηλά, ὥστε τὸν πιάνει κἀνένα νευρικός πονοκέφαλος καὶ ἀναγκάζεται ὁ κόσμος νὰ σοὶ ἐπιβάλλῃ σιγὴν. Ἐγὼ ἐξ ἐναντίας ὅσον περισσότερον θόρυβον κάμνω, τόσῳ περισσότερον εὐχαριστοῦνται. Διότι δύναμαι καλλίτερον ἀπὸ αὐτοὺς νὰ φωνάζω. Ἐσμὲν ἄνθρωποι!

— Ὡ βραία καὶ γλυκυτάτη μου πατρίς, ἐπανέλαβε τὸ κανάριον, οὐδέποτε λοιπὸν θέλω σὲ ἐπανάιδει; Καὶ μακρὰν, πάντοτε μακρὰν σοῦ θὰ ἤμαι καταδεδικασμένον νὰ ψάλλω τὰ σκιερά σου ἄλση, τοὺς κυανοὺς καὶ ἀκυμάντους λιμένας σου, εἰς ὧν τὴν διαυγῆ καὶ κρυσταλλίνην ἐπιφάνειαν ἀντανακλῶνται οἱ ἀνθισμένοι κλάδοι τῶν δένδρων. Οὐδέποτε λοιπὸν πλέον θὰ διατρέξω τὰ παρθένα σου δάση καὶ τὰς ὄχθας τῶν ὄροσερῶν βουκιῶν σου μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου ἐλεύθερον καὶ χωριπὸν;

— Ὡ, παῦσαι πλέον τὰ ἄνοστα μυρολόγια σου, ἀνέκραξεν ὁ ψιττακὸς κῦτταξε ἂν ἤμπορέσης νὰ μᾶς κάμης νὰ γελάσωμεν. Ὁ γέλως εἶναι τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν πλασμάτων τῆς ἀνωτάτης τάξεως. Μήπως ὁ σκύλος καὶ ὁ γάτος ἠμποροῦν νὰ γελάσωσι; Ὅχι βέβαια. ἠμποροῦν νὰ κλαύσωσιν, ἀλλ' ὁ γέλως εἶναι τὸ ἀποκλειστικὸν πλεονέκτημα τῶν ἀνθρώπων. Χὰ, χὰ, χὰ! χὸ, χὸ, χὸ! προσέθεσεν ἐπὶ τέλους κῆγχάζων καὶ ἐπανέλαβε τὴν στερεότυπον ἐπιφώνησίν του: Ἐσμὲν ἄνθρωποι!

— Καὶ σὺ λοιπὸν, ταλαίπωρον μικρὸν τοῦ βορῆα πτηνὸν, εἶπε τὸ κανάριον πρὸς τὸν κορυδαλὸν, καὶ σὺ λοιπὸν συνελήφθης αἰχμάλωτον! Θὰ κάμνη πολὺ ψῦχος εἰς τὰ δάση τῶν ἐλατῶν, ἔνθα ἵπτασαι, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἶσθε ἐλεύθερα ἐκεῖ!... Φύγε λοιπὸν, φύγε! δὲν παρατηρεῖς ὅτι ἀφῆκαν ἀνοικτὴν τὴν θύραν τῆς φυλακῆς σου; καὶ τὸ παράθυρον ἀόκητο εἶναι ἀνοικτόν!... Γρήγορα! Φύγε!... Φύγε!...

Ὡς ἐξ ὀρμευμένου ὁ ὑπάλληλος ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τοῦ καναρίου· ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τοῦ κλωβοῦ καὶ δύο ὀφθαλμοὶ πράσινοι καὶ σπινθηροβόλοι ἔκαμαν τὸ

αἷμά του νὰ παγώσῃ ὁ μέγας τῆς οἰκίας γάτος ὄρμησε κατ' αὐτοῦ.

Εἰς τὴν θέαν τοῦ τρομεροῦ τούτου τετραπόδου τὸ κανάριον τὰ ἔχασε, καὶ ζαλισμένον περιέτρεχεν ἐν τῷ κλωβῷ του, κινδυνεῦον νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ σιδηρὰ αὐτοῦ σπέρματα· ὁ ψιττακὸς ἐκρότει τὰς πτέρυγας ἐπιφωνῶν «Ὅχι, ἐσμὲν ἄνθρωποι!» ὁ δὲ ταλαίπωρος κορυδαλο-υπάλληλος διῆλθε στιγμὰς θανασίμου ἀγωνίας· τέλος κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ παραθύρου καὶ δὲν ἐσταμάτησε τὴν πτήσιν του ἢ πολὺ μακρὰν ἐκεῖθεν, ὅτε κατὰκοπος ἠναγκάσθη ν' ἀναπαυθῆ πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τινος στέγης.

Εἰς τὴν ἀντικρὺ οἰκίαν διὰ τινος ἀνοικτοῦ παραθύρου διέκρινεν τὸ ἐσωτερικὸν μικροῦ τινος δωματίου οὗ ἡ θέα ἐνέπλησε τὴν ψυχὴν τοῦ κορυδαλοῦ ἀφάτου ἀγαλλιάσεως. Διηύθυνε πρὸς τὰ ἐκεῖ τὴν πτήσιν του καὶ εἰσελθὼν ἔστη ἐπὶ τινος τραπέζης. Ἦτο αὐτὸ τὸ δωμάτιον τοῦ ὑπαλλήλου.

— Ἐσμὲν ἄνθρωποι! ἐφώνησε μεταχειριζόμενος τὴν προσφιλῆ τῷ ψιττακῷ ἐκφρασιν, καὶ ὡ τοῦ θαύματος εὐρέθη καθήμενος ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης του, καὶ φέρων τὴν στολὴν τῆς ὑπηρεσίας.

— Θεέ μου, Θεέ μου! τί ὕπνος ἦτο αὐτός! ἀνέκραξε. Τὶ φοικώδης ἐφιόλτης ἐπίεξε τὸ στήθος μου!

VI.

Τὸ κάλλιστον ὄρωρον τῶν πηλοβατίδων.

Τὴν ἐπαύριον λίαν ἐνωρίς, ἐν ᾧ ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος δὲν εἶχεν ἔτι ἐγερθῆ τῆς κλίνης, ἐκρούσε τις τὴν θύραν του. Ἦτο εἷς σπουδαστὴς τῆς θεολογίας κατοικῶν ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον.

— Δάνεισόν μοι τὰς πηλοβατίδας σου, εἶπεν οὗτος εἰσελθὼν· ἤθελον νὰ ὑπάγω νὰ περιπατήσω ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον μετὰ τὴν πίπαν μου. Καὶ εἶναι πολλὴ ὑγρασία ἔξω.

Μία μνηλέα, μία δαμασκηνέα, δωδεκάς ῥόδων καὶ τάπης χλόης, ἰδοὺ τ' ἀπαρτίζοντα τὸν κῆπον. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ εὐρίσκετο εἰς πόλιν μεγάλην ἐθεωρεῖτο σχετικῶς εὐρὺς καὶ ὠραῖος.

Ὁ σπουδαστὴς τῆς θεολογίας φορέσας τὰς πηλοβατίδας περιεπάτει ἐν τῷ κήπῳ στρεφόμενος καὶ ἐπαναστρεφόμενος, βρυθάζων καὶ ἐξακοντίζων εἰς τὸν ἀέρα πυκνὸν καπνὸν, ὅτε ἀντήχησε τὸ σάλπισμα τῆς ἀμάξης.

ΒΡΟΧΗ ΚΑΙ ΕΥΔΙΑ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η ΒΑΡΩΝΗ GONTRAN, *via χήρα*
ΑΓΝΩΣΤΟΣ
ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ, *θαλαμηπόλος*
ΑΝΣΕΛΜΟΣ, *υπηρέτης*

Ἡ σκηνὴ ἐν τινὶ ἐπαυλῇ.

Μικρὰ ἀθύουσα κομψή. Ἐν τῷ βάθει ἐστία καὶ ἐπ' αὐτῆς καθρέπτης· δεξιόθεν κλειδοκούμβalon, ἀριστερόθεν δὲ κρέματα βαροόμετρον. Θύρα ἐν τῇ β' διασκευῇ πρὸς ἀριστερὰ ἐλέπουσα πρὸς τὰ ἐντός καὶ θύρα δεξιόθεν ἄγουσα πρὸς τὰ ἐκτός. Ἐτέρω τῆς θύρας δεξιόθεν ἐν τῇ α' διασκευῇ. Παράθυρον πρὸς ἀριστερὰ ἐν τῇ α' διασκευῇ. Πρὸ τοῦ παραθύρου τράπεζα ἐφ' ἧς βιβλία καὶ λευκώματα· ἔμπροσθεν καὶ πρὸς δεξιὰ ἀνάκλιτρον. Ἡ χαρτίνη θήκη, ἡ παρστώσα τὸ βαροόμετρον δυνατόν νὰ ἐγκλύη τεμάχια ὕλου, ὥστε ὅταν ριφθῇ κατὰ γῆς νὰ φανῇ ὅτι πράγματι συνετριῖθι.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἀκούεται πίπτουσα ἡ βροχὴ τῆς ὀποίας ὁ κρότος παύει ἀμέσως μετὰ τοὺς πρώτους λόγους τῆς θαρῶνης.

ΒΑΡΩΝΗ ἀποτεινομένη πρὸς τὸ κρεμάμενον βαροόμετρον τὸ ὅποσον κρατεῖ δια τῶν δύο χειρῶν τῆς.

(Μετὰ θυμὸν) Ὅχι! δὲν θὰ ὑποφέρω οὐδὲ μίαν στιγμὴν περιπλέον τὸ ὑβριστικὸν αὐτὸ δεῖγμα τοῦ μισαροῦ καιροῦ, τοῦ ὁποίου ὑφίσταμαι ἐξ ἤδη μῆνας τὴν σκυθρωπότητα καὶ τὴν πληξίν. Ἄς ἀπαλλαγῶ τέλος πάντων τοῦ συνενόχου τούτου τῆς μισαρὰς αὐτῆς, τῆς ἀτελευτήτου αὐτῆς βροχῆς (ἀποσπᾷ τὸ βαροόμετρον καὶ τὸ ρίπτει βιαίως κατὰ γῆς) Τετέλεσται!

(Ἐξέρχεται διὰ τῆς πρώτης πρὸς δεξιὰ θύρας.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ εἰσέρχεται ἀριστερόθεν. ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ κρατοῦσα ἐφημερίδα εἰσέρχεται δεξιόθεν.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ παρατηροῦσα τὰ τεμάχια τοῦ τεθραυσμένου βαροόμετρον.

Ἄχ! ἄχ! ἄχ!

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Κοίμα! καὶ τί ὠραῖον βαροόμετρον! Ὁ μακαρίτης ὁ βαρῶνος τὸ εἶχεν ἀγοράσει πενήντα στρογγυλὰ τάλληρα.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Σύναξε λοιπὸν τὰ τεμάχια!

ΑΝΣΕΛΜΟΣ πρὸς τὴν Βικτωρίνην ἀναγινώσκουσαν τὴν ἐφημερίδα.

Δὲν θὰ ἔκαμνες καλλίτερα ἂν μ' ἐβοήθεις νὰ τὰ συναξῶμεν ὁμοῦ; Θὰ ἦνε ὡς φαίνεται πολὺ σπουδαῖον αὐτὸ ὅπου ἀναγινώσκεις.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Βεβαίωτατα, ὁ Μιρανδῶν συνελήφθη

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ἄδύνατον!

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ ἀναγινώσκουσα.

«Τέλος ἡ χωροφυλακὴ συνέλαβε τὸν περιβόητον ληστὴν, ὅστις ἀπὸ ἐνὸς ἡδῆ ἔτους ἐλυμαίνετο ὅλον τὸν νομὸν τοῦ Σωμῦρ.»
«Ὁ Μιρανδῶν συνελήφθη.»

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ λέγει ποῦ τὸν συνέλαβον;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Εἰς Ἁγιον-Μάρκελον.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Τόσῳ πλησίον;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ναί, σχεδὸν εἰς τὴν θύραν τῆς ἐπαύλεώς μας.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ναί, σχεδὸν εἰς τὴν θύραν τῆς ἐπαύλεώς μας. (ἀναγινώσκει) Ὁ Τιφάνης Μιρανδῶν εἶναι ὁ παράδοξος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ τὸν ὁποῖον τινὲς τῶν ὑπ' αὐτοῦ ληστευθέντων περιέγραψαν. Βλέμματα φοβερά, ἀλλὰ μεσιὰ εὐφυῆς· στόμα νόστημον, ἀλλὰ διαστρεφόμενον ὑπὸ φρικώδους εἰρωνείας· μέτωπον στοτεινὸν καὶ ἀπειλητικόν,

»ἀλλὰ καλυπτόμενον ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς
»κόμης· νοῦς διεφθαρμένος, ἀλλὰ κεκεσμη-
»μένος διὰ σπανιωτάτης δυνάμεως τῆς φαν-
»τασίας. Ἄνηλθής πρὸς τοὺς ἄνδρας, περι-
»ποιητικώτατος καὶ ἱπποτικώτατος πρὸς
»τὰς γυναῖκας ὁ Μιρανδὼν οὐδέποτε ἀφήρει
»ἀπὸ τῶν δακτύλων αὐτῶν τὰ δακτυλίδια
»χωρὶς πρότερον νὰ ἀσπασθῇ τὰς χεῖ-
»ράς των τρυφερώτατα δεικνύμενος οὕτω
»πως ὁ ἀντάξιός διὰδοχος τοῦ Fra Dia-
»novo, ἔχων ὅμως περὶ πλέον τὴν γαλλι-
»κὴν κομψότητα καὶ ἐρασιμότητα.»

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ἄξιόλογα, καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, διότι
μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν ἀχρεῖον αὐτὸν γεί-
τονα. Ἄλλα ἔλα τώρα νὰ με βοηθήσης νὰ
συναζώμεν αὐτὰ τὰ ὑαλιὰ· ἀναμφιβόλως
μετ' ὀλίγον θὰ ἐπιστρέψῃ ἡ βαρώνη, καὶ
ἂν εὐρὴ ἐδῶ ἀκόμη τὰ σημεῖα τῆς παρα-
φορᾶς τῆς θὰ ὀργισθῇ πάλιν.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ἡ κυρία Γοντράν δὲν ἔπρεπε διόλου νὰ
σπάσῃ τὸ βαρόμετρόν τῆς. Αἱ καλά αὐταὶ
γυναῖκες ἔχουν νευρικὰς κινήσεις. . . Καὶ
τί ἔπταιεν ἡ ἀθλία αὐτὴ μηχανὴ διότι ἐξ
τώρα μῆνας δεικνύει· βροχὴ, βροχδαία βρο-
χὴ, θύελλα ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, κυ-
ρία Βικτωρίνη, ὅτι εἶνε πολὺ ὀχληρὸν, καὶ
ὅτι ἔχει τις ἀφορμὴν νὰ ὀργίζεται βλέπων
καθ' ἡμέραν βροχὴν καὶ βροχὴν, ἐν ᾧ ἤλ-
θεν εἰς τὴν ἐξοχὴν ν' ἀναπνεύσῃ, νὰ περι-
πατήσῃ καὶ νὰ ἐπισκέπτεται κατὰ σειρὰν
τὰς ἐπαύσεις.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Τί λόγος! τὰ χρήματα δὲν εἶναι πάν-
ποτε ἱκανὰ νὰ μας δώσουν ὅ,τι θελήσωμεν·
διότι τότε οἱ πλούσιοι τί ἄλλο ἤθελαν ;
καὶ τὸν καλὸν καιρὸν ἀκόμη θὰ ἠγόραζον·
καὶ αὐτοὶ μόνον θὰ ἐχαίροντο τὸν ἥλιον.
Κ' ἔπειτα τόσῳ καλλίτερον ἂν ὁ καιρὸς ἦνε
ἄσχημος, διότι θὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ μίαν
ῥαυρὴν ἀρχήτερα. Καὶ διατὶ τάχα, λέγω
μόνη μου, δὲν φεύγομεν ἀπὸ τώρα ; Ὅταν
δὲν εὐχαριστῆταί τις εἰς ἓν μέρος, τὸ ἀφί-
νει καὶ φεύγει, καὶ διὰ τὴν βαρώνην δὲ

εἶναι τόσῳ εὐκολόν! Χήρα, κάμνει ὅ,τι
θέλῃ· πλούσια, μ' ἐν νεύματι τῆς εἰμποροῦν
ὅλα τὰ πράγματά τῆς νὰ εὐρεθοῦν εἰς μίαν
στιγμὴν εἰς Παρισίους, ὅπου τὴν περιμένει
τὸ ὄραϊόν τῆς μέγαρον τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἁ-
γίου Δομινίκου. Ἄν ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέ-
σιν τῆς χωρὶς πολλὰ πολλὰ θὰ ἀνέβαινα
εἰς τὸν σιδηρόδρομον, καὶ μιὰ καὶ δυὸ
εἰς Παρισίους.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καλὰ· δὲν λέγω ὅχι. Ἄλλ' ὁ κόσμος ;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Τί, ὁ κόσμος ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ εἰμπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ τις εἰς Πα-
ρισίους πρὶν ἔλθῃ ὁ δεκεμβριος, ὅτε μάλι-
στα ἔχει καὶ ἐξοχὴν ; Ἄ! ναι, θὰ ἦτο ὡ-
ραιότατον. Ἄκουσ' ἐδῶ! θὰ ἔλεγαν εἰς τὴν
ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Δομινίκου, μήπως ἐκάη ἡ
ἔπαυσις τῆς κυρίας Γοντράν ; μήπως ἡ
βαρώνη ἐπώλησε τὴν ἔπαυλιν καὶ ἐπιστρέ-
φει τόσῳ γρήγορα εἰς Παρισίους ;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ὅστε καλὰ καὶ σώνει πρέπει νὰ μείνω-
μεν ὀκτῶ μῆνας εἰς τὴν ἐξοχὴν ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ναι, ἀφοῦ τὸ θέλει ὁ κόσμος!

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Καὶ ἂν ἀσθενήσῃ κανεὶς ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ναι, χάριν τοῦ κόσμου!

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Καὶ ἂν χυθῇ τις ἀπὸ μακρασμόν ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ὅ κόσμος! ὁ κόσμος! κυρία Βικτωρίνη,
ὁ κόσμος!

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ἦ! ἐγὼ ὅμως ἀποθνήσκω ἐκ τῆς πλή-
ξεως.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ οἱ ἄγροὶ δὲν σὲ λέγουν τίποτε ;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ἀπολύτως τίποτε.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ἄλλὰ τὰ δένδρα ;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Δὲν βλέπω ἄλλο τι ζωωδέστερον πράγμα παρὰ τὰ δένδρα.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ ὁ οὐρανός;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Μήπως καὶ οἱ Παρίσιοι δὲν ἔχουν οὐρανόν;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Λοιπὸν δὲν ἤνοιξες ποτέ σου τὸν ὥραϊον τοῦτον τόμον τῶν ποιήσεων;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ὅχι.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Λοιπὸν, ἔκουσε (κάθηται πρὸς ἀριστεράν, λαμβάνει ἀπὸ τῆς πραπίξης ἓνα τόμον, τὸν ἀνοίγει καὶ ἀναγινώσκει μετ' ἐμφάσεως).

Τοῦ ποταμοῦ τὰ κύματα ἀφορίζοντα μυκῶνται καὶ τρέχουν βυθιζόμενα εἰς σκοτος μακρυνόν. Πέραν, τῆς λίμνης τὰ νερά ἀπλούμενα κοιμῶνται, καὶ τὸν γλαυκὸν ὁ Ἑσπερος φωτίζει οὐρανόν. Εἰς τοῦ βουνοῦ τὴν κορυφήν . . .

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ ἔηρως διακόπτουσα αὐτόν.

Φθάνει! ἄς ἀλλάξωμεν ὀμιλίαν ἂν θέλῃς.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ἄφ' οὗ δὲν σ' ἀρέσκει ἡ ποίησις σέ λέγω εἰς τὸ πεζὸν ὅτι ἡ οἰκογένεια Ροθερβάλ φθάνει σήμερον, καὶ ὅτι ἡ παρούσα τῆς θὰ καθησυχάσῃ τὰ νεῦρα τῆς κυρίας βαρώνης καὶ τὰ ἰδιώσου, κυρία Βικτωρίνη. Οἱ Ροθερβάλ θὰ μείνουν ἐδῶ ὅλον τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, καὶ ἐπειδὴ ἡμεῖς μόνον τὸν Σεπτέμβριον θ' ἀναχωρήσωμεν ἀπ' ἐδῶ, ἡ κυρία καὶ σὺ θὰ ἔχετε δύο σωστοὺς μῆνας νὰ παρηγορηθῆτε διὰ τὴν τρομερὰν πλῆξιν τῶν παρελθόντων μηνῶν. Ἴδου ἡ κυρία.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΒΑΡΩΝΗ, ΑΝΣΕΛΜΟΣ καὶ ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ.

ΒΑΡΩΝΗ εἰσέρχεται χωρὶς νὰ ἴδῃ τὸν Ἀσέλμον καὶ τὴν Βικτωρίνην καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν ἀριστερόθεν τράπεζαν. — Λαλεῖ μετὰ δυσαρρεσκείας.

Τὸν Ἀπρίλιον, βροχή· τὸν Μάϊον, βροχή· τὸν Ἰούνιον βροχή· τὸν Ἰούλιον βροχή· τὸν Αὐγουστον βροχή· ἀρχὰς Σεπτεμβρίου βροχή. (Ἴδουσα τὴν Βικτωρίνην καὶ τὴν Ἀνσέλμον). Ἐδῶ εἶθε ἀκόμη . . .

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β']

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Τώρα δὲ ἐτελειώσαμεν ἐσυνάξαμεν τὰ κομμάτια . . .

(Ἐξέρχεται δεξιόθεν, κρατῶν τὸ βαρόμετρον).

ΒΑΡΩΝΗ Κρατεῖ τὴν Βικτωρίνην καὶ καθίζει παρὰ τὴν τράπεζαν

Τί κρατεῖς αὐτοῦ;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ἐφημερίδα, κυρία βαρώνη. Ἀνέγνωσα μίαν εἰδήσιν ἣ ὁποία, σὰς βεβαιῶ, θὰ εὐχαριστήσῃ πολὺ τὴν κυρίαν βαρώνη.

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ τί εἰδήσις εἶνε;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ὁ διαβότος ληστής ἔνεκα τοῦ ὁποίου τσοκάκις ἐτρομάξατε, ἀφ' οὗτου κατοικοῦμεν ἐδῶ, συνελήφθη πλησίον τῆς ἐπαυλώμας.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄ! ναί, καλὴ εἰδήσις· χαίρω διότι ὁ κακοῦργος αὐτός, τοῦ ὁποίου ἡ εὐχάριστος γειτονία συνεφώνει πολὺ ὥραϊα μετὰ τὴν εὐχάριστον βροχὴν, ἐπὶ τέλους συνελήφθη. Τί τρομερὰς νύκτας ἐπέρξα εἰς αἰτίας του! τὸν ἐβλεπον ἀκόμη καὶ εἰς τὸν ὕπνον μου.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Τὸν ὠδήγησαν εἰς Παρίσιους σιδηροδρόμιον.

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἴδιαν.

Ἐγὼ δὲν θα εἶχον ἀνάγκην νὰ με δέσσωσι διὰ νὰ ὑπάγω εἰς Παρίσιους.

(Νεύει πρὸς τὴν Βικτωρίνην ν' ἀναχωρήσῃ· ἐκείνη δὲ ἐξέρχεται ἀριστερόθεν.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΒΑΡΩΝΗ μόνη· ἔπειτα ὁ ΑΝΣΕΛΜΟΣ.

ΒΑΡΩΝΗ (καθημένη καὶ βλέπουσα τὴν ἐξοχὴν διὰ τῶν κίγκλιδων τοῦ παραθύρου.)

Αἰωνίως βροχή! Καὶ εἶνε χειροτέρα τοῦ κατακλυσμοῦ, διότι ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα μόνον ἡμέρας διήρκετεν, ἐν ᾧ ἐξάκις τεσσαράκοντα ἡμέρας βρέχει ἀδιακόπως ἐδῶ, εἰς τὴν τερπινοτάτην Τουραίνην, τὸν Παράδεισον τῆς Γαλλίας ὡς τὴν ὀνομάζουσι. Ὠραῖοι Παράδεισοι! Παράδεισοι, ὅπου ὅλοι μένουν τρυπωμένοι ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των, διότι φοβοῦνται μὴ πνιγοῦν ἐάν

θελήσουν νὰ ὑπάγουν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν γειτόνων των. Περιμένω τοὺς Βοννάρ' οἱ Βοννάρ μ' ἀναγγέλλουν ὅτι ὁ ποταμὸς ὁ ὁποῖος διέρχεται πρὸ τῆς ἐπαύλειός των καὶ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ διαπεράσωσιν ἐξεγείλισεν, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ ἔλθουν. Οἱ Σαμπῶλ, φοβηθέντες τὴν ἐπιμονὴν τῆς βροχῆς ἀνεχώρησαν πρὸ δύο μηνῶν εἰς Ἰταλίαν. Οἱ Χωμὲλ μὲ γράφουν ἐκ Βεαρνίας ὅτι ἔνεκα τῆς ἐδῶ φοικώδους καταστάσεως τοῦ ἔαρος θὰ διέλθωσιν ὅλον τὸ ἔαρ εἰς Πυρναΐα, ὅπου ὁ καιρὸς εἶνε μεγαλοπρεπέστατος, καὶ ὅπου δὲν κινδυνεύει τις ἐξερχόμενος εἰς περίπατον νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν συμμορίαν τοῦ τρομεροῦ Μιρανδῶν. Ὡστε ἐγὼ, ἐν ᾧ ὑπελόγιζον ὅτι θὰ φιλοξενῶ διαρκῶς ἐν τῇ ἐπαύλει μου τριάκοντα τοῦλάχιστον ψυχὰς, ἐκτὸς τῶν Ροβερβάλ, δὲν θα ἔχω οὔτε μίαν κἄν. Οἱ Ροβερβάλ συγκινηθέντες ἐκ τῶν ἀπελπιστικῶν κραυγῶν μου μ' ἐλυπήθησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτήσων σήμερον τὸ πρῶτὴν τὴν ἔπαυλιν των καὶ ἔρχονται ἐδῶ νὰ διατρίψωσι δύο μῆνας. Οἱ Ροβερβάλ ἀποτελοῦν δολόκληρον κοινωνίαν. Ἐν πρώτοις ὁ κύριος Ροβερβάλ διοικητὴς φρεγάτας, πρὸ ὀλίγου ἐπιστρέψας ἐκ Κίνας· ἔπειτα ὁ υἱὸς του, ὠραῖος ὑπολοχαγὸς τῶν Ζουάβων· ἔπειτα ἡ κόρη του ἡ ἄλλοτε συμμαθήτριά μου σήμερον δὲ κυρία Φωντινῦ· ἔπειτα ἡ ἀξιόλογος κυρία Ροβερβάλ μία ἐκ τῶν πρώτων κυριῶν τοῦ προαστείου Ἁγίου Γερμανοῦ διὰ τὸ πνευμά της καὶ διὰ τοὺς καλοὺς τρόπους της, γυνὴ ἡ ὁποία κατ' ἐμὲ θὰ ἦτο ἐντελεστάτη ἂν δὲν ἤθελε καὶ καλὰ νὰ με ὑπανδρεύσῃ. Ἐγὼ νὰ ὑπανδρευθῶ πάλιν! Ἄρκετὰ ἠτύχησα ἐκ τοῦ πρώτου μου γάμου. Λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐκέρδησα δὲν παίζω πλέον. Ἐπὶ τέλους ἐκτὸς τῶν Ροβερβάλ περιμένω καὶ ἕξ ἢ ἑπτὰ ἐκ τῶν καλῶν μας φίλων, τοὺς ὁποῖους ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ μου φέρωσιν. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ἄγνωστον τινα, ὡς μὲ γράφει ἡ κυρία Ροβερβάλ, ἄγνωστον τὸν ὁποῖον μὲ ζητεῖ νὰ τῇ ἐπιτρέψω νὰ μοὶ παρουσιάσῃ καὶ βέβαια αὐτὸς θὰ ἦνε ἐκεῖνος μετὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ νὰ με ὑπανδρεύσῃ. Τί πλοῦτος! Ναι, ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ καλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα θὰ με παρηγορήσουν δι' ὅσα ἄλλα

ἔχασα, θὰ ἦνε ἐδῶ τὸ πολὺ μετὰ τρεῖς ὥρας. Εἶνε τώρα ἑννέα καὶ οἱ Ροβερβάλ θὰ φθάσουν περὶ τὴν μεσημβρίαν. Ἄν εἰμπόρου νὰ κοιμηθῶ αὐτὰς τὰς τρεῖς ὥρας! καὶ νὰ μ' ἐξυπνήσουν ὅταν ἔλθουν! Ἀκούω βήματα ἵππου εἰς τὴν αὐλήν... (ἀκροάζεται). Ὡ! Θεέ! ἂν ἦτο ὁ γοαρματοκομιστής! (ὁ Ἀνσέλμος εἰσέρχεται δεξιόθεν καὶ ἐχειρίσας αὐτῇ ἐπιστολὴν ἀποσύρεται.) Ἐπιστολή... (παρρητρεῖ τὴν ὑπογραφήν τῶν Ροβερβάλ... (ἀναγινώσκει).

» Ἀγαπητὴ ἡμῶν φίλη,

Καὶ τοι διακῶς ἐπιθυμοῦντες νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶμεν σήμερον κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μας, διατάζομεν εἰσέτι. Καὶ τίς δὲν ἤθελε διατάσει βλέπων τὸν τερατιώδη αὐτὸν καιρὸν! Ἐν τούτοις σήμερον τὴν 10 π. μ. ἔχομεν νέαν σελήνην, καὶ ὁ καιρὸς πιθανῶς θὰ μεταβληθῇ. Καὶ ἐπ' ἐλάχιστον ἂν βελτιωθῇ, ἀναβαίνομεν ὅλοι μας εἰς τὸν σιδηρόδρομον καὶ ριπτόμεθα κατ' ἐπάνω σας. Παρατηρεῖτε τὸν οὐρανόν· καὶ ἡμεῖς τὸν παρατηροῦμεν μάλιστα φανῆ ἡ ἐλάχιστη ἀκτίς, τότε πλέον ἐλπίς καὶ χαρὰ.

» Οἱ φίλοι σας

» Πάντες οἱ ΡΟΒΕΡΒΑΛ.

Καὶ ἐδῶ εὐρίσκω τοῖσων! Ἄν φανῆ ὁ ἥλιος τότε ἔρχονται. Τί ὠραία ἐλπίς! Αἶ, ὄχι δὲν θὰ φανῆ ἥλιος! Αἶ ὄχι δὲν θα ἔλθωσι! Τί φίλοι! Ἐχουν ἀνάγκην ἡλίου καὶ σελήνης. Ἴδου λοιπὸν καὶ πάλιν ἀπομένω μόνη δύο δολοκλήρους μῆνας, μόνη, μόνη! Ὅχι, ὄχι, ὄχι, προτιμῶ τὸν θάνατον.

(κρούει τὸν κώδωνα).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΒΑΡΩΝΗ, ΑΝΣΕΛΜΟΣ ἐρχόμενος δεξιόθεν.

ΒΑΡΩΝΗ

Εἰπέ νὰ ζεῦζουν ἀμέσως·

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Καὶ ποῦ ὑπάγετε, κυρία Βαρώνη;

ΒΑΡΩΝΗ

Εἰς τὸν σιδηρόδρομον· καὶ σὺ καὶ ἡ Βικτωρίνη θὰ ἔλθετε μαζί μου· ἀναχωροῦμεν εἰς Παρισίους·

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Εἰς Παρισίους; ...

ΒΑΡΩΝΗ

Λοιπὸν, τί περιμένεις;—Πήγαινε.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ἐλησμονήσατε βεβαίως, κυρία, ὅτι τὸ μέγαρόν σας τὸ ἔχουν εἰς χεῖράς των οἱ ζωγράφοι, οἱ διακοσμηταὶ καὶ οἱ σκηνογράφοι, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ τελειώσουν τὰς ἐργασίας των πρὸ τῆς πρώτης δεκεμβρίου. Εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ μὴ εἶχετε μέγαρον εἰς Παρισίους.

ΒΑΡΩΝΗ

Καλά. Ἄφες με μόνην.

(Ὁ Ἀνσέλμος ἀναχωρεῖ δεξιόθεν.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

ΒΑΡΩΝΗ μόνη.

Ἀνάγκη ν' ἀπομείνω ἐδῶ. Λοιπὸν θ' ἀπομείνω! Εἶμαι φυλακισμένη. Οἱ φυλακισμένοι ὑπομένουσι, καὶ ἐγὼ θὰ ὑπομείνω. Θ' ἀναγνώσω. Ἄς ἀναγνώσω. (Ἀνοίγει τὸ βιβλίον τὸ ὅποτον εἶχε ἀναγνώσει ὁ Ἀνσέλμος καὶ ἀναγινώσκει) « Ἡ Ἀίμνη » Ἀχ! Θεέ μου! φθάνουν πλέον τὰ νερά. (Κλείει τὸ βιβλίον, τὸ ὠθεῖ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐγείρεται.) Ἡ μουσική;... θὰ παίξω μουσικὴν ἢ μουσικὴ λέγουν ὅτι εἶνε ἡ παρηγορία τῶν δυστυχῶν καρδιῶν ἄς παίξω μουσικὴν ἐπὶ ἓνα δλόκληρον μῆνα (καθίζει πρὸ τοῦ κλειδοκουμβάλου.) Θεέ μου! τί παραφωνοῖαι! τί παραφωνοῖαι.— Ἀδύνατον νὰ παίξω αὐτὴν τὴν μηχανὴν τὴν ὁποῖαν ἐχάλασεν ἡ ὕγρασία. (Κλείει μετ' ὀργῆς τὸ κλειδοκούμβalon καὶ ἐγείρεται.) Πῶς νὰ διασκεδάσω λοιπὸν;... Ἄν ἔτρωγον! Ἄς φάγω. Ἀλλὰ δὲν πεινῶ.— Εἰμπορεῖ νὰ πεινάσῃ τις μὲ τοιοῦτον κατηραμένον καιρὸν; (λυσσωδῶς). Νὰ χορεύσω; Ἀλλὰ πάλιν χρειάζονται δύο τοῦλάχιστον εἰς τὸν χορὸν. Καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ προσκαλέσω τὸν Ἀνσέλμον καὶ νὰ τῷ εἶπω Ἐλα, Ἀνσέλμε, νὰ χορεύσωμεν μίαν πόλκαν! Τί νὰ κάμω λοιπὸν; (Ῥίπτει τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπὶ τῆς τραπέζης; καὶ λαμβάνει ἓν ἐκ τῶν λευκωμάτων.) Νὰ ἰχνογραφῆσῃ;... Ναι ὅταν τις ἰχνογραφῆ λησμονῆ τὰ βάσανά του... Θὰ ἀντιγράψω τὴν παλαιὰν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου καὶ τὸ γοθικὸν κωδωνοστάσιόν της, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἀπ' ἐδῶ. (Κάθηται ἀπέναντι τῆς θύρας τοῦ ἐξώστου καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ἰχνογραφῆσῃ.) Μῆτε κωδωνοστάσιον μῆτε ἐκκλησία! Τίποτε δὲν φαίνεται καὶ ἡ ζωγραφι-

κωτάτη ἐξοχὴ καὶ ὁ δρίζων σκεπάζονται ἀπὸ τὴν βροχὴν. (Ῥίπτει τὸν χρωστῆρα καὶ τὸ λεύκωμα κατὰ γῆς καὶ παρατηρεῖ τὴν ἐξοχὴν.) Τί ἐλεεινὸν θέαμα! καὶ κάτω εἰς τὸν δρόμον ψυχὴ! ψυχὴ! Οὔτε εἰς κἂν ὀδοιπóρος! Ναι! Ναι! ἰδοὺ εἰς ὀδοιπóρος· κάθηται ὑποκάτω ἐνὸς δένδρου. Ἀχ! διατί δὲν καταφεύγει ἐδῶ εἰς τὴν ἑπαυλὶν μου; Ἄν ἐμάντευε πόσον πλήττω μόνη μου! Ἡ κλιδωτὴ θύρα τῆς ἐπαύλεως εἶνε πάντοτε ἀνοικτὴ... ἴσως ἔρχεται ἐκ Παρισίων... Εἰξέρει νέα ἐκ Παρισίων! Ἀχ! νὰ συνομιλήσω περὶ τῶν Παρισίων μετὰ τινος ψυχῆς γεννητῆς!...

(Κρούει τὸν κώδωνα βιαίως.)

ΣΗΝΗ Ζ΄.

ΒΑΡΩΝΗ, ΑΚΣΕΛΜΟΣ.

ΒΑΡΩΝΗ

(Σύρουσα τὸν Ἀνσέλμον πρὸς τὸ παράθυρον.)

Διακρίνεις ἐκεῖ μακρὰν, ὑποκάτω τοῦ χονδρῶ ἐκεῖνου δένδρου ἓνα ἄνθρωπον; ἐκεῖ κάτω;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Μάλιστα, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ

Τρέξτε πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπέ τῷ νὰ ἔλθῃ.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Τὸν ἀνεγνωρίσατε τίς εἶνε, κυρία Βαρώνη;

ΒΑΡΩΝΗ

Πήγαινε, σὲ λέγω. (ὁ Ἀνσέλμος ἐξέρχεται.) Ἀχ! εἶνε τολμηρὸν, ῥιψοκίνδυνον τὸ κινήμα μου τοῦτο... ἀλλὰ τόσῳ χειρότερα! τὸ πρῶτον πάντων εἶνε ἡ ζωὴ καὶ ἐγὼ δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ ζήσω οὕτω πως... Ἐν τούτοις βλέπομεν... νὰ προσκαλέσω ἐδῶ ἄνδρα ἄγνωστον... τοῦτο εἶνε κἄτι πλειότερον παρὰ τὴν ἀνοσίαν, τὴν τρέλλαν... εἶνε... (φωνάζει) Βικτωρίνη!

(κρούει τὸν κώδωνα καὶ ἡ Βικτωρίνη εἰσερχομένη.)

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΒΑΡΩΝΗ, ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ εἰσερχομένη δεξιόθεν

ΒΑΡΩΝΗ ζωηρότατα

Φώναξε ἀμέσως τὸν Ἀνσέλμον.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ ὁμοίως

Τώρα πλέον εἶνε πολὺ μακρὰν, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄδιάφορον!

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ἄλλὰ, κυρία βαρῶνη, ὁ Ἀνσέλμος ἐπῆρε τὸν ἵππον τοῦ γραμματοκομιστοῦ διὰ νὰ φθάσῃ ταχύτερον. Πῶς νὰ τον φθάσωμεν τώρα πλέον; (Ἰπάγει πρὸς τὸ παράθυρον). Ἰδέτε, νὰ τον ἔρχεται.

ΒΑΡΩΝΗ

Μόνος του, ἴσως; ... (Παρατηρεῖ ἰσταμένη ὀπισθεν τῶν ὑέλων τοῦ παραθύρου) — Εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ ἵππου του κἀθεται ὁ ὁδοιπόρος! — Τί ἔκαμα!.. Τώρα ἔγεινε πλέον! — Τί πρόσωπον θὰ ἴδω, Θεέ μου!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΒΑΡΩΝΗ, ὁ ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ σπογγίζων τὸν πλόντου ὡς ἐάν ἦτο κάθυγρος ἐκ τῆς βροχῆς.

ΒΑΡΩΝΗ, εἰς ἄκρον τετραγαμένη.

Θεέ μου! σᾶς προσεκάλεσα, κύριε, διότι... διότι... διότι τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ὁ καιρὸς ἦτο ἐλεεινός... ὁ ἄνεμος ἐφύσα μανιωδῶς, ὄλων μου τῶν παραθύρων αἱ ὑελοὶ ἐθραύσθησαν... ὥστε εἶμαι ἠναγκασμένη νὰ τὰς ἀναπληρώσω ἀμέσως.

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅστε μ' ἐνομίσατε φανοποιόν;

ΒΑΡΩΝΗ

Μάλιστα, κύριε, ὡς φανοποιόν.. Καταλαμβάνετε... ἢ ἀπόστασις... Παρατηρῶ ὅτι ἠπατήθην.

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅλιγον, μάλιστα, κυρία μου, διότι εἶμαι στρατιωτικός.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄχ! κύριε...

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Πολὺ λυποῦμαι, κυρία, ὅτι δὲν εἶμαι φανοποιός.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἀληθῶς, κύριε, εἶμαι εἰς ἄκρον τετραγαμένη... δὲν εἰξέυρετε πῶς εἶμαι διὰ

τὸ λάθος μου... καὶ δὲν εἰξέυρετε πῶς νὰ τὸ διορθώσω.

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

ὦ, κυρία μου, δὲν εἶνε τίποτε, δὲν πειράζει... ἐγὼ μάλιστα θὰ σας εἶμαι εὐγνώμων ἂν μ' ἐδανείζετε ἐν ἀλεξίβροχον ἔως νὰ φθάσω εἰς τὸν σταθμόν...

ΒΑΡΩΝΗ ἀμηχανοῦσα.

(Κατ' ἰδίαν.) Τόσον ταχέως νὰ φύγῃ! (δυνατά.) Τί, δὲν θὰ περιμεῖνετε, κύριε, νὰ περάσῃ ὁ φοικτὸς αὐτὸς κατακλυσμός! Ὅχι κινδυνεύσετε εἰς τὸν βόρβορον τῶν ὁδῶν... καὶ τί ὁδῶν!..

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Δὲν εἶνε δὰ τόσῳ σπουδαία ὑπόθεσις νὰ περιπατήσῃ τις ἡμίσειαν ὥραν ἐπὶ τῆς ὀλίγον ὑγρᾶς ἄμμου τῆς Τουραίνης, ἢ ὁποία ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ξηραίνεται καὶ μάλιστα εἰς ἄνθρωπον, ὅστις ἔζησεν ἐξ μῆνης εἰς τὰς τάφρους τῆς Σεβαστουπόλεως. Ὅστε, κυρία μου, ἂν ἀγαπάτε, ἐν ἀλεξίβροχον...

ΒΑΡΩΝΗ (ἀμηχανοῦσα.)

(Κατ' ἰδίαν.) Ὅ' ἀναχωρήσῃ τόσῳ ταχέως! (δυνατά.) Ἄ! ἦσθε, κύριε, εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Σεβαστουπόλεως; Τί φοβερὰ ἐκστρατεία!

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐπιπονωτάτη, κυρία μου.

ΒΑΡΩΝΗ

ἦσθε εἰς τὸ πεζικόν; ὠραιότατον σῶμα.

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅχι, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ

Εἰς τὸ ἵππικόν; καὶ αὐτὸ ὠραῖον σῶμα...

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Εἰς τὸ μηχανικόν, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ

Τὸ κάλλιστον τῶν στρατιωτικῶν σωματῶν!

ΑἴΓΝΩΣΤΟΣ

Θεέ μου! δὲν εὐρίσκεται ἐν ἀλεξίβροχον!

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν.

Ἄς μὴ ἀφήσωμεν νὰ κοπῇ ἡ συνομιλία! (δυνατά.) Ὅστε, κύριε, ἐλάβετε τὴν δόξαν νὰ παρσευθεῖτε ἐν τῇ μάχῃ... ἐν τῇ ἐπισημῇ ἐκείνῃ μάχῃ περὶ τῆς ὁποίας τόσος

λόγος ἐγένετο ... ὅπου ὁ διάσημος στρατηγός...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Βοσκέ;

ΒΑΡΩΝΗ

Ναί! Βοσκέ!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐννοεῖτε τὴν μάχην τῆς Ἀλμας ἢ τοῦ Ἰγκερμαν;

ΒΑΡΩΝΗ

Μάλιστα! τοῦ Ἰγκερμαν!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅχι, κυρία, ὄχι δὲν παρευρέθην εἰς τὰς μάχας ταύτας, διότι ἔφθασα πολὺ ἀργά...

— Ἐν οἰονδήποτε ἀλεξιβροχον, κυρία...

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἴδιαν.

Πῶς νὰ τον κρατήσω; πῶς; (ὕπαγει διξιοῦθεν καὶ φωνάζει) Ἀνσέλμω!.. (ὁ Ἀνσέλμος εἰσερχόμενος δεξιόθεν πλησιάζει τὴν βαρῶνην). Ἄφ' οὗ ὁ κύριος θέλει ἀφεύκτως ν' ἀναχωρήσῃ, πῆγαινε νὰ εὔρης ἀλεξιβροχον διὰ τὸν κύριον. (σιγῇ) Νὰ εἴπῃς ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐν ἀλεξιβροχον ἐν τῇ ἐπαύλει, ἐνόησες; (ὁ Ἀνσέλμος χαιρετᾷ καὶ ἀναχωρεῖ ἀριστερόθεν).

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἀποποιοούμενος δι' εὐγενοῦς χειρονομίας; τὴν ἔδραν ἢν τῇ δεικνύει ἡ βαρῶνη).

Θεέ μου, κυρία, βιάζομαι ν' ἀναχωρήσω μήπως καὶ δὲν προφθάσω ἐγκαίρως εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, ὅπου περιμένω τινὰς φίλους μου. Ἐκτὸς τούτου μένων τὴν ὥραν ἐν τῇ ἐπαύλει σας φοβοῦμαι μὴ φανῶ ἀδιάκριτος, καὶ ἡ παρουσία μου βεβαίως δὲν θὰ διορθώσῃ τὰ βεβλαμμένα παράθυρά σας.

ΒΑΡΩΝΗ

Μὴ φροντίζετε κύριε, διὰ τοὺς φίλους σας, διότι ἡ πρώτη ἀμαξοστοιχία τὴν ὁποῖαν κ' ἐγὼ ἐπίσης περιμένω θὰ φθάσῃ μετὰ τρεῖς ὥρας. Λοιπὸν!... Ὡστε ἐλέγετε, κύριε, ὅτι παρευρέθητε εἰς τὴν ὠραίαν ἐκείνην ἐκστρατεῖαν τῆς Κριμαίας;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἴδιαν

Ἐπιμένει! θὰ ἦνε χήρα ἀξιοματικοῦ... νέα χήρα!...

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ δὲν ἐπληγώθητε;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δὲς ἐπληγώθην, κυρία, καὶ ἀρκετὰ βαρέως ἐν ᾧ κατεσκευάζομεν τὴν τρίτην παράλληλον.

ΒΑΡΩΝΗ μετ' ἐκπλήξεως ἄμα καὶ χαρᾶς.

Ἄ! εὐρίσκεσθε εἰς τρίτην παράλληλον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἴδιαν.

Καὶ τί τὴν μέλει ἄρά γε;

ΒΑΡΩΝΗ ὁμοίως.

Ἴδετε τί σύμπτωσις! τὸσάκις ἐπεθύμησα νὰ γνωρίσω στρατιωτικὸν τινα ὄστις νὰ λάβῃ τὴν καλωσύνην νὰ μ' ἐξηγήσῃ τί ἐστὶ παράλληλος.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄν ἡδυνάμην, κυρία, νὰ σας εὐχαριστήσω!...

ΒΑΡΩΝΗ

Τόση καλωσύνη!..

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἔως οὗ εὔρεθῃ, κυρία, τὸ ζητούμενον ἀλεξιβροχον, εὐτυχίαν μου θὰ νομίσω ἀνδυνηθῶ νὰ σας ἐξηγήσω τί ἐστὶ παράλληλος.

ΒΑΡΩΝΗ

Τί εὐχαρίστησις!.. Ὁλ' μάθω ἐπὶ τέλους. Καθίσατε λοιπὸν σὰς παρακαλῶ.

(περὰ πρὸς δεξιὰν ἵνα προσφέρῃ τῇ ἀγνώστῃ κάθισμα).

ΑΓΝΩΣΤΟΣ προχωρῶν ἵνα λάβῃ τὸ κάθισμα (κατ' ἴδιαν). Εἶνε χαριεστάτη, ἀλλὰ ὁ παράδοξος τρόπος τῆς...

(Ἡ βαρῶνη καθίζει ἀριστερὰ, ὁ δὲ Ἄγνωστος λέγει πρὸς αὐτὴν μετ' ὕψους δασκαλικοῦ καὶ στρατιωτικῆς ἀρτιεπιείας).

Παράλληλος, κυρία μου, εἶνε γραμμὴ ἐπιθετικὴ καὶ ἀμυντικὴ χαραγμένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὅποιον κατέχουσιν οἱ πολιορκηταί, ἵνα διευκολύνωνται προχωροῦντες διὰ τάφρων ἢ κρουπτῶν ὁδῶν πρὸς τὸ πολιορκούμενον μέρος.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἀξιόλογα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Αὐταὶ αἱ τάφροι εἶν' ἐσκαμμένοι εἰς τρεῖς γραμμὰς καὶ ἠνωμένοι μεταξύ των δι' ἄλλων τάφρων ἐλικαιοῦδων.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄξιόλογα! ἀξιόλογα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Αἱ τάφροι αὐταὶ ἔχουσι βάθος μὲν ἐνὸς μέτρου, πλάτος δὲ ἀπὸ ἐνὸς μέχρι τριῶν.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄξιόλογα! ἀξιόλογα! ἀξιόλογα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐξ εἶνε οἱ κυριώτατοι τρόποι τῆς κατασκευῆς τῶν τάφρων δι' ἀπλῆς σύριγγος, διὰ ταχυσκάπτου σύριγγος, διὰ πλήρους σύριγγος, διὰ ἡμιπλήρους σύριγγος, διὰ διπλῆς σύριγγος, διὰ ἡμιδιπλῆς σύριγγος. Ἐνοήσατε, κυρία;

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄν ἐνόησα, λέγετε! ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα μὲ λέγετε εἶναι σπουδαιότατα. Ἐλέγετε ὅτι τριακονταεξείδων σύριγγες ὑπάρχουσι.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐξ, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ συγκεχυμένη, συνερχομένη.

Ἐξ.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἡ ἀπλῆ σύριγξ· ἡ ταχυσκάπτου σύριγξ, ἡ πλήρης σύριγξ, ἡ ἡμιπλήρης σύριγξ, ἡ διπλῆ σύριγξ καὶ ἡ ἡμιδιπλῆ σύριγξ. Τώρα ἄς ὀρίσωμεν εὐκρινῶς τὰς...

ΒΑΙΩΝΗ μετ' ἀβρότητας.

Μάλιστα ἄς ὀρίσωμεν εὐκρινῶς τὰς σύριγγας.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

ἽΟνομάζεται ἀπλῆ σύριγξ...

ΣΚΗΝΗ Ι'.

ΑΝΣΕΑΜΟΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΑΝΣΕΑΜΟΣ

(Εἰσερχόμενος ἀριστερῶθεν καὶ κρατῶν τι ἐντὸς θήκης, ὅπερ δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ ὡς ἀλεξιβροχον.)

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἴδιον.

Τὸν ἄθλιον! Κ' ἐγὼ τῷ εἶπον...

(Ὁ Ἀνσέλμος σύρει ἐκ τῆς θήκης ἀλεξιβροχον κόκκινον. Ἰδόντες αὐτὸ ὁ Ἄγνωστος καὶ ἡ Βαρώνη ἀνακαγχάζουσι.)

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄλεξιβροχον κόκκινον! Τί τα θέλετε, κύριε, τόσον ἤμεθα πεπεισμένοι ὅτι θὰ ἔχωμεν εἰς τὴν ἔπαυλιν καλὸν καιρὸν, ὥστε οὐδ' ἐσκέφθημεν νὰ παραλάβωμεν ἐκ Παρισίων οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἀλεξιβροχον.

ΑΝΣΕΑΜΟΣ

Καὶ ἔπειτα, μετ' ὀλίγας στιγμὰς τὸ ἀλεξιβροχον θὰ ἦνε ὅλως περιττόν· ἡ βροχὴ ἤλαττώθη καὶ νομίζει τις ὅτι δὲν θὰ βραδύνη νὰ φανῇ ὁ ἥλιος.

ΒΑΡΩΝΗ

(Ἐγείρεται ὡσάυτως καὶ ὁ Ἄγνωστος.—Πορευομένη πρὸς τὸ παράθυρον ἵνα ἴδῃ ἂν λέγῃ ἀλήθειαν ὁ Ἀνσέλμος.)

Θὰ φανῇ ὁ ἥλιος!

ΑΝΣΕΑΜΟΣ

Μάλιστα, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ μετὰ χαρᾶς αὐξανούσης.

Θὰ ἔχωμεν καλωσύνην!

ΑΝΣΕΑΜΟΣ

Βεβαιότατα!

ΒΑΡΩΝΗ

ἽΟστε οἱ φίλοι περὶ τῶν ὁποίων εἶχον ἀπελπισθῆ θὰ ἔλθωσι!

ΑΝΣΕΑΜΟΣ

Βεβαιότατα, κυρία!

ΒΑΡΩΝΗ πλησίον τῆς πρὸς ἀριστερὰν θύρας.

Ἄνσέλμε, πήγαινε γρήγορα, ἐπάνω εἰς τὸ δῶμα καὶ κάθε πέντε λεπτά νὰ ἔρχεσαι καὶ νὰ μὲ λέγῃς περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ οὐρανοῦ.

ΑΝΣΕΑΜΟΣ κατ' ἴδιον.

Ἐγὼ ἔγεινα τώρα βαρόμετρον.

(ἀναχωρεῖ διὰ τῆς πρὸς ἀριστερὰν θύρας.)

ΒΑΡΩΝΗ

(Χωρὶς νὰ τὴν ἀκοῦσῃ ὁ Ἄγνωστος, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνη φαίνεται ἐντελῶς λησμονήσασα.)

ἽΟλιος! καλωσύνη! οἱ Ῥοθερβάλ! τί εὐτυχία! πόσαι εὐτυχίαὶ διὰ μιᾶς!..

ΣΚΗΝΗ ΙΑ΄.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ΒΑΡΩΝΗ.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

(Καθίζων πάλιν και διά του αυτού ὕφους.)

Ἐπαναλαμβάνω τὸν ὄρισμὸν τῶν συρίγγων. Ἡ ἀπλὴ σύριγγς εἶνε ἡ...

ΒΑΙΩΝΗ δυνατά.

Κύριε... (κατ' ἰδίαν.) Θ' ἀρχίσῃ πάλιν!.. Μετ' ὀλίγον θὰ γείνη καλωσύνη... και ἡ παρουσία του ἐδῶ... Ἄς τὸν κάμω νὰ ἐννοήσῃ (δυνατά) Κύριε, σπουδαιότατον εἶνε νὰ μάθω περὶ τῶν συρίγγων, ἀλλὰ μ' ἐπιτρέπετε πρὸ τούτου νὰ σας παρατηρήσω κάτι τι;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἐγειρόμενος.

Κυρία...

ΒΑΡΩΝΗ

Πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἤλθετε, ἐβιάζεσθε ν' ἀναχωρήσητε ἀμέσως· ἐξ ἀδιακρισίας μου σὰς παρεκάλεσα νὰ μείνετε ἐξ αἰτίας τῆς βροχῆς, και ὑμεῖς παρεδέχθητε τὴν πρότασίν μου μετὰ μοναδικῆς εὐγενείας. Τώρα ὅμως ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ἡ βροχὴ, και θὰ γείνη καλωσύνη, θὰ κατεχρώμην τῆς εὐγενείας σας κρατούσα ὑμᾶς ἐδῶ περισσώτερον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅχι, κυρία μου, ὄχι..

ΒΑΡΩΝΗ

Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, μὲ συγχωρεῖτε· εἰξεύρω τί πράγμα εἶνε ἡ ἀνυπομονησία ὀδοιπόρου, ἐμποδισθέντος ἐπὶ τὴν ὥραν. Αἱ στιγμαὶ του εἶναι πολύτιμοι...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἰδίαν.

Ὅσῳ παρέρχεται ἡ ὥρα μοὶ φαίνεται ὠραιότερα και δὲν θὰ φύγω τὸσῳ γρήγορα (δυνατά.) Σὰς βεβαιῶ, κυρία μου, ὅτι δὲν βιάζομαι ὅσον νομίζετε...

ΒΑΡΩΝΗ

Ἡθέλετε νὰ φθάσητε εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μ' εἶχετε εἰπεῖ ὅτι εἶχα καιρὸν σωστὰς τρεῖς ὥρας, και μόλις πρὸ ἐνὸς τετάρτου εἶμαι ἐδῶ· θὰ σας ζητήσω λοιπὸν τὴν χάριν νὰ μὴ φύγω τὸσῳ ταχέως.

ΒΑΡΩΝΗ μετὰ πείσματος.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν εἶν' ἔτσι, κύριε...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ καθίζει.

Ἀρχίζω πάλιν ἡ ἀπλὴ σύριγγς...

ΒΑΡΩΝΗ ἀπηυδημένη καθίζει.

(Κατ' ἰδίαν.) Θεέ μου!..

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Πῶς;

ΒΑΡΩΝΗ

Τίποτε· (κατ' ἰδίαν.) Διόλου δὲν εἶνε ὠραῖος, διόλου...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἀπλὴ σύριγγς λέγεται ἐκείνη εἰς τὴν ὁποῖαν δὲν μεταχειρίζονται κοφίνους· αὕτη δύναται νὰ γείνη μόνον ἐν ἀρχῇ τῆς πολιορκίας, ὅταν οἱ πολιορκηταὶ ἦνε ἀκόμη μακρὰν τοῦ φρουρίου

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν.

Εἶνε πάρα πολὺ ὀχληρὸς!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Οἱ κόφινοι εἶνε αὐτὸ τοῦτο κόφινοι κυλινδρικοὶ, ἄνευ πάτου, εἶδος κλωβίων τὰ ὁποῖα γεμίζομεν χῶμα. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι κόφινοι ἔχουσιν ὕψος μὲν ὀγδοήκοντα ἑκατοστῶν, ἐξωτερικὴν δὲ διάμετρον ἐξήκοντα και πέντε.

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν.

Ἄλλ' αὐτὸς εἶνε ἀνυπόφορος! εἶνε αὐτὴ ἡ βροχὴ μεταμορφωμένη εἰς ἄνθρωπον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Οἱ δεῦτεροι κόφινοι γέμουσι δερμάτων, δέματα δὲ εἶνε δέσμαι ἐκ μικρῶν κλαδίων. Τὰ κλαδία αὐτὰ...

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν.

Πῶς νὰ τον ξεφορτωθῶ;

ΣΚΗΝΗ ΙΒ΄.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ και οἱ ἀνωτέρω.

('Ακούεται ἡ βροχὴ πίπτουσα φαγκαλιῶς.)

ΑΝΣΕΛΜΟΣ τρέχων ἀριστερόθεν.

Κυρία Βαρώνη! κυρία Βαρώνη!

ΒΑΡΩΝΗ ἐγειρομένη.

Αἰ! τί εἶνε;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

Ὁ ἥλιος ὁ ὁποῖος ἐφάνη αἴφνης ἐπὶ μίαν στιγμὴν, αἴφνης ἐχάθη· καὶ ἡ βροχὴ τώρα ἤρχισε καὶ ἤρχισε· βρέχει ἔς τὰ γεμάτα.

ΒΑΡΩΝΗ καταβεβλημένη.

(Κατ' ἰδίαν.) Φρικώδης ἀποτυχία! φοικώδης! Οἱ Ροβερβάλ δὲν θὰ ἔλθωσι. Μόνη, καὶ πάλιν μόνη!

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

(Κατ' ἰδίαν καὶ ἀποσυρόμενος πρὸς ἀριστεράν.)

Ἡ κυρία μου εἶνε μανιώδης! Ἄς φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ· δὲν το ἔχει τίποτε νά με κάμη ὅ,τι ἔκαμε τὸ βαρόμετρον

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

ΒΑΡΩΝΗ, ΑΓΝΩΣΤΟΣ.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἰδίαν.

Ἄ! περίφημα.

(Ἄφ' οὐ ἐπί τινας στιγμὰς ἡ Βαρώνη ἔμεινε σκυθρωπὴ καὶ ὀργισμένη, πλησιάζει βαθμηδὸν τὸν Ἀγνωστον.—Ἡ βροχὴ δὲν ἀκουεταί πλέον.)

ΒΑΙΩΝΗ μετὰ γλυκύτητος.

Ἄγαπητέ μοι κύριε, ἀρχίζομεν πάλιν περὶ τῶν ὠραισιώτατων ἐκείνων τάφρων;

(Καθίζει.)

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μετὰ χαρὰς, κυρία μου.

(Καθίζει καὶ αὐτός.)

ΒΑΡΩΝΗ

Τιμῶς σὺς λέγω ὅτι βαθμηδὸν συνειθίζω, καὶ διὰ νά σας ὁμιλήσω εὐλικρινῶς, δὲν αἰσθάνομαι ὀλιγωτέραν κλίσιν εἰς τοὺς κοφίνους. Ἄλλὰ, ναί, οἱ κόφινοι μὲ καταθέλγουν καὶ τὰ δέματα ἐκεῖνα καὶ τὰ δεμάτια...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τότε λοιπὸν, κυρία... (κατ' ἰδίαν.) Ἡ μεταβολὴ αὐτῆ... πῶς συνέβη;.. (δυνατά.) Ἄφ' οὐ τὸ θέλετε, ἄς μεταδῶμεν τώρα εἰς τὴν ταχύσκαπτον σύριγγα.

ΒΑΡΩΝΗ

Σὰς ἀκούω! (κατ' ἰδίαν.) Πραγματικῶς εἶνε ὠραῖος.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τί εἶπετε, κυρία;...

(Ἡ Βαρώνη νεύει ὅτι οὐδὲν εἶπε.)

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τὴν ταχύσκαπτον σύριγγα τὴν ἀρχίζου τὴν νύκτα πάντοτε καὶ ἐξάγουσιν ἐκ τῆς τάφρου ἀπόσπασμα τεχνιτῶν τῶν ὁποίων ἕκαστος κρατεῖ πτυάριον.

ΒΑΡΩΝΗ ἐπαναλαμβάνουσα.

Μάλιστα, κύριε, πτυάριον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δίκελλαν...

ΒΑΙΩΝΗ ἐπαναλαμβάνουσα.

Δίκελλαν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Καὶ ἐν ὄπλον μὲ πλατὺ λωρίον.

ΒΑΡΩΝΗ ἐπαναλαμβάνουσα.

Καὶ ἐν ὄπλον μὲ πλατὺ λωρίον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἡ πλήρης σύριγξ διαφέρει.

ΒΑΡΩΝΗ ἀφηρημένη.

Ἀλήθεια; (κατ' ἰδίαν.) Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω ἂν ἦνε νυμφευμένος.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Αὐτὴν μόνον γυμνασμένοι σκαπανεῖς δύνανται νὰ τὴν κατασκευάσωσι, τοποθετοῦντες βαθμηδὸν τοὺς κοφίνους. Ἄς τοποθετήσωμεν ἐν πρώτοις τοὺς σκαπανεῖς.

ΒΑΡΩΝΗ

Μάλιστα, ἐν πρώτοις ἄς τοποθετήσωμεν τοὺς σκαπανεῖς (κατ' ἰδίαν μετὰ μελαγχολίας.) Τίς θὰ μ' ἔλεγεν ὅτι ἡ πλῆξις θὰ με ἠνάγκαζε σήμερον νὰ τοποθετῶ σκαπανεῖς; Ὑπομονή· τί νὰ γείνη!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ πρῶτος σκαπανεὺς ἐργάζεται γονατιστὸς, ἐπίσης καὶ ὁ δεῦτερος· ὁ τρίτος ὅμως...

ΒΑΡΩΝΗ

Ὁ τρίτος;...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ τρίτος σκαπανεὺς ἐργάζεται σκυμμένος...

ΒΑΡΩΝΗ

Ἀνήκουστον πρᾶγμα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ δὲ τέταρτος σκαπανεὺς...

ΣΚΗΝΗ ΙΔ'.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ, ΒΑΓΩΝΗ, ΑΓΝΩΣΤΟΣ.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ

(Επιτερχόμενος ἀριστερόθεν μεθ' ὀρμῆς.)

Νίκη! Ὁ ἥλιος ἐνίκησε τὴν βροχὴν.
Ὁ οὐρανὸς εἶναι μεγαλοπρεπής. Νίκη!
νίκη! κυρία βαρώνη! νίκη!

ΒΑΓΩΝΗ

ὦ! ναι, νίκη! πήγαινε ἀμέσως, Ἀνσέλ-
με, νὰ ἐτοιμάσης ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ
ὑποδεχθῶμεν τοὺς καλοὺς φίλους μας, οἱ
ὅποιοι βεβαίως τῶρα πλέον θὰ φθά-
σουν ἐδῶ διὰ τῆς πρώτης ἀμαξοστοιχίας.
Πήγαινε.

(Ὁ Ἀνσέλμος ἀναχωρεῖ ἐξ ἀριστερῶν.)

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

(Κατ' ἰδίαν χωρῶν πρὸς ἀριστεράν.)

Τὸν ἄθλιον! δὲν μ' ἀφίνει νὰ τοποθετή-
σω τὸν τέταρτον σκαπανέα!

ΣΚΗΝΗ ΙΕ'.

ΑΓ.ΩΣΤΟΣ, ΒΑΡΩΝΗ.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἀγαπητέ μοι, κύριε, ἂν εὐχρεσθῆσθε
ἀναβάλλωμεν εἰς ἄλλοτε τὴν τοποθέτησιν
τοῦ τετάρτου σκαπανέως.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

(Προσπῶν νὰ κρατήσῃ κραυγὴν.)

Ἄ!

ΒΑΓΩΝΗ

Ἄν σας ἐμπόδιζον περισσότερον θὰ κα-
τεχρώμην τῆς εὐγενείας σας, εἶνε ἀπρεπές
... ἀπρεπέστατον!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἰδίαν.

Καὶ πάλιν μετεβλήθη! ... (δυνατά.) Δύ-
ναμαι νὰ σας διαβεβαιώσω νὰ σας ὁμώσω,
κυρία μου, ὅτι τοῦναντίον μάλιστα...

ΒΑΓΩΝΗ

Ὅχι, κύριε, ὄχι! σπεύσατε καὶ ἐπωφε-
ληθῆτε ἐκ τῆς ἀνελπίστου ἐμφανήσεως τοῦ
ἡλίου.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἰδίαν.

Ἄ! ἐπὶ τέλους νομίζω ὅτι ἐμάντευσα
τὴν αἰτίαν.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β'.]

ΒΑΓΩΝΗ

Καὶ δέχθητε, ποῖν ἀναχωρήσητε, τὰς
εὐχαριστίας μου, διὰ τὴν ἐπὶ μίαν ὥραν
εὐγενῆ συναναστροφὴν σας... Ποτὲ δὲν
θὰ λησμονήσω αὐτὴν τὴν χάριν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Κατ' ἰδίαν, πορευόμενος ἵνα λάβῃ τὸν πλῆον
του. (Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἄγνωστος μονολογεῖ ἡ Βα-
ρώνη ἐλθοῦσα πρὸ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐστίας κατόπ-
τρου, διορθώνει τὴν κόμην τῆς.)

Ἐν ὅσῳ ἔβρεχε, δὲν μ' ἄφινε νὰ φύγω,
τῶρα ὅπου εἶναι καλωσύνη μὲ διώχνει.
Ἔστινοχωρεῖτο, καὶ ἤθελε διασκεδάσιν,
συγκίνησιν καὶ εὐρήκεν ἐμέ!... Παρέστησα
ὄραιότατον πρόσωπον!... Τῆς ἔπρεπε...
ἀλλὰ πῶς νὰ τὴν τιμωρήσω;... πῶς; δὲν
εὐρίσκω κανένα τρόπον... Εἶμαι λίαν ὀρ-
γισμένος μὴ δυνάμενος νὰ τῆς δώσω καλὸν
τι μάθημα...

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν πρὸ τοῦ κατόπτρου.

Πολὺ δυσκολεύεται ν' ἀποφασίσῃ... ἔχει
τὸν νοῦν του εἰς τὸν τέταρτον σκαπανέα.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἐρχόμενος πρὸς τὴν Βαρώνην.

Χαίρετε, κυρία, καὶ σὰς εὐχαριστῶ διὰ
τὴν εὐγενῆ φιλοξενίαν σας.

ΒΑΓΩΝΗ ἀφεῖσα τὸ κάτοπτρον.

Ἐν τούτοις λησμονήσατε ὅτι σχεδὸν σὰς
ἐβίασα διὰ νὰ σας παρασύρω εἰς τὴν ἔπαυ-
λιν μου.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τὸ θεωρῶ εὐτυχίαν μου, κυρία (κατ' ἰδίαν.)
Τόσον ἐγώισμὸν καὶ ὄραιότητα ἔχει, καὶ νὰ
μὴ εἰμφορέσω νὰ τῆς φιλήσω τὰς χεῖρας,
μῆτε νὰ τῆς βγάλω τὰ μάτια!

ΒΑΡΩΝΗ

Ποτὲ μοι δὲν θὰ λησμονήσω, κύριε, ὅτι
ἡ ἐπὶ μίαν ὥραν συναναστροφή σας μ' εὐ-
χάρισθησε τόσον πολὺ ὥστε τοιαύτην εὐχα-
ρίστησιν πρὸ ἑξ̄ μηνῶν δὲν ἀπῆλυσσα (κατ'
ἰδίαν.) Ἐπρεπε νὰ τῷ εἶπω περιποιητικόν
τινα λόγον, κ' ἔπειτα δὲν εἶνε καὶ ψεῦμα...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Καὶ ἡ ὥρα αὐτὴ, κυρία μου, τὴν ὁποίαν
διῆλθον πλησίον σας, θὰ με κάμῃ ὥστε νὰ
μου φανοῦν ὡς δύο αἰῶνες αἱ δύο ὥραι αἱ
ὁποῖαι μὲ χωρίζουν ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ'

ἦν θὰ φθάσῃ ἡ ἀμαξοστοιχία. Καὶ πάλιν,
χαίρετε, κυρία μου.

(κινεῖται ἕνα ἀναχωρήσῃ.)

ΒΑΡΩΝΗ

Θέλετε ν' ἀκολουθήσετε τὴν συμβουλήν μου; (ὁ Ἄγνωστος ἴσταται.) Ὁ καιρὸς εἶνε ὄρατος ὥστε ἐξοδεύσατε τὰς δύο ὥρας σας διατρέχων τὸ ὄρατον τοῦτο μέρος. Ὑπάγετε νὰ ἰδῆτε τὸν Βασιλικὸν Λειμῶνα, τὸν καταρράκτην τῶν Νυμφῶν, τὴν Ψυχρὰν Κρήνην, τὴν Λίμνην τοῦ Ἐλεφάντος. Τώρα πλέον θὰ τὰ ἐπισκεφθῆτε ἐν ἀνάσει, διότι δὲν εἶνε φόβος μήπως σας συλλάβῃ σας γυμνί τῃ καὶ ἴσως σας σφάξῃ ὁ διαβόητος Μιρανδῶν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ σκεπτόμενος.

Μιρανδῶν;...

ΒΑΡΩΝΗ

Ὁ Μιρανδῶν εἶνε κακοῦργος τις, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἐλυμαίνετο τὸν δῆμόν μας, καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐφοβοῦμην δὲν εἰξεύρετε πόσον...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ κατ' ἰδίαν, μετ' ἐκρήξεως.

Τώρα τὴν κρατῶ!..

ΒΑΡΩΝΗ

Χθὲς μύλις τὸν συνέλαβον.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Καὶ ἐγὼ τὸν εἶδον σήμερον τὸ πρῶτὸ πλησίον τοῦ σιδηροδρόμου διὰ τοῦ ὁποίου ἔμελλον νὰ τον μεταφέρωσιν εἰς Παρισίους.

ΒΑΡΩΝΗ

Ὡστε τώρα θὰ ἦνε εἰς Παρισίους, καὶ ἡμεῖς ἐλυτρώθημεν πλέον!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

ὦ! ὅχι δὲν ἐλυτρώθημεν ἀκόμη, κυρία μου.

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ πῶς! ἀφ' οὗ;..

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ Μιρανδῶν, ἄνθρωπος ἐπιτηδειότητος καὶ ἀνδρίας ἀπιστεῦτου, ἔλυσε τὰ δεσμά του, καὶ ἀνέτρεψε πληγώσας τέσσαρας χωροφύλακας, καὶ ἔφυγε διὰ τῆς πεδιάδος ὅπου ἦτο ἀδύνατον νὰ τον συλλάβωσι.

ΒΑΡΩΝΗ

Μέγιστε Θεέ! Καὶ εἶν' ἐλεύθερος λοιπὸν;..

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὡς σεῖς καὶ ἐγώ.

ΒΑΡΩΝΗ

Λοιπὸν θὰ ἔχωμεν πάλιν ληστείας, λεηλασίας, καὶ ἐφόδους κατὰ τῶν ἐπαύλεων; Ἄχ! πάλιν θ' ἀρχίσουν αἱ νυκτεριναὶ ἀγωνίαι μου; Μιρανδῶν! καὶ τὸ ὄνομά του μόνον ἐμπνέει φόβον καὶ τρόμον. Εἶνε ἄνθρωπος φρικώδης καὶ ἠθικῶς καὶ φυσικῶς. Λέγουν ὅτι εἶνε καὶ ἄσχημος.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὅχι, εἶνε ὑπερβολαί.

ΒΑΡΩΝΗ

Τὸ εἶδετε λοιπὸν; Ἄλλὰ ναι, ἀφ' οὗ μὲ εἶπετε...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δὲν εἶνε τόσῳ φρικώδης ὅσῳ λέγουν φαντασθῆτε ὅτι ἔχει τὴν κόμην μου.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄ!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τὸ μέτωπόν μου.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄ!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τὴν βινά μου, τὸ στόμα καὶ τὸ χροιά μου.

ΒΑΡΩΝΗ ἀνήσυχος.

Ὡστε λοιπὸν τῷ δημοιάζετε πολὺ;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δὲν τολμῶ ὅμως καὶ νὰ καυχήθῳ.

ΒΑΡΩΝΗ περιέργως.

Καὶ τὸ ἀνάστημά του;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὡς τὸ ἰδικόν μου.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἡ ἡλικία του;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἀκριβῶς ὡς ἡ ἰδική μου.

ΒΑΡΩΝΗ περίτρομος.

Ἄλλὰ τότε, κύριε; (ὁ ἄγνωστος κλείσας πρῶτον τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ θύραν τῆς αἰθούσης, περιέρχεται κλείων καὶ τὰς ἄλλας.) Ἄλλὰ τί κάμνει;.. Τί κάμνετε;..

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

(Έρχομαι ενας καὶ ἰστάμενος πρὸ τῆς Βαρώνης.)

Κυρία μου, ἐγὼ εἶμαι ὁ διαβόητος Μιρανδών.

ΒΑΡΩΝΗ ἔντρομος.

Σεῖς!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μάλιστα, κυρία, ἐγὼ καὶ σὰς παρακαλῶ μὴτε φωνὴν μὴτε τὸ παραμικρὸν κίνημα.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἐχάθην! Ὁ Μιρανδὼν εἰς τὴν οἰκίαν μου!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄλλὰ σεῖς, κυρία μου, μὲ προσεκαλέσατε.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄ!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Καὶ διὰ τῆς βίας μάλιστα.

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ λοιπὸν τί θέλετε; χρήματα;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Καὶ ὡς ποῖον μὲ ἐκλαμβάνετε;

ΒΑΡΩΝΗ

Θέλετε χρυσίον;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Χωρὶς ἄλλο, κυρία μου, μ' ἐκλαμβάνετε ὡς ἀργυρομοιβὸν ἀπ' οὗ κατ' ἀρχῆς μ' ἐξελάβετε ὡς φανοποιόν.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄδάμαντας;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐγὼ ἐν σπήλαιον πλήρες τοιούτων.

ΒΑΡΩΝΗ

Τέλος πάντων τί θέλετε;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἐμπαικτικῶς.

Θέλω νὰ διασκεδάσω...

ΒΑΡΩΝΗ

Νὰ διασκεδάσετε;...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μάλιστα, κυρία μου, θέλω κ' ἐγὼ νὰ διασκεδάσω, τώρα ὅπως καὶ σεῖς ὅταν βρέχη.

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ τί θέλετε λοιπὸν διὰ νὰ διασκεδάσετε;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τὴν ἀγάπην σας.

ΒΑΡΩΝΗ ἔντρομος.

Τὴν ἀγάπην μου!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Αὐτὴ καὶ μόνη θὰ με διασκεδάσῃ...

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄλλὰ, κύριε...

(στρέφει περὶ τὴν τράπεζαν.)

ΑΓΝΩΣΤΟΣ παρακολουθεῖν αὐτήν.

Τὴν ἀγάπην σας, κυρία, τὴν ἀγάπην σας! Τὴν ἀγάπην σας ἢ τὴν ζωὴν σας;

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄ! κύριε! κύριε! πῶς, ἄνθρωπος, ὅστις μὲ εἶχε φανῆ τόσο εὐγενής...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄ! κυρία μου! διότι ἤμην ἄνθρωπος εὐγενής διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα εἶμαι σήμερον ἤρωσ κακοῦργος, ληστής. Οὔτε ἐκ κακῆς φύσεως, οὔτε ἐξ ἀπληστίας μου κατήντησα ληστής, ἀλλὰ μόνον ἐξ ἐρωτικῆς ἀπελπισίας.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἐξ ἐρωτικῆς ἀπελπισίας!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐκδικούμαι. Μάλιστα, κυρία μου! μόνος ὁ ἔρωσ μ' ἔκαμην ἐγκληματίαν.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἡ ἱστορία σας λοιπὸν θὰ ἦνε ῥωμαντικὴ καὶ τρομερὰ ἐν ταυτῷ.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τρομερὰ καὶ ῥωμαντικὴ, κυρία μου.

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν.

Φοβοῦμαι, ὅμως ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐλάτρευον εἰς τὴν πατρίδα μου Τουρβαίνην τὴν γυναῖκα ἐνὸς εἰσπράκτορος...

ΒΑΡΩΝΗ

Ὁραίν, ἀναμφιβόλως;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄν δὲν εὐρισκόμην πλησίον σας θὰ ἔλεγα χαριστάτην τῶν γυναικῶν

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἴδιαν.

Ὁ ληστής αὐτὸς ἔχει ἀκόμη καλοὺς τρόπους...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Πῶς ἠγαπώμεθα! ἐγὼ, τοῦλάχιστον πῶς τὴν ἠγάπων! Λοιπὸν, κυρία μου, ἡμέραν τινα εὐρήκα εἰς τὸν κοιτῶνά της ἐν ξίφος τοῦ ἵππικου. Ἀμέσως ὑπόπτευσα.

ΒΑΡΩΝΗ

Πολλάκις καταδικάζεις τις χωρὶς νὰ ἔχη ἀποδείξεις.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ μανιώδης.

Τὸ ξίφος τοῦ ἵππικου δὲν εἶνε ἀπόδειξις;

ΒΑΡΩΝΗ ἔντρομος.

Ἐπὶ τέλους, κύριε, ὁ ἵππεὺς δὲν ἦτο ἐκεῖ.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ μελαγχολικῶς.

Ἦτο!

ΒΑΡΩΝΗ

Τότε λοιπὸν...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἦτο μοιραρχος, κυρία μου. Ἐρπάζω τὸ ξίφος καὶ καρφόνω τὴν ἀπιστον καὶ τὸν ἐραστήν της εἰς μίαν θύραν.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄχ θεέ μου!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐξέρχομαι, μὲ συλλαμβάνουν, μὲ δικάζουν.—Σεῖς, κυρία μου, θά με κατεδικάζετε;

ΒΑΡΩΝΗ

Ἐξακολουθεῖτε, κύριε, ἐξακολουθεῖτε! (κατ' ἴδιαν.) Τρέμω, ἀλλά δὲν μ' ἀφίνει ἡ περιέργεια.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Οἱ ἔνορκοι θά με κατεδικάζον εἰς θάνατον, ἀλλ' ὑπῆρχε περίστασις ἐλαφρυντικῆ ὁ σύζυγος...

ΒΑΡΩΝΗ

Ὁ εἰσπράκτωρ;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ εἰσπράκτωρ ἦλθεν εὐθὺς τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐδολοφόνησα τὴν γυναῖκά του, ἦλθε καὶ μ' ἀφῆκε τὸ ἐπισκεπτήριόν του.

ΒΑΡΩΝΗ

Τὸ ἐπισκεπτήριόν του!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μάλιστα κυρία μου... Ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ φιλοφροσύνη ἔδωκεν ὑπονοίας περὶ συνενοχῆς καὶ ἐκείνου Ἐπειτα οὔτε ὁ μοιραρχος οὔτε ἡ μουσαρὰ ἐρωμένη μου ἀπέθανε Μ' ἔστειλαν εἰς Τουλὼν, ὅπου εὐχῆ-θην ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου μου νὰ ἦνε τοῦ λοιποῦ ἀφ' οὗ ἀποφυλακισθῶ, μέχρι θανάτου πόλεμος κατὰ τῶν μοιράρχων καὶ χωροφυλάκων. Καὶ ἐξεπλήρωσα τὴν εὐχὴν μου, διότι ὁσάκις ἔτυχε περίστασις ἐξηυτέλισα, ἐξύβρισα ἐνέπαιξα καὶ ἐπεριγέλασα τὴν χωροφυλακὴν, καὶ ὅπου εὐρήκα χωροφύλακας τοὺς ἠφάνισα σήμερον μάλιστα τὸ πρῶτ', ἐν ᾧ ἐνόμιζον ὅτι μ' εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των, τοὺς ἐξέφυγα, διὰ ν' ἀρχίσω πάλιν τὸν πόλεμόν μου κατὰ τῆς κοινωνίας ἐν γένει καὶ ἰδίως κατὰ τῆς χωροφυλακῆς.

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἴδιαν.

Τί πάθος! τί ἄνθρωπος! τί συμβάντα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δὲν εἶχον δικαίον, κυρία μου, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὅτι ὁ ἔρωσ εἶνε ἡ ἀφορμὴ ὅλων τῶν παρεκτροπῶν μου τῶν σφαλμάτων μου, τῶν κακῶν μου πράξεων, καὶ ἡ ἀπόδειξις, ἡ ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις, ἂν ἀκόμη ἀμφιβάλλετε, εἶνε καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἔρωσ, τὸν ὁποῖον τώρα μ' ἐμπνέετε, θά με φέρῃ εἰς θελητικωτάτας παραφροῶς ἐναντίον σας.

ΒΑΡΩΝΗ περιφροῦς.

Κύριε...

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἐναντίον σας, μυριάκις ὠραιοτέρην καὶ θελητικωτέραν τῆς γυναικὸς τοῦ εἰσπράκτορος. Διψῶ διασκέδασιν!

ΒΑΡΩΝΗ κραυγάζουσα.

Βοήθειαν!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Σιωπῆ, κυρία, κρατῶ ὄπλον... κ' εἶμαι ἀποφασισμένως.

ΒΑΡΩΝΗ περιφροῦς.

Σιωπῶ... σιωπῶ.

(Μεσολαβεῖ σιγὴ ἐπὶ τινὰς στιγμάς.)

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ'.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΒΑΡΩΝΗ, ΑΝΣΕΛΜΟΣ.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ κρούων τὴν δεξιόθεν θύραν.

Κυρία! κυρία!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Δύνασθε ν' ἀποκριθῆτε, κυρία, ἀποκρι-
θῆτε.

ΒΑΡΩΝΗ

(μετὰ φωνῆς τεταραχμένης καὶ τρεμούσης.)

Τί εἶνε, Ἀνσέλμω;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ ἔξωθεν.

Ἐφθασεν ἡ ἀμαξοστοιχία.

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ οἱ Ῥοβερβάλ;

ΑΝΣΕΛΜΟΣ ἔξωθεν.

Δὲν ἦλθον οἱ Ῥοβερβάλ.— Ὁ σιδηρόδρο-
μος ἔφθασε δύο ὥρας ταχύτερον διότι εἰς
τὴν δρόμον εἰσπῶρει νὰ πάθῃ ἕνεκα τῆς
κακοκαιρίας, ἡ δὲποία ἤρχισε πάλιν καὶ ἡ
βροχὴ ἀκόμη περισσότερον. Ὁ ποταμὸς
Δεῖγερ ἐπλημμύρησε καὶ αἱ πεδιάδες δὲν
φκίνονται εἶνε σκεπασμένοι ἀπὸ τὰ νερά
τοῦ ποταμοῦ ὥστε μόνη ἡ ἔπαυλις μας
εἶνε ἔξω ἀπὸ τὰ νερά.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ σιγὰ χωρὶς νὰ τον ἀκούῃ ἡ βαρώνη.

Διάβολο! ἀς φύγω· διότι ἐδῶ εἰσποροῦν
νὰ με συλλάβουν εὐκόλως (κατ' ἰδίαν) Ἐ-
πειτα τὸ μάθημα τὴν ἀρκεῖ... (δυνατὰ)
Κυρία σὺς ἀποχαιρετῶ· πιστεύω δὲ ὅτι
δὲν θὰ μ' ἐμποδίσετε καὶ τώρα.

ΑΝΣΕΛΜΟΣ ὀπίσθεν τῆς θύρας δυνατώτατα.

Αἰ! κύριε! ἂν θὰ φύγετε, φύγετε γρή-
γορα! διότι οἱ ἐντόπιοι ἐδῶ λέγουν ὅτι ἐξ
αἰτίας τῆς πλημμύρας θὰ μείνωμεν ἐδῶ
κλεισμένοι σωτοὺς δύο μῆνας.

ΣΚΗΝΗ ΙΖ'.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΒΑΡΩΝΗ.

ΒΑΡΩΝΗ περιφοδῶς.

Δύο μῆνας! δύο μῆνας ἀκόμη πληξίν!
(Ἐμποδίζουσα τὸν ἄγνωστον καθ' ἣν στιγμήν
οὗτος ἐμελλε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν) Κύριε, ὀμι-
λήτατέ μου εὐλικρινῶς.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Κυρία...

ΒΑΡΩΝΗ

Πολλάκις συνελάθετε, ἐνοχλήσατε, ἐ-
γυμνώσατε, ἐληστεύσατε ἀνθρώπους;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μάλιστα, κυρία.

ΒΑΡΩΝΗ

Ἄλλὰ ποτὲ δὲν ἐθάψατε τὰς χεῖράς σας
εἰς αἶμα ἀνθρώπων;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ποτέ!

ΒΑΡΩΝΗ

Λοιπὸν, μείνατε ἐδῶ. Προτιμῶ κάλλιον
ἕνα κλέπτῃν παρὰ τὴν πληξίν, ἕνα ληστὴν
παρὰ τὴν μοναξίαν, ἕνα ἐγκληματίαν παρὰ
τὴν ἐξοχὴν μετὰ δικτάμνον βροχὴν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄλλὰ;...

ΒΑΡΩΝΗ

Εἶμαι χήρα.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἄν ἠθέλατε νὰ μὴ ἦσθε πλέον χήρα;

ΒΑΡΩΝΗ κατ' ἰδίαν

Εἶνε τρελλός.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Εἰξεύρετε ὅτι δὲν εἶμαι φανοποιός. Εἶ-
μαι καλῆς οἰκογενεῖας. Εἶνε συγγενεῖς μου
οἱ Πλαντιέρ, οἱ Λαβραὲν οἱ Ῥοβερβάλ.

ΒΑΡΩΝΗ

Οἱ Ῥοβερβάλ;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μάλιστα οἱ Ῥοβερβάλ ἐπρόκειτο νὰ
ἔλθουν ἐδῶ σήμερον σκοπεύοντες νὰ με
νυμφεύσουν μὲ κάποιαν κυρίαν Γοντράν.

ΒΑΡΩΝΗ

Τότε λοιπὸν εὐρίσκεσθε ἐντὸς τῆς οἰκίας
τῆς.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Μήπως εἶσθε ἡ βαρώνη;...

ΒΑΡΩΝΗ

Καὶ σεῖς λοιπὸν εἶσθε ὁ ἄγνωστος τὸν
ὄπισθον ἤθελον νὰ μοι παρουσιάσουν οἱ
Ῥοβερβάλ;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ Θεόδωρος Βερνιέρ, μαρκίσσιος Ἀγνώστου τὸ παράδοξον τοῦτο ὄνομα πρῶτος τὸ ἔλαβεν εἰς ἓκ τῶν προγόνων μου, ὅστις σώσας τὴν ζωὴν Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ΄. κατὰ τὴν μάχην τοῦ Μοντερῦ, δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του. «Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος, ἄς γείνη μαρκίσσιος Ἀγνώστος!»

ΒΑΡΩΝΗ μειδιῶσα

Ἄλλ' ὁ Μιρανδῶν;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ μειδιῶν καὶ αὐτὸς

Ὁ Μιρανδῶν εἶνε τῶρα ἐντὸς φυλακῆς σκοτεινῆς τοῦ δεσμοτηρίου τῶν Παρισίων.

ΣΚΗΝΗ ΙΗ΄.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ΒΑΡΩΝΗ, ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ κρούουσα τὴν πρὸς δεξιὰ θύραν

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἐρασμίως

Εἰμπορεῖτε ν' ἀνοίξετε.

ΒΑΡΩΝΗ ἀνοίγουσα

Τί εἶνε;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ εἰσερχομένη

Κυρία! κυρία!

ΒΑΡΩΝΗ

Τί εἶνε πάλιν;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ὁ ἱερεὺς τῆς ἐξοχῆς ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῆς πλημμύρας ἔρχεται ζητῶν καταφύγιον εἰς τὴν ἔπαυλιν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ ἱερεὺς. Ἐχει ἄρα γε καὶ τὰ πετραχεῖλια σου;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Πιστεύω, κύριε, ὅτι τὰ ἔχει.

ΒΑΡΩΝΗ θλίβουσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀγνώστου, ὅστις τὴν θεωρεῖ περιπαθῶς.

Λοιπὸν! ἄς εἰσέλθῃ.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ ἔμφυτος ὁρμὴ πρὸς τὸ καταστρέφειν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις παράγεται ὑπὸ πολλῶν αἰτιῶν. Ἄλλ' εἰς τινὰς λαοὺς ἐπικρατεῖ εἰσέτι ἡ συνήθεια τῆς ἀνθρωποφαγίας. Οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουσι βαρβάρους τινὰς λαοὺς ὡς τοὺς Ἰσσηδόνας, τοὺς Παδαίους, τοὺς Μασσαγέτας τοὺς Ἀνδροφάγους, οἵτινες ἔτρωγον σάρκας ἀνθρωπίνης. Τὸ φρικῶδες τοῦτο ἔθιμον συναντᾶται καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς παρὰ τοῖς λαοῖς τοῖς μᾶλλον ἀγρίοις· ἀλλ' ἡ φύσις ἦν παρουσιάζει ἡ ἀνθρωποφαγία τῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Πολυνησίας δεικνύει ὅτι πλεότερον παράγεται ὡς ἐκ τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων, ἀλλοκότων ἰδεῶν, ἢ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς σωματικῆς διατροφῆς. Πολλὰ πολυνησιωτικὰ φιλαὶ ἐφαντάζοντο ὅτι ὁ καταβροχθίζων τὸν ἐχθρόν του ἐγκέει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνδρείαν τοῦ θύματός του. Ὡς παρετήρησεν ὁ Α. Οὐμβόλδος, τὸ ἔθιμον τῶν ἀνθρωποθυσιῶν συνδέεται στενωτάτα μὲ τὸ τῆς ἀνθρωποφαγίας· κατέτρωγον κατ' ἀρχὰς τὸ θῆμα ἐν θρησκευτικῷ συμποσίῳ. Σήμερον ἔτι φυλαὶ τινες τοῦ Ἀμαζῶνος ποταμοῦ, ἓνα μῆνα μετὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ θανόντος, ἐκθάπτουσι τὸ σῶμά του, τὸ θέτουσιν ἐντὸς μεγάλου λέβητος καὶ τὸ ἀφίνουσι ν' ἀπανθρακωθῇ ἐντελῶς· ἔπειτα μεταβάλλουσι τοὺς ἀιθρακας εἰς κόνιν, ρίπτουσι αὐτὴν ἐντὸς ποτοῦ ὅπερ καταπίνουσι, νομίζοντες ὅτι ἐγκέουσι οὕτω ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἀρετὰς τοῦ θανόντος. Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη εἰς τὰς νήσους τῆς Σανδβίχης ἔτρωγον τὰ πτώματα τῶν ἀγαθῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἀπέθνησκον ἐκ φυσικοῦ θανάτου, ἵνα μὴ βεβηλωθῶσι τὰ πτώματα αὐτῶν· ταύτην δὲ τὴν πράξιν τὴν ὠνόμαζον. Τρώγειν τοὺς ἀρχηγοὺς ὑπὸ ἀγάπης. Εἰς τοὺς αὐτόχθονας τῆς Αὐστραλίας ἡ ἀνθρωποφαγία δὲν συνειθίζεται εἰμὴ διὰ τινὰς μα-

γικὰς τελετάς. Οἱ Βαττάκοι τῆς Σουμάτρας, οἵτινες δὲν εἶναι συνήθως ἀνθρωποφάγοι, γίνονται τοιοῦτοι ὡς ἐκ τῶν κεφαλικῶν ποινῶν. Ἀφοῦ ὁ κατάδικος θανατωθῆ, τὸ σῶμά του διαμελίζεται ὑπὸ τῶν παρευρισκομένων, οἵτινες τὸ καταβροχθίζουσιν εἰς τεμάχια. Οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς τοῦ θύματος διακαιοῦνται νὰ λάβωσι τὰς καλλιτέρας μερίδας. Παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν, οἷον παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τῆς Γοκιάνης, ἡ ἀνθρωποφαγία εἶναι ἀπλή ἐκδίκησις. Πᾶσα νίκη κατ' ἐχθρικῆς ὀρδῆς πανηγυρίζεται δι' ἐνὸς γεύματος εἰς ὃ καταβροχθίζουσι τεμάχιά τινα ἐκ τοῦ πτώματος αἰχμαλώτου τινός.

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι εἰάν ἡ ἀνθρωποφαγία δὲν ὑπῆρξε συνέπεια ἀπορίας ζωϊκῆς τροφῆς, εἰς τινὰς ὅμως περιστάσεις διετηρήθη καὶ μάλιστα ἐπηυξήθη ὡς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης. Εἰς τὰς νήσους τῆς Πολυνησίας ἔνθα τὰ μαστοφόρα ἦσαν σπανιώτατα, ἡ ἡδονὴ τῆς γνώσεως τῆς σαρκὸς τοὺς παρεκίνηει νὰ γρώγῃσι τὸ πῶμα τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς τὰς Φιγιδίας νήσους εἶδον ἀρχηγόν τινα δεικνύοντα τὰ ὄσῃ 872 ἀτυχῶν οὗς ὁ πατήρ του εἶχε φάγει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του. Τοσαύτη κατανάλωσις ἀνθρωπίνης σαρκὸς δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ εἰμὴ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ζωϊκῆς τροφῆς. Διὰ τοὺς Κοβίους τῆς Ὑππίας, ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀληθὲς κυνήγιον, καὶ οἱ ἄγριοι οὗτοι κηρύττουσι τὸν πόλεμον εἰς τὰς ὁμόρους φυλάς πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν νὰ προμηθευθῶσιν ἀνθρωπίνην σάρκα, εἰάν δὲ λάβωσι πλειοτέραν τῆς ἀρκούσης, τὴν ξηραίνουσι καπνίζοντες καὶ φυλάττοντες αὐτὴν ὡς προμήθειαν. Εἶδον εὐρωπαίους τινὰς ἐξηγτημένους ὑπὸ τῆς πείνης νὰ καταφεύγῃσιν εἰς τὴν φρικώδη αὐτὴν τροφήν. Ἐν Αὐστραλίᾳ, κατόπι λιμῶν, ἡ ἀνθρωποφαγία ἔλαβε πολυλάκις φρικώδεις διαστάσεις. Τὴν σήμερον ἔτι ἡ φοβερὰ αὕτη συνήθεια ὑφίσταται εἰς τινὰ μέρη τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Πασουασίας.

Ἡ προπαρασκευὴ τῆς τροφῆς ἐφεύρε

προώρως τὴν χρῆσιν τοῦ πυρὸς καὶ τῆς καυσίμου ὕλης. Ἡ φλόξ παρήχθη κατ' ἀρχὰς οὐχὶ ἐκ τῆς συγκρούσεως λίθων χαλικῶδων μετὰ σώματος στερεοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς προστρίψεως δύο ξύλων. Τοιοῦτος εἶναι ὁ τρόπος τοῦ ἀνάπτειν τὸ πῦρ τὸν ὁποῖον ἀναμιμνήσκουσι τὰ ἀρχαῖα ἄσματα τοῦ Βέδα. Δύο τεμάχια ξύλου ἀπαρτίζουσι τὸ ἀρα νι, καὶ ἐκ τῆς προστρίψεως τῶν δύο τούτων τεμαχίων παράγεται τὸ θυσιαστήριον πῦρ.

Τὰ ξύλα ἤρκεσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς καυσίμος ὕλη διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἐν ἀρχῇ, ἦσαν σχεδὸν ἄφθονα. Ἄλλ' οἱ ποιμεικοὶ λαοὶ ἀναγκαζόμενοι χάριν τῶν ποιμνίων των νὰ κατοικῶσιν ἀνοικτὰς πεδιάδας, προσέδραμον ταχέως εἰς ἄλλο εἶδος καυσίμου ὕλης· τὰ ζῶα των παρέσχον εἰς αὐτοὺς τὴν ξηραينوμένην κόπρον, ἣτις ἀντεκατέστησε δι' αὐτοὺς τὸ ξύλον. Ταύτης τῆς καυσίμου ὕλης ποιοῦνται εἰσέτι χρῆσιν πολλαὶ ἀραβικαὶ φυλαὶ τῆς ἐρήμου, εἰς τὸ Θιβέτ, εἰς τὴν Μογγολίαν, ὅπου τὰ ἀργὸν συνάζονται μετὰ φροντίδος διὰ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς τροφή τοῦ πυρὸς καὶ πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ. Τὸ πῦρ ἄλλως τε δὲν ἐχρησίμευσε μόνον ὡς μέσον ἀναγκαῖον πρὸς ἐκδίωξιν τοῦ ψύχους καὶ ἐτοιμασίαν τῆς τροφῆς· λίαν προώρως τὸ μετεχειρίσθησαν ὡς μέσον προστασίας ἐναντίον τῶν ἀγρίων ζώων, ἐναντίον καὶ αὐτῶν τῶν ἐντόμων. Ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποῖου ἔψηνον τὰς τροφὰς καὶ τὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο πρὸς τοῦτο, ἐπαισθητῶς μετεβλήθησαν μετὰ τὴν πρόδον τῆς κοινωρίας. Μὴ ἔχοντες κατ' ἀρχὰς οἱ ἀνθρώποι μῆτε ἐστίας μῆτε κλιβάνους ἔσκαπτον εἰς τὸ ἔδαφος ὅπην ὅπου ἐναπέθετον συνήθως ἐπὶ κοιλίδος χαλκῶδους τὸ μὴ διαμεμελισμένον ζῶον· ἐκάλυπτον ἀκολουθῶς τὸν λάκκον διὰ χόματος καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἤναπτον ξύλα καὶ φύλλα. Τοιοῦτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ὀπτήσεως τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται εἰσέτι ἐνίοτε οἱ τοσοῦτου πιστοὶ εἰς τὰς ἀρχαίας συνθηεῖας χωρικοὶ τῆς Σαρδηνίας. Τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον μετεχειρίζοντο καὶ οἱ νησιῶται

τοῦ Ταίτι διὰ τὰ ψήφωσι τοὺς κύνας
καὶ τοὺς χοίρους καὶ τὰ προετοιμάζωσι
τὸ πίχα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ

Ἡ Ἑλλάς, κρησὶ, κειμένη μεταξύ τῆς Ἀνατολῆς
καὶ τῆς Δύσεως ὅπως χρησιμοποίησεν ὡς μεσοτοι-
χίον, ἀπέλει εἰς τὴν γεωγραφίαν αὐτῆς ἴσιν τὴν συ-
ραϊκὴν καὶ τὸ μέγα αὐτῆς μέλλον, ὅπερ δίδον τὰ ἔργα
πάντοτε ὑπ' αὐτῶν ἔχον. Λόγος τοῦ Μο. Κωλέττου εἰς
τὴν ἐπιτομήν τῶν Ἑλλήνων συντάκτων. Συνέδριος τῆς
26 Ἰανουαρίου 1844.

Ὁ Ἰωάννης Κωλέττης, εἰς τῶν ἡρώ-
ων τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἦν
ἀληθῆς προσωποποιήσις τῆς συγχρόνου
Ἑλλάδος, ἡ φυσιογνωμία καὶ ὁ χαρα-
κτῆρ αὐτοῦ ἀπετέλουν λίαν περιέργων
κράμα τῶν συνεστώτων αὐτὸ διαφόρων
στοιχείων. Πρὸς τῷ ἀριφῶ ἦθει, τῷ
δυσπροσίτῳ καὶ ποιητικῷ πνεύματι,
ἐπὶ πᾶσι δὲ πρὸς τῆ τοῦ παλληκα-
ρίου μεγαλαυχία, ἦρου τὸ ἐπιφυλα-
κτικὸν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν λεπτότητα
τοῦ διπλωμάτου. Δὲν δύναται νὰ θεω-
ρηθῆ, ὡς κάλλιστα παρατηρεῖ εἰς τῶν
πνευματωδεστέρων συγγραφέων τῆς νεω-
τέρας Ἑλλάδος (1), οὔτε ὡς Ἑλλησ τῶν
παλαιῶν χρόνων, οὔτε ὡς ἀπόλυτος ἀπο-
μιμητῆς τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης,
ἀλλ' ἐξευαντίας ἦν ἀληθῆς Ἑλλησ τῶν
νεωτέρων χρόνων, συνειῶν εἰς ζωνροτά-
την ἀγχίνοιαν καὶ ἀκριβῆ τῶν εὐρωπαϊ-
κῶν πραγμάτων γνῶσιν, καλλισθησίαν
ἐκπεφρασμένην ἐξ αὐτῶν τῶν ἔξω, τῶν
ἠθῶν καὶ ἠθίμων τῆς πατρίδος του, ἦν
καλλισθησίαν, εἰρήσθω ἐν παρενθέσει,
κατεῖχε μᾶλλον ἐκ πατριωτισμοῦ ἢ ἐξ
ὑπολογισμοῦ.

Οὐδέποτε θέλω λησμονήσει ἰδῶν αὐ-
τὸν πλέον ἢ ἄπαξ ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν
Παρισίων, μετὰ τῆς ἠλιοκαοῦς, ζωνρᾶς
καὶ ἐρρυτιδωμένης μορφῆς του, τὸ ἐρυ-
θρὸν αὐτοῦ φέσιον ἐλαφρῶς κεκλιμέ-
νον καὶ κατὰ τὸν ἀλβανικὸν τρόπον ἐπὶ
τοῦ ὠτὸς, τὸν παχὺν τοῦ κλέφτου μύ-

(1) Ὁ Ἄλξ. Σουτσοῦ, εἰς σειράν βιογραφίων,
δημοσιουθεισῶν διὰ τῆς ἐφημερίδος ἡ «Ἐνωσις.»
Σ. Σ.

σ'ακα, τὸ ἀρειμάνιον καὶ σύναμα γλυκῦ
αὐτοῦ ἦθος, ὅμοιον ποιηροῦ καὶ καλοῦ
παιδίου, τὸν νευρῶδη καὶ γυμνὸν αὐτοῦ
λαιμὸν, ἐξέχοντα ἐπὶ τῶν ποικιλμάτων
τοῦ κυανοῦ αὐτοῦ ἐπειδύτου, τὸν μέγαν
καὶ ῥωμαλέον αὐτοῦ κορμὸν, περιεζω-
σμένον μυριοπτύχῳ λεικῇ φουστανέλλα,
ἦτις, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, δὲν διέπρεπε
πάντοτε ἐπὶ ἀκραιφνεῖ λευκότητι,
τοῦθ' ὅπερ ἔτι μᾶλλον ἐέφαινε τὸν δια-
κεκριμένον χαρακτῆρα τοῦ παλληκα-
ριοῦ.

Ἐν ὄλῳ τῷ ἀτόμῳ αὐτοῦ παρείχετο
κράμα ἀγχινοίας καὶ ἀπλότητος, ἡσυ-
χίας καὶ ζέσεως, ῥώμης καὶ προσηνείας,
ὅπερ ἐφαίνεται μοι εἰς ἐντελῆ ἀρμονίαν
πρὸς τὰ ἐνδύματα ταῦτα, λεπτολόγου
μὲν καὶ ἐνταυτῷ ἀγρίας κομψότητος.
Ἄλλ' ὅτε κατὰ τύχην συνέβαιεν εἰς τὸν
Κωλέττην νὰ ἐνδυθῆ τὴν ἀθλίαν τοῦ
εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἐνδυμασίαν, ἀ-
πώλετο πᾶν αὐτοῦ γόητρον· ἐφαίνετο
ὡς τις ἀρχαῖος ἐπιλοχίας τεθεὶς εἰς
ἀποστρατείαν καὶ ἐνοχλούμενος ἐκ τοῦ
ἐκ πεκίνου ἱματίου του, ἐνῷ ἀφ' ἐτέ-
ρου ἐὰν ὁ Μαυροκορδάτος ἀποβάλλων
τὸ μέλαν ἐνδυμα, ὅπερ συνωδεύετο τόσῳ
καταλλήλως ὑπὸ τῶν διόπτρων του, ἵνα
περιβληθῆ τὸν ἐθνικὸν ἐπειδύτην καὶ
τὴν φουστανέλλα, ἐφαίνετο ὡς τι ἐτε-
ρογενές.

Ὡς πολλοὶ τῶν διακριθέντων ἐν τῷ
ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνι, ὁ Ἰωάννης
Κωλέττης ἐγεννήθη ἐκτὸς τῶν ἀποτε-
λούντων τὸ νῦν Ἑλληνικὸν βασιλείον ὀ-
ρίων· ἦν εἰς τῶν υἱῶν τῆς εὐάνδρου ἐκει-
νης Ἡπέρου, ἦτις παρέσχε τῇ ὑποδού-
λῳ Ἑλλάδι τοὺς ἀνδρειοτέρους αὐτῆς
προμάχους, ἀπὸ τοῦ Σκενδέρβεῦ μέχρι
τοῦ Βότσαρη. Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1788,
ἐν τῇ πολίχνῃ Συράκῳ, παρὰ τὰ Ἰωάν-
νινα, ἐξ ἀσήμου μὲν οἰκογενείας, πλὴν
ἀπολαουσίης ὑπολήψεως ἐντὸς τῶν πε-
ριχώρων (1). Ἦδη τῆς παλιγγενεσίας τὸ

(1) Ἀνεγνωμὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ Δουβεργιέ
Δωρᾶν ὅτι ὁ Κωλέττης ἀνήκε, εἰς διακεκριμένην
οἰκογένειαν ἐν Ἡπέρῳ, ἀλλὰ κατὰ πληροφορίας,
ἃς νομίζομεν ἀκριβεῖς, κλινομεν νὰ πιστεῦσωμεν
ὅτι τοῦτο εἶναι πλάνη. Σ. Σ.

κίνημα, τὸ μέλλον ν' ἀπαλλάξῃ τοῦ ζυγοῦ τὴν Ἑλλάδα, ἤρξατο ἐκδηλούμενον πανταχόθεν. Μεταξὺ δὲ πάντων τῶν ὑπηκόων τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, οἱ Ἕλληνες διεκρίνοντο κατὰ τε τὸν πλοῦτον καὶ τὰς ἐπιστήμας, τὰ δύο ταῦτα ὄργανα τῆς νεωτέρας ἐλευθερίας, ἀπὸ πολλοῦ κατήρτιζον εἰς τὰς νήσους τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἰσχυρὰς ἐμπορικὰς ἐταιρίας, δι' ὧν ἀντικαθιστῶντες τὸ μετὰ πλοιαρίων γενόμενον ἐμπόριον τῶν παρὰ τῶν κερδοσκοπίας ἐκτεταμένης διὰ πλοίων μεγάλων καὶ εὐρέων, συνέσταινον ἐν Σμύρῃ, ἐν Χίῳ, ἐν Κυθωνίαις καὶ ἐν Ἰωαννίνοις σχολεῖα καὶ λύκεια, προωρισμένα ν' ἀναμνήσωσιν εἰς τὴν νεολαίαν, τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος τὴν ἔνδοξον καὶ περιφανῆ ἐποχὴν.

Ὁ νέος Κωλέττης, ὃν ἡ ἐμαρμένη δὲν εἶχε, ὡς φαίνεται, προορίσει διὰ τὸ στάδιον τῶν ὄπλων, ἀφοῦ ἀπεπεράτωσεν, ὡς νομίζεται, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Ἰωαννίνοις, μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπως σπουδάσῃ ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν καὶ κατόπιν ἐπανέλθῃ πρὸς ἐξάσκησιν αὐτῆς ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ χώρῃ. Ἀμα δ' ἐπέστρεψε κατὰ τὸ 1813, εὔρε τὴν Ἡπειρον λυμαινομένην ὑπὸ τῆς ὀμῆς τυραννίας τοῦ Ἀλῆ Τεπελελῆ, πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων, σύναμα δὲ ἐπαναστατικὰς ἐταιρίας, αἵτινες εἶχον ἰδρυθῆ κατὰ τὸ 1797 ὑπὸ τοῦ Θεσσαλοῦ ποιητοῦ Ρήγα, καὶ αἵτινες ἀργότερον κατεστράφησαν, εἰς διαφόρους τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχίας, καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἡπείρῳ, ἔνθα αἱ μετὰ τῆς Πύλης σχέσεις τοῦ Πασᾶ, ὡσημέραι ἐχθρότεροι καθιστάμενοι, παρέλχον τοῖς Ἕλλησι πλειοτέρας ἐλπίδας.

Ὁ νέος Κωλέττης φύσει δεξιὸς εἰς τὸ μεταχειρίζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ δὴ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πολέμου, κατάρθωσε διὰ τῆς ἐπιστήμης του νὰ σχετισθῆ μετὰ τῶν ἀνδρείων παλληκαρίων τοῦ Πίνδου, μὴ βραδύνας νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τούτων ἐπιρροὴν, δι' ἧς κατάρθωσε νὰ μυήσῃ πάντας εἰς τὴν συστάσαν ἐταιρίαν. Μετ' οὐ πολὺ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, εἴτε θέλων νὰ μεταχειρισθῆ τὸν

νεαρὸν Ἕλληνα ὡς ὄργανον, εἴτε ὅπως κρατῆ αὐτὸν ὡς ὄμηρον, προσεκαλέσατο καὶ προσέλαβε τοῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς ἰατρόν. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἦν δύσκολος καὶ κινδυνώδης· ὁ πανοῦργος Πασσᾶς καὶ οἱ ἐταιρισταὶ ἠπατῶντο ἀμοιβαίως· ὅτε μὲν ὁ Ἀλῆς Τεπελελῆς ἐβόηε τοὺς Ἕλληνας ὅπως τύχῃ, τῇ ὑποστηρίξῃ αὐτῶν, τῆς ἀνεξαρτησίας του, ὅτε δὲ, ἐγκαρδιούμενος ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλων του, καὶ ἐλευθέρως ἐγκαταλιμπάνων ἐαυτὸν εἰς τὰς ὤμας αὐτοῦ κλίσεις, ἐτυράννει τούτους μετ' ἀπιστεῦτου σκληρότητος, ἐνῶ οἱ ἐταιρισταὶ μετεχειρίζοντο αὐτὸν εἰς τοὺς ἐπαναστατικὸς σκοπὺς τῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἴδωσι τὸν Ἀλῆν μετ' οὐ πολὺ καταστρεφόμενον ἐν τῇ καταγίδι, ἦν ἔμελλε νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ὁ Κωλέττης εἰργάσθη, μὲ κινδύνον τῆς ζωῆς του, νὰ διερεθίσῃ τὸν Πασσᾶν καὶ τοιοῦτοτρόπῳ νὰ διαλαυθάνῃ τὴν ἐπαγρύπνησίν του, διοργανίζων τὴν ἐν τῷ Πίνδῳ ἐπανάστασιν. Τούτου δ' ἔνεκα κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ προσέλαβε τὴν ψυχραιμίαν καὶ τὸ πανοῦργον, δι' ὧν οἱ συμπολίται του ἀξιούσιν ὅτι οὗτος εἶχε πολλὴν ὁμοίότητα πρὸς τοὺς Ὀδυσσεῖς καὶ Παλαμῆδας τῆς ἀρχαιότητος.

Μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον ἐνοχλούμενος ὑπὸ τοῦ διβανίου καὶ προσκληθεὶς νὰ μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς ἀπεφάσισε νὰ ὑψώσῃ τῆς ἀνταρσίας τὴν σημαίαν. Σχεδὸν δὲ ταυτοχρόνως ἐξεβράγη ἐπὶ ἐτέρου ἐδάφους τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, εἰς Ἰάσιον ἐν Μολδαβίᾳ, τὸ πρῶτον ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Ἑλλήνων ἐταιριστῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ τοῦ ὀσπαδάρου Μιχαὴλ Σούτσου καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τῆς Ῥωσσίας. Τοῦ πρώτου τούτου κινήματος ἀποτυχόντος, ἡ μὲν Ῥωσσία ἔσπευσε ν' ἀποδοκιμάσῃ αὐτὸ, ἡ δὲ Μολδαβία διὰ σφαγῆς ἔσχε τὴν εἰρήνην· πλὴν τοῦ σημείου δοθέντος, ἡ ἐπανάστασις ἦν ἔτοιμος, καὶ μετ' ὀλίγου ἐξερ-

ράγη καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος. Ἡ δὲ εἶδησις τῆς δολοφονίας τοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπαγχορισθέντος εἰς τὴν θύραν τοῦ πατριαρχείου, ἐνῶ ἔφερεν ἔτι τὰ πατριαρχικὰ αὐτοῦ ἄμφια, ἐπλήρωσεν ἀγανακτικῆσεως καὶ μίσους πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν. Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς καλεῖ τοὺς Ἕλληνας εἰς πόλεμον· εἰς δὲ τὴν φωνὴν του ἡ Πελοπόννησος ἀναστηλοῦται, ὁ Μαυρομιχάλης ἀπὸ τοῦ Ταυγέτου κατέρχεται εἰς τὴν πεδιάδα μετὰ τῶν Μανιατῶν του, δὲ γέρον ἀρχηγὸς τῶν κλεφτῶν, Κολοκοτρώνης, ἐξελθὼν ἀπὸ τῶν κρησφυγέτων τοῦ ὄρους Ὠλένου, συναθροίζει περὶ αὐτὸν ἡρωϊκὰ στίφη. Τῆς ἐκδικήσεως ἡ κραυγὴ ἀντηγεῖ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς νήσους τοῦ ἀρχιπελάγους· οἱ πλούσιοι ἔμποροι τῆς Ἰθάρας, τῶν Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, παρέχουσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοὺς θησαυροὺς, τὰ πλοῖα καὶ τοὺς ναῦτας των, ἡ Ἡπειρος, ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Μακεδονία δὲν ὑστεροῦσι, καὶ ἐνῶ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, πολιορκούμενος εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις φρούριόν του, περισπᾷ τὰς τουρκικὰς ὀρδὰς, οἱ γενναῖοι ῥομελιῶται, οἱ ὄρειοὶ τοῦ Πίνδου καὶ Ὀλύμπου, δραττόμενοι τῶν ὄπλων, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ὀδυσσεῦς, τοῦ Βότσαρη καὶ τοῦ Τσαβέλλα ὑψοῦσι τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Κωλέττης ἀναφαίνεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐφ' ἧς διαμένει μέχρι τέλους.

Ἀφοῦ δὲ μετ' ἐνεργείας εἰργάσθη νὰ διαδώσῃ τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν γερθέλιον αὐτοῦ χώραν καὶ ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ Συράκου τὸν Τοῦρκον ἄγαν, ἀπειληθέντα ὑπὸ ἰσχυροτέρων δυνάμεων, συμβουλευε τοὺς συμπατριώτας αὐτοῦ νὰ ἐμπρήσωσι τὰς οἰκίας των καὶ καταφύγῃσι μετὰ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν λαῶν τοῦ Πίνδου, εἰς τοὺς δρυμοὺς τῆς Αἰτωλίας. Αὐτὸς δὲ, μεταβαίνει εἰς Πελοπόννησον καὶ πορεύεται μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, εἰς Καλάμας, ἔνθα συνέρχεται τὸ πρῶτον ἡ πρῶτῃ συνέλευσις τῶν ἐπαναστημένων

ἐπαρχίων. Μετ' οὗ πολὺ δὲ ἡ συνέλευσις ἐκείνη μετηνέχθη εἰς Πεταλᾶ παρὰ τῇ Ἐπιδαύρῳ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀρξαιμένων διχονοιῶν τῶν διαφόρων ὀπλαρχηγῶν, ἐγκαθίδρυσεν τῇ 15 Ἰανουαρίου 1822, τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν σύνταγμα. Χωρίσασα τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὑπὸ τῆς γερουσίας ἀντιπροσωπευομένην, ἀπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἐμπιστευθείσης εἰς πέντε ἄνδρας, ἐκτὸς τῆς γερουσίας ληφθέντας, ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ συνέλευσις ἐζήτησε νὰ συγκεντρώσῃ ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας διορίσασα ἀρχηγὸν τοῦ ἐκτελεστικοῦ συμβουλίου τὸν Μαυροκορδάτου, καὶ ὑπουργὸν τοῦ πολέμου τὸν Κωλέτην.

Ὅθεν ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ ἀγῶνος ἡμερῶν, οἱ δύο ἄνδρες, οἵτινες ὑπῆρξαν τὰ σημαντικώτατα πολιτικὰ τῆς Ἑλλάδος πρόσωπα, ἐκλήθησαν νὰ διαδραματίσωσιν εἰς τὰς τύχας τῆς πατρίδος των τὸ σπουδαιότερον πρόσωπον. Ὅπως δὲ παρὰ πάντων κατανοητῆ πῶς ὁ Κωλέττης, οὗ τὸ ὄνομα ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἐν Εὐρώπῃ ἄγνωστον, ἐπὶ πολὺ ἐπισκιασθὲν ὑπὸ τῶν περιφημοτέρων ὀνομάτων τοῦ Βότσαρη, τοῦ Ὀδυσσεῦς, τοῦ Νικήτα, τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Μαυρομιχάλη, τοῦ Κανάρη, τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Μιαούλη καὶ αὐτοῦ τοῦ Μαυροκορδάτου, πῶς ὁ Κωλέττης, ὁ γενναῖος ἄλλως τε μετὰ τῶν γενναίων ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἡ φήμη δὲν ἐρείσθη ἐπὶ οὐδεμιᾶς τῶν μεγάλων ἐκείνων πολεμικῶν πράξεων, αἵτινες ἐδόξασαν τοὺς ἥρωας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, κατώρθωσε νὰ τύχῃ, νέος ἔτι καὶ ἄγνωστος, ἐν ταῖς πράξεσι τῶν συμπολιτῶν του, ἐξουσίας πάντοτε μὲν μεγαλυνομένης καὶ ἐπιρροῆς βεβαίας καὶ ἰσχυρᾶς, ἢν ἐφρόντιζεν ἐκάστοτε νὰ καθιστᾷ αὐτὸς οὗτος ἡττον μὲν ἐπιδεικτικὴν, ἀλλ' ἐπαισθητὴν· τοῦτο δὲ ἵνα κατανοηθῇ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἴπωμεν μίαν λέξιν περὶ τοῦ πνεύματος τῶν διαφόρων λαῶν οἵτινες συνέδραμον εἰς τὴν παλιγγενεσίαν τῆς Ἑλλάδος, περὶ τῶν ἐξεγερθεισῶν διὰ τὰ πρωτεῖα διχονοιῶν μεταξὺ τῶν διαφόρων τούτων στοιχείων, διχο-

νοϊῶν, αἷτινες ἐπεκράτησαν ἀδιαλείπτως κατὰ τὴν μακρὰν διάρκειαν τοῦ πολέμου, καὶ αἷτινες εἰσὶν ἔτι καὶ σήμερον τὸ μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς μεγάλης ιδέας τῆς Ἑλληνικῆς ἐνότητος.

Ἡ Ἑλλάς διαιρεῖται εἰς τρία μέρη διαφέροντα ἀλλήλων κατὰ τὸν πολιτισμὸν, τὰ ἦθη καὶ τὰ συμφέροντα· εἰς τὴν Ῥοῦμελνῆ ἢ Στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς νήσους. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, τὰ τρία ταῦτα μέρη εἶχον φυσιογνωμίαν ἔτι διακεκριμένην ἢ σήμερον σχετικῶς τῇ διαφορᾷ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τέσσαρας αἰῶνας τῆς τουρκικῆς δεσποτείας. Οἱ μὲν Ῥοῦμελιῶται, λαὸς πολεμικὸς ἀνευ ὀρισμένου ὀργανισμοῦ, ἀεικίνητος καὶ εἰς τοὺς κατακτητὰς του ἀνυπότακτος, διανεμόμενοι ὑπὸ τοὺς Τούρκους τὸ τῶν χωροφυλάκων (ἀρματωλῶν) ἢ ἀνταρτῶν (κλεφτῶν) ἐπάγγελμα, καὶ περιλαμβάνοντες τὰς δύο ταύτας ιδιότητας ὑπὸ τὴν κοινὴν τῶν παλληκᾶρίων προσηγορίαν, ἀπετέλουσαν οἶονε στρατιωτικὴν δημοκρατίαν, παραχῶδη μὲν καὶ ἀρπακτικὴν, πλὴν ἀπτόητον καὶ ἐκ δικαίου αἰσθήματος, ὑπακούοντες εἰς ἀρχηγούς δυναμένους ἐπαξίως νὰ ὀδηγῶσιν αὐτούς, ἦττον ξευηλάται καὶ ἔχοντες εὐρύτερον ἔθνικὸν αἰσθημα ἢ πάντες οἱ ἄλλοι ἑλληνικοὶ λαοί.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, λαὸς ποιμενικὸς καὶ γεωργικὸς εὐκόλως ὑπετάγησαν, ἐξαιρέσει τῶν Μανιατῶν καὶ τινων κλεφτικῶν οἰκογενειῶν, εἰς τὸν ζυγὸν τῶν ἰδίων αὐτῶν προεστώτων, αὐθιγενῶν ἀρχηγῶν, οἷτινες κατεπίεζον αὐτοὺς πρὸς ὄφελος ἑαυτῶν καὶ τῶν πασσάδων, καὶ πολλάκις πλειότερον αὐτῶν. Τῶν προεστώτων τούτων αἱ οἰκογένειαι περιβεβλημένοι ὑποδεεστέραν ἐξουσίαν, ἦν διετήρουν διὰ τῆς ῥαδιουργίας καὶ διαφθορᾶς, ἐγίγνωσκον, καθιστῶσαι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἰσχυράν, νὰ ἐξαναγκάζωσι τοὺς τούρκους διοικητὰς νὰ ἐγκαταλίπωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, ἐπὶ ποινῇ παύσεως. Ἡ καταθλιπτικὴ αὕτη κατάστασις, ἐξα-

σκουμένη ὑπὸ δούλων ἐπὶ δούλων, ὤφειλε ν' ἀποδώσῃ καὶ ἀπέδω εἰς τοὺς Πελοποννησίους χαρακτήρα πανουργίας, διαφθορᾶς καὶ ἐξευτελισμοῦ καὶ μίσους ἀσπόνδου πρὸς τοὺς Ῥοῦμελιῶτας, οἷτινες τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἐμίσουν καὶ κατεφρόνουν αὐτῶν. Ἀμα δὲ τῇ ἐκρήξει τῆς ἐπαναστάσεως, οἱ Πελοποννήσιοι προεστώτες δεν ἔσχον ἢ μίαν μόνον ιδέαν, νὰ συνδράμωσι τουτέστι διὰ πάσης θυσίας τοὺς δύο περιφημοτέρους στρατιωκούς ἀρχηγούς τοῦ Μωρέως, τὸν Κολοκοτρώνην καὶ Μαυρομιχάλην, καὶ ἐργασθῶσι τῇ βοηθείᾳ τούτων ὅπως καταστήσωσιν, εἰ δυνατόν, τοπικὸν τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα, περιοριζόμενον εἰς ἀπλὴν ἀντικατάστασιν τῶν προσώπων, τουτέστιν ἀναπληροῦντες τῶν τούρκων πασσάδων τὴν κυβέρνησιν διὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἑλλήνων κοτσαμπασίδων.

Οἱ δὲ νησιῶται, πλουσιώτεροι, μᾶλλον βιομήχανοι καὶ ἐν γενεῖ μᾶλλον πεφωτισμένοι ἢ οἱ Ῥοῦμελιῶται καὶ οἱ Πελοποννήσιοι, συιεπεία τῶν συχνοτέρων αὐτῶν σχέσεων πρὸς τοὺς Εὐρωπαίους, παρεῖχον ὡσαύτως εἰς τὸ κοινὸν ἔργον τὰς τοπικὰς αὐτῶν ἀξιώσεις, ἀντιπροσωπευόμενας ὑπὸ τῶν ἀγερώχων καὶ ἀλαζόνων ἀπαιτήσεων τῶν πλουσίων αὐτῶν προύχοντων.

Εἰ δὲ προσθέσωμεν εἰς τὰ διαιρητικὰ ταῦτα στοιχεῖα τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν τοῦ Φαναρίου, ὧν οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, οἰκογενειῶν πεφωτισμένων καὶ ἀφωσιωμένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, ἀλλ' ἀριστοκρατικῶν καὶ φθονουμένων, μάλιστα δὲ καταφρονουμένων ὑπὸ τοῦ ἄλλου ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ιδέαν περὶ τῶν στοιχείων τῆς διχονοίας καὶ ἀναρχίας, ἧς ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις περιέκλειεν ἐν αὐτῇ. Ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη πράγματι περιεσπᾶτο ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς πέρατός της σχεδὸν ὑπὸ διαρκούς ἐμφυλλίου πολέμου. Ἐνίοτε ἐνούμεναι ὑπὸ

τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τὴν νύκτα διίστάμεναι, αἱ τῶν Ὑδραίων καὶ Ῥουμελιωτῶν μερίδες, συνήθως σύμμαχοι οὐσαι, ἀπὸ τῆς Πελοποννησιακῆς μερίδος, δὲν ἐπαύσαντο, τὴν αὐτὴν ζέσιν πρὸς πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων ἔχουσαι, νὰ ἀμφισβητήσωσιν ἔνοπλοι τὴν κατοχὴν τῆς ἔξουσίας.

(Ἔπεται συνέχεια)

Θ. Ι. ΤΥΠΑΛΛΟΣ.

ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΙΚΩΝ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΤῃ

Κυρία Σκουφίδα. — Κύριε Γύψ, εἶμαι λίαν ὠργισμένη.

Ὁ οἰκοδεσπότης. — Ἐναντίον μου;

— Ὅχι, ἀλλ' ἐναντίον τοῦ κατοικοῦντος εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα.

— Πῶς! . . . Διάκεισθε πάντοτε ἐν πολέμῳ; ἐνόμιζον ὅτι ἡ εἰρήνη ὑπεγράφη.

— Μάλιστα. Ἐχόρευαν καθ' ἑλὴν τὴν νύκτα ἄνω τῆς κεφαλῆς μου καὶ μὲ ἐμπόδισαν νὰ κοιμηθῶ· δὲν ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου οὔτε μίαν στιγμήν, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ τοὺς ἀποπέμψετε.

— Συγγνώμην, Κυρία, δὲν δύναμαι νὰ ἀποπέμψω τοὺς Δουράνδους διὰ μίαν συναστροφὴν ὅπου ἔδωσαν.

— Ἄλλ' οὐδένα προσκεκλημένον εἶχον. Ἡ θυγάτηρ των ἐκυμβάλιζε διὰ νὰ χορεύσουν ποιοὶ νομίζετε;

— Φίλοι, ἀναμφιβόλως.

— Οὐχί, ἀλλ' ὁ σύζυγός, ἡ σύζυγός καὶ ἡ ὑπηρετρία αὐτῶν καὶ ἐφόρου καὶ οἱ τρεῖς χονδρὰ ὑποδήματα.

— Φρονεῖτε ὅτι ἠγρύπνησαν ἐπὶ τούτῳ ἵνα σὰς ἀνησυχήσωσι;

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφισβολία· ἡ ὑπηρετριά των τὸ εἶπεν εἰς τὴν ἰδικήν μου καὶ προσέθεσεν ὅτι οἱ Κύριοί της τῆς ἔδωσαν πέντε δραχμάς διὰ νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα πηδῶσα μετ' αὐτῶν.

— Δὲν εἴμπορῶ νὰ πράξω τίποτε· δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ τακτοποιήσω τὰς διενέξεις σας· ὑπάγετε νὰ εὑρετὲ τὸν δημόσιον κατήγορον.

— Εἶναι ἡ ἐνδεκάτη φορὰ καθ' ἣν παρεπονέθημεν εἰς αὐτὸν καὶ μὰς ἀπέπεμψε πάντοτε. Ἄμα μὰς ἰδῆ ὑψώνει τοὺς βραχίονας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ στενάζει.

— Τὸ πιστεύω.

— Ἐὰν δὲν ἀποπέμψετε αὐτοὺς τοὺς ὀχληροὺς ἐγκαταλείπω τὴν οἰκίαν σας.

— Λάβετε ὑπομονὴν καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ τὰ συμβιβάσω.

Ἡ κυρία Σκουφίδα ἀναχωρεῖ μετὰ πέντε λεπτά τῆς ὥρας εἰσέρχεται ἡ κυρία Δουράνδου πλήρης δακρύων καὶ πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ οἰκοδεσπότητος.

— Ἄ! κύριε Γύψ, μοῦ συνέβη μέγα δυστύχημα.

— Μήπως ἀπέθανεν ὁ σύζυγός σας;

— Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ συζύγου μου ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ μου κυναρίου τὸ ὁποῖον ἐξεψύχησε πρὸ θλίγου· εἶμαι δὲ βεβαία ὅτι ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῶν κακούργων τούτων.

— Ποῖον;

— Διάβολο! . . . ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Σκουφίδα. ὦ, τὰ τέρατα! ἀλλὰ θὰ λάβω ἐκδίκησιν.

— Χάρις, Κυρία μου, μὴ πράττετε ἔγκλημα ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Διότι βεβαίως θὰ τὴν επισκεπτῶνται οἱ φιλοπερίεργοι ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἐνοικιάσω οὔτε ἐν πάτωμα.

— Λοιπὸν διώξατε τὸν κύριον Σκουφίδα.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ πράξω διότι εἶναι καλὸς ἐνοικιαστὴς καὶ πληρώνει τακτικῶς τὰ ἐνοικίῳν του.

— Ἀφοῦ ἔχει οὕτω, καλὰ γινωρίζω πλέον τί μένει νὰ πράξω.

— Τί σκοπεύετε;

— Ἡ μήτηρ μου εἶχεν ἓνα ἐξάδελφον Κόρσον· αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸν νὰ σὰς κάμῃ νὰ ἐνοήσετε ὅτι αἷμα τῆς νήσου ταύτης ῥέει εἰς τὰς φλέβας μου. Λοιπὸν ἐκδίκησις! . . . ἐκδίκησις.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐξέρχεται ποιούσα τραγικὰς χειρονομίας.

ΠΑΡΑ Τῷ Κ. ΣΚΟΥΦΙΔῃ.

Ὁ κύριος Σκουφίδης εἰσέρχεται ἔχων μώλωπας εἰς τὸ πρόσωπον.

— Νερὸ, πανιὰ, ξαντό.

Κυρία. — Τί συμβαίνει;

— Δὲν ἤκουσες ἓνα μεγάλο θόρυβον εἰς τὴν σκάλα.

— Πραγματικῶς.

— Ἦμουν ἐγὼ ὅστις ἐμέτρησα δέκα δεκαπέντα σκαλοπάτια, ἐπάτησα εἰς μίαν ἀγουρούφλοδα καὶ ἐγλίστησα.

— Ἄλλ' ὁ φλοῖος ἐκεῖνος ἐτέθη φαίνεται ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Δουράνδου διὰ τὰ σπάσθη τὴν κεφαλὴν σου.

— Δὲν ἀμφιβάλλω.

— Τί ἀτιμία... πρέπει νὰ λάβωμεν τὸν φλοῖον τοῦτον καὶ νὰ τὸν στείλωμεν εἰς τὸν δημόσιον κατήγορον ὡς πιστήριον.

— Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ νὰ φυλακίσωμεν τοὺς κακούργους τούτους.

— Θέλεις νὰ σοὶ δώσω μίαν συμβουλήν;

— Λέγε.

— Στείλε τοὺς μάρτυρά σου εἰς τὸν κύριον Δουράνδον.

— Τοὺς μάρτυρά μου; καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν;

— Διὰ νὰ μονομαχήσετε.

— Εὐχαριστῶ!... καὶ ἂν φονευθῶ;

— Σοὶ δοκίμομαι ὅτι οὐδέποτε θὰ λάβω δεύτερον σύζυγον.

— Ἦμην πάντοτε ἐχθρὸς τῶν μονομαχιῶν, καὶ θέλω τὰς μεμφθῆ πλειότερον ἔταν ἀναγκασθῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ πεδίον. Προτιμῶ καλλίτερον νὰ ἐκδικηθῶ ἄλλως πως.

— Ἐχεις καμμίαν καλὴν ιδέαν;

— Θὰ λάβω διὰ τὴν κέρην μας διδάσκαλον τῆς σάλπιγγος διὰ νὰ παίξῃ μετ' αὐτὸ τὸ ὄργανον τέσσαρας ὥρας καθ' ἡμέραν.

— Ἄλλὰ τοῦτο δὲν θὰ ἦναι πολὺ εὐχάριστον καὶ δι' ἡμᾶς.

— Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸ ὑποφέρωμεν ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ οἱ σύνοικοί μας θέλουσιν ὑποφέρειν.

— Ἐν τούτοις ἐγὼ πηγαίνω νὰ ἀλείψω μὲ πίσσαν τὸ σχοινὶ τοῦ κωδωνίσκου καὶ ἔπειτα θὰ ὑπάγω νὰ κρύψω τὴν ψάθαν εἰς τὸ ὑπόγειον.

— Προκειμένου λόγου περὶ ὑπογείου, μοῦ ἤλθε μία ἰδέα περίφημη. Θὰ ρίψω λίθους εἰς τὸ ὑπόγειόν τους, καὶ θὰ σπάσω ὅλας τὰς φιάλας των.

— Ἐξάριετα!... λίαν πνευματικῶδες Ἐπιτήρησις τις τοῦ ξενοδοχείου τῶν Ξένων εἰσερχόμενος — Ἐδῶ κατοικεῖ ὁ Κύριος Δουράνδος;

— Τί τὸν θέλεις;

— Ἐφερα τὴν κοτόπητα καὶ τὸ ψάρι μαγιονέζα διὰ τὸ γεῦμα τὸ ὁποῖον δίδει.

— Θέσε τα ἐπὶ ἐκείνης τῆς τραπέζης.

Ἡ κυρία χαμηλοφώνως τῷ συζύγῳ τῆς.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ;

— Σιωπῆ· δὲν ἐνόησας ὅτι οἱ ἐχθροί μας ἔχουσι σήμερον γεῦμα καὶ ὅτι ὑπεξαιρῶ τὰς προμηθείας των. Οὕτω θὰ περιμένωσιν ἀρκετὴν ὥραν τὴν κοτόπητα καὶ τὸ ψάρι τους.

— Εἶσαι ἐπιδέξιος στρατηγός.

— Κυριεῖω τὸν ἐχθρὸν διὰ τοῦ λιμοῦ ὑφίσταται ὡς βλέπεις ἀληθῆς πόλεμος.

ΠΑΡΑ Τῷ Κ ΔΟΥΡΑΝΔῷ.

Ὁ κύριος Δουράνδος. — Εἶναι ἡ σειρά μας νομίζω σήμερον γυναικῶ μου νὰ μὴ ἀφήσωμεν τοὺς ἐπάνω νὰ κοιμηθῶσι.

Ἡ κυρία Δουράνδου. — Δὲν πιστεύω διότι δὲν δυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των.

— Ὅχι βεβαίως· ἀλλὰ παρήγγειλα νὰ ἔλθῃ ἓνα φάρμακον ζύλα τὰ ὁποῖα θὰ πρηνίσωμεν ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον μέχρι τῆς ἑκτῆς τῆς πρωίας καὶ καθὼς γνωρίζεις δὲν ὑπάρχει πλέον δυσάρεστον εἰς τὰ νεῦρα ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ πριονοῦ.

— Ναι, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἐργασία θὰ μᾶς κουράσῃ πολὺ.

— Ὅταν θέλῃ τις νὰ ἐκδικηθῇ δὲν πρέπει νὰ σκέπτηται τὴν κούρασιν.

Οἱ προσκεκλημένοι εἰς τὸ γεῦμα φθάνουσι Κυρία τις — Μὲ τί ἀλείψατε τὸν κωδωνίσκον τῆς θύρας σας;

— Μὲ τίποτε.

— Ἐν τούτοις ἰδέτε τὰ χειρόκτιά μου εἶναι καταπιεσμένα.

— Οὐρανέ!... Ἄ! μαντεύω εἶναι ἀκόμη μία ἐπιπόνησις τῶν βαναύσων αὐτῶν.

ἀνθρώπων τῶν κατοικούντων εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα.

Σημαίνει ἡ ἐβδόμη ὥρα.

Ἡ κυρία Δουράνδου τῇ ὑπηρετρίᾳ:

— Τί περιμένεις καὶ δὲν ἐτοιμάζεις τὸ γεῦμα;

Ἡ ὑπηρετρία:

— Ὁ ξενοδόχος δὲν ἔστειλεν ἀκόμη τὰ πράγματα.

— Δὲν τὰ παρήγγειλες διὰ τὰς πέντε;

— Μάλιστα, κυρία.

— Τρέξε λοιπὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μὴ τυχὸν τὰ ἐλησμόνησεν.

Ἡ ὑπηρετρία ἀναχωρεῖ καὶ ἐπανέρχεται μετὰ ἐν τέταρτον.

— Κυρία, ὁ ξενοδόχος ὡς φαίνεται μᾶς τὰ ἔστειλε διότι τὸ παιδί μου εἶπεν ὅτι τὰ ἔφερε καὶ ὅτι τὰ ἐπλήρωσεν ἕνας κύριος μὲ ψαρὰν γενειάδα.

Ἡ κυρία Δουράνδου καταλαμβάνεται ὑπὸ συγκοπῆς καὶ πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της.

— Ἀκόμη ἕνα παιχνίδι τοῦ συνοίκου μας.

— Σύνελθε, ἀγαπητή μου, καὶ σοῦ ὑπόσχομαι νὰ ὑπάγω νὰ κατῆσσω τὰ παράπονά μου εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας εἰς τι παντοπωλείου.

Ἡ ὑπηρετρία τῆς κυρίας Δουράνδου.

— Εἶπε εἰς τὴν κυρίαν σου νὰ ἡσυχάσῃ ὁ πόλεμος θὰ τελειώσῃ πλὴν, διότι ἀπεφασίσαμεν νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ἡ ὑπηρετρία τῆς κυρίας Σκουφίδῃ.

— Μπᾶ! τὸ ἴδιο καὶ ἡμεῖς. Τ' ἀφεντικά μου ἔχουν καλλίτερα νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι παρά νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ ζωὴ.

— Τὰ ἰδικὰ μου ἀφεντικά ἔπιασεν σπίτι εἰς τὸ δεῦτερον πάτωμα εἰς τὴν ὁδὸν Ἀγίου Ἀντωνίου.

— Παράδοξον, τ' ἀφεντικά μου ἐνοικίασαν τὸ πρῶτον πάτωμα ἑνὸς σπιτιοῦ εἰς τὸν ἴδιον δρόμον.

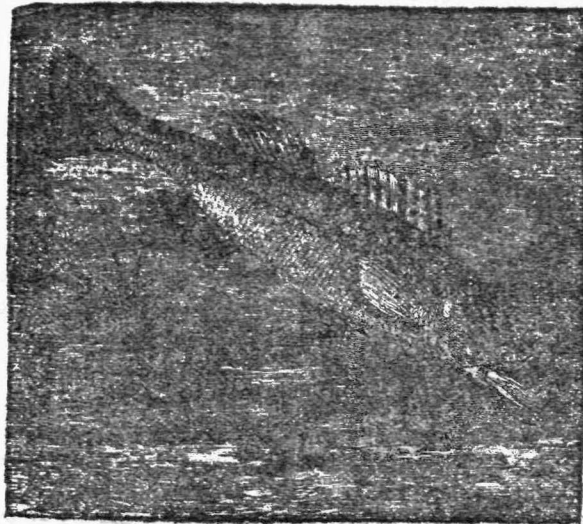
— Τί ἀριθμὸν;

— 439.

— Εἶναι τὸ ἴδιο σπίτι!...

Ἐκ τοῦ Charivari.

N. M.

Ο ΑΤΤΑΚΕΥΣ

~ ~ ~

«Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἔρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀ-

ριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων, ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται.» Ταῦτα ἐν τῇ ἐκστάσει του ἐμελῶδει ὁ Ἑβραῖος ποιητῆς καὶ βασιλεὺς, ταῦτα ἐπαναλαμβάνει σήμερον ὁ παρατηρητῆς καὶ ἐξε-

ταστής τῶν ἀλμυρῶν ἀβύσσων ὅπου ἄλλοτε ὁ μακαρίτης Ποσειδῶν καὶ ἡ μακαρίτις Ἀμφιτρίτη ἐβασίλευον ὀχοούμενοι ἐπὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἄλλων θαλασσίων τεράτων. Σήμερον, ἐκλιπόντων τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων βασιλέων παρέλαβε τὴν κληρονομίαν τῶν ὁ ἄνθρωπος καὶ κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ πεδίου συμμορφούμενος μὲ τὸ λόγιον τοῦ προφήτου βασιλέως εἰπόντος ὅτι, ὁ Θεὸς «πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ (τοῦ ἀνθρώπου) πρόβατα καὶ βόας ἀπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.» Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν θέλων νὰ χορτάσῃ τὴν πεινᾶν του καὶ νὰ ποικίλῃ τὴν βρῶσιν, ἀφοῦ ἐδήλωσε τὴν γῆν καὶ ἐδεκάτισε τὸν ἀέρα, ὤρμησεν ἀκάθεκτος καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἦτις τοσοῦτους ἐνέκλειε θησαυροὺς καὶ τοσαύτας ποικιλίας διὰ τὴν λαιμαργίαν αὐτοῦ.

Οἱ εὐφυεῖς ἀναγνώσται καὶ αἱ χαριτόβρυτοι ἀναγνώστριαι τοῦ «Παρθενῶνος» δὲν θὰ μὲ κακίσωσι διὰ τὸ μικρὸν τοῦτο προοίμιον ὅπερ παρὰ τοῖς νεωτέροις τοσοῦτον ἐγενικεύθη ὥστε κατέστη σχεδὸν ἀπαραίτητον εἰς τὸν γράφοντα εἶτε ἀρμόζει εἰς τὸ θέμα τῆς συγγραφῆς του εἶτε ὄχι.

Μεταξὺ τῶν θαλασσίων κατοίκων τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος σπεύδει νὰ ἐξαφανίσῃ ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, εἶναι καὶ ὁ ἀθῶος καὶ ἄκακος ἄττακεὺς τοῦ ὁποίου τὴν σύντομον μονογραφίαν δίδομεν κατωτέρω.

Ὁ ἄττακεὺς ἢ κοινοτέρου ὁ σαλωμὸς ἔχει διπλὴν σειρὰν αἰχμηρῶν ὀδόντων ἐπὶ τῶν παραγναθίων ὀστέων, ἑτέραν ἐπὶ τῶν μεσογναθίων, ἄλλην εἰς τὴν ἕννιν, δύο σειρὰς εἰς τὰ φυρρογῶδη ὀστά, δύο ἐπὶ τῆς γλώσσης, δύο ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ φάρυγγος· τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶναι ὡς ἄτρακτος καὶ καλύπτεται ἐκ μικρῶν καὶ λεπτῶν λεπίων τὰ ὅποια χάνονται ἐντὸς τῆς πυκνότητος τοῦ δέρματος, ἢ κεφαλῆ ἄρκετὰ χονδρὰ, ὁ χιτῶν εὐαρέστου ποικιλότητος, ἢ εὐκόλια περὶ τὸ νήχεσθαι

καὶ ἡ ἰσχὺς ἀπίστευτος, ἢ γονιμότης ἀξιοπαρατήρητος, τὸ κρέας νόστιμον, περιζήτητον καὶ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς τροφῆς πολλῶν λαῶν, τὰ δὲ ἦθη περιεργα.

Ὁ ἄττακεὺς εἶναι ἰχθὺς τῶν ἀρκτῶν μερῶν. Δύναται τις νὰ τὸν ὀνομάσῃ ἀμφίβιον διότι κατὰ μὲν τὸ θέρος ἐνδαιτᾶται εἰς τὰ γλυκέα ὕδατα, κατὰ τὸν ἐπίλοιπον δὲ χρόνον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐγκαταλείπει τὴν θάλασσαν περὶ τὸ ἔαρ καὶ ταξειδεύει καθ' ὁμίλους ἀπειροπληθεῖς· ἀξιοθαύμαστος τάξις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ἐνύδρων τούτων μεταναστῶν οἷτινες χωροῦσιν ἐπὶ δύο στηλῶν αἷτινες ἐνούμεναι ἐμπρὸς, σχηματίζουσι γωνίαν· τοῦτο δὲ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὸν ἀέρα μεταξὺ πολλῶν μεταναστευόντων πτηνῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς στήλης, ἢ μᾶλλον παχέια θήλεια ὀδηγεῖ τὸ ἐπίλοιπον, τὰ δὲ μικρότερα ἄρβυρα σχηματίζουσι τὴν ὀπισθοφυλακίαν. Ὁ Δελαῖδ βεβαίῳ ὅτι προκειμένου νὰ ἀνέλθωσι χωροῦσιν ὅσον τὸ δυνατόν ἐγγυτέρω τοῦ βυθοῦ ὅπου τὸ ρεῦμα ἔχει ὀλιγωτέραν δύναμιν, ὅταν δὲ ἐπιστρέφωσιν ὑψοῦνται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῆς ταχύτητος αὐτοῦ. Ἄλλοι συγγραφεῖς λέγουσιν ὅτι οἱ ἄττακεῖς ἴστανται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὅταν ἢ θερμοκρασία ἦναι μετρία, καὶ πλησίον τοῦ βυθοῦ ὅταν ἢ θερμότης ἦναι μεγάλη.

Νήχονται βραδέως καὶ ὡσεὶ παίζοντες, προξενούσι δὲ μέγαν πάταγον· ἀλλ' ἅμα ἐννοήσωσιν ὅτι ἀπειλοῦνται, τότε ἢ ταχύτης τῶν καθίσταται καταπληκτικῆ καὶ λέγεται ὅτι διανύουσι δέκα λεύγας τὴν ὥραν. Δὲν σταματῶσιν αὐτοὺς μήτε τὰ ποτάμια μήτε οἱ μικροὶ καταρῆκται· κατακλινόμενοι πλαγίως ἐπὶ τῶν πετρῶν, καμπυλοῦνται καὶ ἔπειτα ἀνορθούμενοι βιαίως ἀκοντίζονται εἰς τὸν ἀέρα μέχρις ὕψους πέντε μέτρων καὶ ὑπερπηδῶσι πᾶν κώλυμα. Προχωροῦσιν οὕτω μέχρι τῶν πηγῶν τῶν ποταμῶν, ἐνίοτε ὀκτακοσίας λεύγας μακρὰν τῶν ὀχθῶν, ζητοῦντες εἰς τὰ παραμικρότερα ῥυάκια μέρη ἤσυχα καὶ

κατάλληλα διὰ τὴν ἐπάσιν. Διαμένουσιν εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς λίμνας μέχρι τοῦ τέλους τοῦ φθινοπώρου ὅτε ἐπανέρχονται εἰς τὸν Ὠκεανὸν καὶ μένουσιν ἐπὶ ὄλον τὸν χειμῶνα.

Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ὠοτοκίας ἡ θήλεια ὀρύσσει ἐν τῇ ἄμμῳ ὀπὴν ἐπιμήκη καὶ βαθεῖαν 0μ, 30 μέχρι 0μ, 60. Τὸ βάθος τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὰ μὴ βλάπτωται τὰ ὠὰ ὑπὸ τοῦ ψύχους· πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς τραχείας ταύτης ἐργασίας μεταχειρίζεται, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Γραντ, τὰ πτερυγία τῆς. Ἡ ὠοτοκία εἶναι ἀφθονωτάτη· εἰς ἓν ἄτομον ζυγίζον 40 χιλιόγραμμα ἐμέτρησαν 27,850 ὠὰ. Ἡ θήλεια καλύπτει αὐτὰ διὰ τῆς οὐρᾶς μετ' ἄμμον καὶ ἅμα τὰ νεογνὰ ἀποκτῆσῃσι μήκος 0μ, 30 ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν θάλασσαν.

Οἱ ἄττακεῖς ἐπιστρέφουσιν κατ' ἔτος ὡς αἱ χελιδόνες εἰς τὰ μέρη τὰ ὅποια κατώκησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὁ Δελὰνδ βεβαίως τοῦτο λέγων· «Ἐπεφόρτισα τοὺς ἄλιεις τοῦ Σατωλὲν νὰ κρατήσῃσι δώδεκα ἐκ τῶν ἄττακέων οἷτινες κατήρχοντο τὸν ποταμὸν, καὶ ἀφοῦ δέσωσιν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν μικρὸν χάλκινον δακτύλιον πρὸς τὴν οὐρὰν νὰ τοὺς ἀφήσῃσι πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ· ἡ παραγγελία ἐξετελέσθη μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος καὶ εἰς τρία διάφορα ἔτη. Ἔμαθον ἀκολούθως παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ὅτι εἶχον ἄλιεῦσαι τινὰς ἐκ τῶν ἄττακέων ἐκείνων, τὸ ἐν ἔτος πέντε, τὸ ἄλλο τρεῖς καὶ τὸ ἄλλο τέλος δύο.»

Ἄς εἴπωμεν δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι διὰ τοιοῦτων διακριτικῶν σημείων προσαρτωμένων εἰς τοὺς ἄττακεῖς, οἱ παρόχθιοι κάτοικοι τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἀνεγνώρισαν ὅτι ὑπάρχουσιν ὑποχθόνιοι συγκοινωνία μετὰ τοῦ κόλπου τούτου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, μετὰ τῆς ταύτης καὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἀλιευθέντων εἰς τὰς δύο τελευταίας θαλάσσης τῶν ἐν τῷ κόλπῳ σηματουθέντων ἰχθύων.

Ἡ αὔξησις τοῦ ἄττακέως εἶναι ταχεῖα· εἰς δύο ἔτη ζυγίζει ἤδη 3 ἕως 4 χιλιόγραμμα. Ἡλιεύθη ἄττακεὺς δύο

μέτρων μήκους καὶ ζυγίζον 40—50 χιλιόγραμμα. Εἰς τινὰ μέρη τοσοῦτον ἀφθονος ὑπάρχει ὥστε εἰς Βεργέμ παραδείγματος χάριν δὲν εἶναι σπάνιον νὰ ἀλιεύσωσιν οἱ ἄλιεις ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας 2000. Εἰς τινὰς ποταμοὺς τῆς Ἀγγλίας συλλαμβάνονται 700 συγχρόνως καὶ ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὸ 1750, εἰς τὴν Ῥίμπλην, ἐν μόνου ῥίψιμον δικτύου ἀνέσυρε 3,500.

Διάφοροι εἶναι οἱ τρόποι καθ' οὓς ἀλιεύουσιν τοὺς ἄττακεῖς, ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ τίθενται πρὸ τῶν ποταμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους οὗτοι συχναῖουσιν, φραγμοὶ δι' ὧν νὰ διέρχεται μὲν τὸ ὕδωρ, νὰ μὴ δύναται ὅμως οὗτοι νὰ διέρχωνται. Ἐν Σκωτία οἱ εὐγενεῖς διώκουσιν αὐτοὺς ἔφιπποι εἰς τὰ ἀβαθῆ ποτάμια καὶ τοὺς φονεύουσι μετ' ἀκόντια ὀδοντωτὰ, γύμνασμα ὅπερ ἀπαιτεῖ πολλὴν ἐπιτηδειότητα. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι παιδιὰ μόνου ἢ κυρίως καλουμένη ἀλιεῖα εἶναι βιομηχανία ἐκ τῶν σπουδαιωτάτων καὶ εἰς τινὰς χώρας ἀποτελεῖ τὸ κυριώτατον μέσον ὑπάρξεως ἐκείνων ὅσοι ἐπιδίδονται εἰς αὐτό.

Οἱ Γροελανδοὶ τοὺς συλλαμβάνουσιν ὅτε μὲν διὰ τῆς χειρὸς, ἀναζητοῦντες μετὰ τῶν μεγάλων πετρῶν ὅπου καταφεύγει ὁ ἰχθύς, ὅτε δὲ διατρυνῶντες αὐτοὺς διὰ δικράνου.

Εἰς τὴν Ἰσλανδίαν ἄλιεις τοποθετημένοι ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν ποταμοῦ κρατοῦσι δίκτυον τεταμένον· ἔπειτα, βαδίζοντες ἐναντίον τοῦ ρεύματος, ὠθοῦσιν εἰς τὰ ἐμπρὸς τὸν ἄττακέα ὅστις μετ' ὀλίγον μὴ δυνάμενος νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ὀρμᾷ ἐπὶ τῆς παραλίας. Συλλαμβάνουσι δὲ τοιοῦτοτρόπως μέχρι διακοσίων συγχρόνως.

Εἰς τὴν Φινλανδίαν περιορίζουσι τὸν ποταμὸν εἰς τὸ μέρος ὅπου οὗτος εἶναι θορυβωδέστερος. τῇ βοήθειᾳ πασσάλων ἐμπεπηγμένων εἰς τὴν κοίτην του καὶ διὰ τῶν ὁποίων διασταυροῦσι κλάδους δένδρων. Ὅπας τινὰς μόνον ἀφίνουσι διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἰχθύς δύναται νὰ διέλθῃ· ἀλλ' αἱ ὀπαὶ αὗται συνέχονται μετὰ δύκτα ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἰχθύς, ἄ-

παξ̄ εἰσελθὼν δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ.

«Οἱ παραποτάμιοι χωρικοὶ ἔχουσιν ἀπίστευτὸν ἐπιτηδειότητα. λέγει ὁ Ἀσέρβης, διὰ νὰ βαδίζουσιν ἐπὶ τῶν πασσάλων τούτων τοὺς ὁποίους τὸ ρεῦμα κινεῖ πολλάκις μὲ τρόπον ὁρατὸν. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ὅλα πηδῶσιν ἀπὸ πασσάλου εἰς πάσσαλον μετὰ μονάδικῃς εὐκινήσιας. Ἐπεθυμήσαμεν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν νὰ ἀνασύρωσι τὰ δίκτυά των· ἐτολήσαμεν μάλιστα νὰ διαυύσωμεν τὸ ἐν τρίτῳ τῶν πασσάλων ἐκείνων, ἀλλ' ἡ θεὰ τοῦ ὕδατος, τοῦ ὁποίου τὸ ρεῦμα διήρχετο μετὰ ταχύτητος ὑπὸ τοὺς πόδας μας, ἐξάλισεν ἓνα τῶν συντρόφων μας, καὶ ἐὼν δὲν ἴστατο ἐγκαίρως, θὰ ἐπιπτεν εἰς τὸν ποταμὸν. Τὰ παιδιά καὶ οἱ ἄνδρες μάλιστα ἐμπιστεύονται πολὺ εὐτόλμως εἰς ἐλαφρότητά των, καὶ εἶναι σπάνιον νὰ παρέλθῃ ἔτος χωρὶς νὰ πέσῃ τις ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ὕδωρ μὲ κίνδυνον νὰ πνιγῇ, καθότι ἡ βιαιότης τοῦ ρεύματος ἐμποδίζει τὰς λέμβους νὰ ἴστανται πλησίον ὅπως παρέχουσιν βοήθειαν.»

Πρὸς δυσμὰς τῶν Βραχωδῶν ὀρέων οἱ Ἰνδοὶ ἐξασκοῦσι τὴν ἀλιεῖαν τῶν ἀττακῶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῶν Ὀφεων. Ἐπάρχει μέρος τι καλούμενον Πτώσις τοῦ Ἀττακῶς, ὅπου συλλαμβάνεται ἀπίστευτος ποσότης ἀττακῶν. Ἀρχίζουσιν οὗτοι νὰ πηδῶσιν ὀλίγον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ νὰ ἀναβαίνωσι τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Τότε οἱ Ἰνδοὶ φθάνουσι καλυμθῶντες ἐν τῷ μέσῳ τῶν καταρρακτῶν. Τινὲς τοποθετοῦνται ἐπὶ βράχων, ἄλλοι μένουσι μέχρι ζώουης ὀρθιοὶ ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ὅλοι, κρατοῦντες ἀκόντια, ἀκοντίζουσι τοὺς ἀττακῆς ὅταν οὗτοι προσπαθοῦσι νὰ πηδήσωσιν ἢ ὅταν ἐπαναπίπτουσιν ὀπίσω.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀκοντίου τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρα, εἰς μίαν δὲ ἡμέραν φονεύονται τοιοῦτοτρόπως πολλαὶ χιλιάδες. Περιηγητὴς τις, ὁ Κ. Μελλέν, μάρτυς ἀλιείας τοιαύτης, βεβαίωσεν ὅτι εἶδεν ἀττακέα ἐκτελοῦντα πηδήμα 50 περίπου ποδῶν ἀπὸ τοῦ μέρους ὅπου τὸ ὕδωρ

ἀρχίζει νὰ ἀφρίξῃ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ καταρράκτου.

Ἡ ἀλιεῖα τῶν ἀττακῶν ἀρχίζει περὶ τὸν ὀκτώβριον καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτῆς εἶναι περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰανουαρίου. Ἀγρεύουσι τότε μυθώδεις ποσότητες ἐκ τοῦ ἰχθύος τούτου. Κατὰ τὸν μᾶιον ἐλαττοῦται καὶ κατὰ τὸν ἰούλιον παύει ἐντελῶς.

ΑΙ ΠΗΛΟΒΑΤΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ *)

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ὦ! ἀνέκραξεν ὁ θεολόγος, δὲν ὑπάρχει μεγαλειτέρα εὐτυχία εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς περιηγήσεις! Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἴδω νάμην νὰ περιηγούμεν καὶ ἐγὼ! ἴσως περιηγούμενος θὰ ἠδυνάμην νὰ πληρώσω τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ἀλλὰ ἤθελον νὰ ὑπάγω μακρὰν, πολὺ μακρὰν. . . θὰ ἐπέσκεπτόμην ἐν πρώτοις τὴν Ἑλβετίαν, ἔπειτα τὴν Ἰταλίαν, ἔπειτα. . .

Εὐτυχῶς αἱ πηλοβατίδες εἶχον πραγματοποιήσει τὴν ἐπιθυμίαν του· διότι ἄλλως Κύριος οἶδε μέχρι ποῦ ἤθελεν ὑπάγει.

Ἴδου λοιπὸν αὐτὸς διατρέχων τῆς Ἑλβετίας τοὺς ὁδοὺς, ἐπιθασμένος μετ' ἄλλων ὀκτῶ ταξιδιωτῶν ἐν τινι ταχυδρομικῷ ἀμάξῃ. Τρομερὰ κεραλαγία τὸν ἐβασάνισε ὡς δὲ νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο τὸ αἷμα εἶχε συρρεύσει εἰς τοὺς πόδας του καὶ εἶχεν ἐξοιδαίνει αὐτοὺς ὑπερμέτρως, πρὸς δὲ ἕνεκα κκκῆς θέσεως ἐν τῷ ὕπνῳ εἶχε στραβῶλαιμιασθῆ, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ ἀνοδῶν τὴν τράχηλον. Ἐνεκα τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὗρισκετο οὕτε νὰ ἦναι ἔξυπνος ἠδύνατο, οὕτε νὰ κοιμηθῇ κατώρθου. Εἰς τὸ δεξιὸν αὐτοῦ θυλάκιον εἶχε μίαν συναλλαγματικὴν, εἰς τὸ ἀριστερὸν τὸ διαβατήριόν του, καὶ χρυσὰ τινὰ νομίσματα ἐν δευρατικῷ βαλαντικῷ, ὅπερ ἐπὶ τοῦ στήθους του ἔφερεν. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐκ φόβου μὴ ἀπόλωσέ τι τῶν πολυτίμων τού-

(*) Ἐκ παραδρομῆς τὰ τέλος τοῦ παρόντος διηγήματος παραλείφθη ἐν σ. 1319. Τὴν ἑλλειψιν ταύτην ἀναπληροῦμεν, ζητοῦντες παρὰ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν συγγνώμην διὰ τὴν ἐπιλοχυσίαν αὐτῆς.

των ἀντικειμένων ἔψαυεν ἀλληλοδιαδόχως αὐτὰ, διαγράφων οὕτω διὰ τῆς χειρός του διηνεκῆ τρίγωνα. Ἀλεξιβροχα καὶ ραβδία καὶ πῖλοι, εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἀμάξης προσηρητημένοι τὸν ἐμποδίζον νὰ ἴδῃ τὰ μέρη, δι' ὧν διήρχοντο ἄλλως δὲ ὁ οὐρανὸς ἦν νεφελώδης καὶ ζοφερός. Τὰ δάση τῶν ἐλατῶν, ὧν αἱ κορυφαὶ ἐκρύπτοντο εἰς τὰ νέφη, ἐφαίνοντο διὰ μέσου τῆς οὐμύχλης ὡς ἐρεῖ- και προσηλωμένοι εἰς τὰ πλευρὰ τῶν δ- ρέων. Ἐννοεῖται ὅτι τοιοῦτοτρόπως οὔτε τὸ λευκὸν ὄρος, οὔτε τὰς λοιπὰς φημιζο- μένας γοητευτικὰς τῆς Ἑλβετίας τοποθε- σίας ἠδυνήθη νὰ θαυμάσῃ ὁ ἡμέτερος θεο- λόγος.

Αἴφνης ὁ ἄνεμος ἤρχισε νὰ πνέῃ μετὰ σφοδρότητος καὶ πυκναὶ χιόνος νιφάδες νὰ πίπτωσιν.

— Οὐφ! ἀνεκραύγασε στένων, πολὺ ἐπροτίμων νὰ εὐρισκόμην ἐκεῖθεν τῶν Ἄλ- πεων. Ἐκεῖ ἡ θερμοκρασία εἶναι εὐκρατος, ἐκεῖ αἰώνιον ἔαρ βασιλεύει... Ἐπειτα θὰ ἠδυνάμην νὰ παρουσιάσω καὶ τὴν συναλ- λαγματικὴν μου ἥτις ἐνταῦθα μ' ἐμποδίζει νὰ θαυμάσω ἀρκούντως τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, τοσοῦτον φοβοῦμαι μὴ τὴν ἀπολέ- σω!... Πολὺ ἐπεθύμουν νὰ εὐρισκόμην εἰς Ἴταλίαν.

Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν εὐρέθη ἐν μέσῃ Ἴταλίᾳ, μεταξύ Ῥώμης καὶ Φλωρεντίας. Εἶδε τὴν λίμνην Τρασιμήνην ἐκτεινομένην παρὰ τοὺς πρόποδας κυανοχρόων βουνῶν. Ἄλλ' εἶδε προσέτι παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λί- μνης ταύτης, ἔνθα ὁ Ἀνίβας ἐνίκησε τὸν Φλαμίνιον, παιδιὰ ἀνυποδῆτα ὀδηγοῦντα ἀγέλας μαύρων καὶ ἀκαθάρτων χοίρων ὑπὸ τὴν σκιὰν ῥοδοδαφνῶν. Ὅθεν ἡ στιγμή δὲν ἦτο κατάλληλος ὅπως ἐκφωνήσῃ: «Ὡ- ραία Ἴταλία!» καὶ διὰ τοῦτο οὔτε ὁ θεο- λόγος οὔτε οἱ συνοδοιπόροι αὐτοῦ δὲν ἠ- σθάνθησαν μεγάλην προθυμίαν νὰ ἐκφέρωσι τὴν κλασικὴν ταύτην ἐπιφώνησιν.

Σμῆνη μυῖων καὶ κωνόπων ἐπέπεσαν λυσσώδη κατὰ τῆς ἀμάξης. Μάτην οἱ τα- λαίπωροι ὀδοιπόροι προσεπάθουν ν' ἀπο- κρούσωσι τὸν ἐχθρὸν διὰ κλάδων μυρσίνης· τὰ κεντήματα ἐπολλαπλασιαζόντο. Καὶ αὐτοὶ οἱ σύροντες τὴν ἀμάξαν ἵπποι δὲν ἔμενον ἀπρόσβλητοι, οἱ ταλαίπωροι· καίτοι

τὸ δέρμα αὐτῶν ἦν ἀρκούντως παχὺ, παλυ- πληθῆ ὅμως σμῆνη συμπεπυκνωμένα σκνι- πῶν ἀνηλεῶς κατ' αὐτῶν ἐπιπίπτοντα, το- σοῦτον τοὺς ἐβασάνιζον, ὥστε σχεδὸν ἀδύ- νακτον τοῖς καθίστατο νὰ προχωρήσωσι. Ἐκ- τὸς δὲ τούτου, μᾶλλον δ' ἔνεκα τούτου ῥαγδαίαι μαστιγώσεις, ἐξ ἴσου ἀνηλεῖς, ἐπιπτον ἐπὶ τῶν νώτων των.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε· καὶ τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας διεδέξατο βραχὺ, ἀλλ' ἐπαισθητὸν ψῦχος, ὡς ἐὰν ὁ ὕψος τῶν τῶν ὄρων ἦν ἀντικατέστησε τὴν ζωογόνον τοῦ ἡλίου θερ- μότητα. Συγχρόνως δὲ τὰ ὄρη προσέλαβον τὴν παράδοξον ἐκείνην πρασίνην χροιάν, ἥτις ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τὰς εἰκόνας τῶν ἀρχαίων ζωγράφων, προερχομένη ἐξ ἐπι- δράσεως τοῦ φωτὸς ἰκτανοῦ διὰ πάντα μὴ ἰδόντα τοῦτο αὐτοῖς ὄμμασιν.

Πάντα ταῦτα ἀπετέλουν λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς θέαμα ἐν τούτοις ἡ πείνα καὶ ἡ κόπωση ἠναγκαζον τοὺς ταξιδιώ- τας νὰ μὴ δίδωσι παντάπασι προσοχὴν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ νὰ τρέχωσι ὅπως εὐρωσι ξενοδοχεῖόν τι. Ὁ ἀντήλασσον δὲ μετὰ πάσης χαρᾶς τὰ μεγαλοπρεπέστατα τῆς φύσεως θεάματα ἀντὶ μιᾶς κλίνης καὶ ὀλί- γης τροφῆς. Ἄλλὰ, φεῦ! ποῦ νὰ εὐρεθῶ- σιν ὅλα ταῦτα!

Ἐν τούτοις διελθόντες ἐλαιῶνα πυκνὸν, ἔστησαν τέλος πρὸ ἀθλίου τινὸς καπηλείου. Εὐθὺς δ' ἀμέσως περιεστοίχισεν αὐτοὺς δω- δεκάς ἀναπήρων ἐπαϊτῶν, ὧν ὁ ῥωμα- λεώτερος ὠμοιάζεν, ἵνα τὴν ἐκφρασιν τοῦ ποιητοῦ *Maryat* μεταχειρισθῶμεν, πρὸς τὸν πρεσβύτερον τῆς πείνης υἱόν. Οἱ λοι- ποὶ ἦτο τυφλοὶ ἢ παράλυτοι, τινὲς δ' αὐ- τῶν ἐλλείψει ποδῶν περιεπάτου διὰ τῶν χειρῶν των.

— Ἀφεντικὰ, ἐλεημοσύνη! *Eccellenza miserabili!* ἐφώνουν δεικνύοντες τὰ ἡρω- τηριασμὲνα αὐτῶν μέλη.

Εἰς προὑπάντησιν τῶν ξένων προσῆλθεν ἡ ξενοδόχος, εἶδος γυναικὸς ἀνυποδῆτου μὲ λυτὴν καὶ ἀκτένιστον τὴν κόμην, πε- ριβεβλημένης δὲ ἀκάθαρτον καὶ ἐλεινὴν ἐσθῆτα.

Ἡ οἰκία ἡ μᾶλλον τὸ χάλασμα, ὅπερ κατῴκει ἦν ἀντάξιον τῆς ἐνοίκου. Εὐκό- λως δὲ τις ἐννοεῖ ὅτι καὶ τὸ φαγητὸν, καὶ

ὁ ὕπνος τῶν ἦν ἀντάξια τοιαύτης οἰκίας καὶ τοιαύτης οἰκοδεσποίνης. Ἐπιὸν οἶνον οὐδόλως διαφέροντα ἀπὸ ἱατρικῶν, καὶ ἐκοιμήθησαν ὅπως ἠδυνήθησαν.

Ὁ θεολόγος δὲν κατόρθωσε νὰ κλείσῃ τὰ ὄμματα. «Ἦραϊον πρᾶγμα εἶναι νὰ περιηγεῖται τις, ἐσκέπτετο, ἀλλὰ δὲν ἐπρεπερε νὰ ἔχῃ σῶμα, τὸ ὅποιον νὰ ἦται ἠναγκασμένους νὰ περιποιηται. Ἄν ἦτο δυνατὸν τὸ πνεῦμα νὰ πετάσῃ μόνον, καὶ ν' ἀφίση τὸ σῶμα ν' ἀναπαύηται ἡσυχον!... Πανταχοῦ, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγω, αἰσθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ τὸ αὐτὸ ἀνεξήγητον κενόν. Ἐπεθύμουν τι καλλίτερον τῶν ὕλικῶν ἀπολαύσεων τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ τί;... ποῦ εἶναι ὁ θηραυρὸς οὗτος;... Καὶ ποῦ νὰ τὸν ζήτησω;... Ἀδιάφορον!... Τοῦτο μόνον εἰξέρω ὅτι ἤθελον νὰ εὐρισκόμην ἐκεῖ ἔνθα εἶναι τις εὐτυχῆς, ἔνθα ἀδύνατον ἀπολύτως εἶναι νὰ καταστῇ εὐτυχέστερος!»

Μόλις ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους καὶ ὁ θεολόγος εὐρέθη ἐν τῷ δωματίῳ του μικρὰ λευκὰ παραπετάσματα ἐκόςμουν τὰ παράθυρα, εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ δαπέδου ἔκειτο μέλαν φέρετρον, καὶ ἐν τῷ φερέτρῳ τούτῳ ὁ ἡμετερος θεολόγος ὕπνωτε τὸν αἰώνιον ὕπνον.

Ἡ ἐπιθυμία του ἐξεπληροῦτο· τὸ μὲν σῶμα ἀνεπαύετο, τὸ δὲ πνεῦμά του ἵπτατο εἰς ἀγνώστους χώρας.

Αἰφνης δύο γυναῖκες ἐπεφάνησαν ἐν τῷ νεκροφόρῳ δωματίῳ. Γνωρίζομεν αὐτὰς ἤδη ἦσαν ἡ μοῖρα τῆς θλίψεως καὶ ἡ ἀντιπρόσωπος τῆς εὐτυχίας. Ἀμφότεραι ἐκλιναν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐθεώρησαν τὴν μορφήν τοῦ νεκροῦ.

— Ἴδου λοιπὸν, εἶπεν ἡ μοῖρα τῆς θλίψεως πρὸς τὴν σύντροφον αὐτῆς, ἰδὺ τὰ μεγάλα εὐτυχήματα, ἅτινα αἱ πηλοβατίδες σου, προὔξενησαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος!

— Τοῦλάχιστον, ἀπεκρίνατο αὐτῇ, εἰς τοῦτον τὸν ἐνταῦθα κοιμώμενον παρῆστον εὐτυχίαν, ἥτις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τῷ ἀφαιρεθῇ.

— Ὡ, παντάπασιν! ἀνεφώνησεν ἡ θλίψις· διότι ἄκλητος ἀπῆλθε· καὶ δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν ἀνταμοιβὴν αὐτοῦ πρὶν ἢ κριθῇ ἄξιος αὐτῆς, πρὶν ἢ ἐκπληρώσῃ

τὴν ἀποστολήν, ἥτις τῷ ὄρισθῆ ὑπὸ τῆς ὑπερτάτης θελήσεως. Ἐπιθυμῶ νὰ τῷ κάμω μίαν χάριν.

Καὶ ἡ μοῖρα ἀφείλε τῶν ποδῶν τοῦ τὰς πηλοβατίδας· καὶ πάραυτα ὁ θεολόγος ἀπετίναξε τὸν μόρσιμον αὐτοῦ ὕπνον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ δὲ μοῖρα τῆς θλίψεως ἀπέπη, φέρουσα τὰς πηλοβατίδας μεθ' ἑαυτῆς· ἔκτοτε ἀναμφισβόλως ἐθεώρησεν αὐτὰς ὡς κτήμα τῆς ἀποκλειστικῶν.

Κατὰ τὸ δανικὸν τοῦ Andersen

Ν. Γ. Π.

ΜΥΡΙΑ ΟΞΑ.

* * ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.—Ὁ διακεκριμένος κριτικὸς καὶ δημοσιογράφος Saint Marc Girardin, ἐτελεύτησεν ἐσχάτως ὑπερβδομηκοντούτης. Ἡ ἀπώλεια τοῦ ἀνδρὸς τούτου εἶναι ἐθνικὴ διὰ τοὺς Ἕλληνας ἡμᾶς ἀπώλεια· διότι ἐν τῷ Saint Marc Girardin ἡ πατρίς ἡμῶν οὐ μόνον φίλον θερμὸν ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ καὶ ἄοκνον συνήγορον καὶ ὑπερασπιστήν. Τὸ σπουδαιότατον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐστὶ τὸ Cours de littérature dramatique (Μαθήματα περὶ τῆς δραματικῆς φιλολογίας).

* Ἐν Avignon τῆς Γαλλίας ἐτελεύτησε τοῦ ζῆν ὁ John Stuart Mill, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 67. Ἀπὸ τοῦ Adam Smith ὀλίγοι ἄνδρες εἰργάσθησαν εἰς τὴν πρόοδον τῶν πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν ἐπισημῶν μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως πνεύματος καὶ βαθυνοίας. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἔχουσι καὶ ἑλληνιστὶ μεταφρασθῆ τὸ περὶ τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος, καὶ τὸ περὶ Ἐλευθερίας. Λέγεται δὲ ὅτι ἑκατοντασέλιδον αὐτοβιογραφίαν κατέλιπεν ἀνέκδοτον, σύγγραμμα περιέρχον διὰ τὴν γλαφυρότητα τῆς φράσεως καὶ τὴν ἐν αὐτῷ διαλάμπουσαν ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν.

* Καὶ ἕτερος δὲ οικονομολόγος Γάλλος ὁ Dunoyer ἀπέθανεν ἐσχάτως. Ἡ Journal des économistes ἐδημοσιεύσει

ιστορικὴν σημείωσιν περί τε τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Mignet, ἰσοβίου γραμματέως τῆς ἐν Παρισίοις ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν.

* Ἐπίσης ἀπέθανεν ὁ ἄριστος Ἰταλὸς μυθιστοριογράφος Manzoni ὁ συγγραφεὺς τῶν Μελλονύμφων (I promessi sposi), μυθιστορήματος ἱστορικοῦ μεγίστην δόξαν περιποιήσαντος τῷ συγγραφεῖ, πρὸ τριακονταετίας δὲ περὶ του μεταφρασθέντος ὑπὸ τῶν κκ. Μ. Ρενιέρη. Ε. Σίμου καὶ Χαλκιοπούλου.

* Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Γ. Μιστριώτου, καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἡ ἔκθεσις περὶ τοῦ βουτσιναιίου ποιητικοῦ διαγωνίσματος. Ὁ ἀγὼν ἦν, ὡς γνωστὸν, ἐφέτος ποιημάτων λυρικῶν καὶ ἐβραβεύθησαν μὲν ἡ φωνὴ τῆς καρδιάς μου τοῦ κ. Δημητρίου Γρηγορίου Καμπούρογλου, καὶ τὰ Δάκρυα ποιήματα τοῦ κ. Χ. Παπούλια, ἐπηνέθησαν δὲ αἱ συλλογαὶ Ἐπεα πτερόεντα καὶ Πατρίς Νεότης. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ ποιήσωμεν ἕκτενῇ περὶ τε τοῦ διαγωνίσματος καὶ τῶν βραβευθέντων ποιημάτων λόγον, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως.

* Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν κριτῶν ἐπὶ τοῦ ῥοδοκανακείου φιλολογικοῦ διαγωνίσματος ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Εὐθ. Καστόρχη, καθηγητοῦ τῆς λατινικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Θέμα τοῦ ἀγῶνος ἦν ἡ Ὀμηρικὴ θεολογία καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ παρ' Ὀμήρῳ· ἐκ τῶν ὑποβληθέντων ὁμως δύο πυνημάτων, οὐδέτερον ἐκρίθη ἄξιον τοῦ βραβείου, ἕνεκα δε τούτου τὸ διαγώνισμα ἀνεβλήθη μέχρι τοῦ ἐπομένου ἔτους, ὅτε καὶ διπλοῦν θέλει ἀπονεμηθῆ τὸ γέρασ τῶν νικησούντι.

* * * ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—Ἐν τινι διακοινώσει τοῦ τέως προέδρου τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας ἀναγγέλλεται ὅτι συστήσεται καὶ ἐν Ῥώμῃ

γαλλικὴ σχολὴ ἀρχαιολογίας. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αὕτη θέλει χρησιμεύσει μόνον ὡς προκαταρκτικὴ σχολὴ εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς, οἷτινες θὰ ὦσιν ὑπὸ χρεοὶ νὰ διατρίψωσιν ἐν ἔτος ἐν Ῥώμῃ πρὶν ἢ ἔλθωσιν ἐνταῦθα. Ἡ διεύθυνσις ἀνετέθη εἰς τὸν διακεκριμένον ἀρχαιολόγον Albert Dumont, μαθητὴν τῆς ἐνταῦθα σχολῆς, γνωστὸν διὰ τὰ σπουδαιότατα ἀρχαιολογικὰ αὐτοῦ συγγράμματα, καὶ τὰς πραγματείας αἵτινας ἐν τῇ Revue archéologique, Journal des Savants, Revue des deux Mondes κλπ. συνεχῶς δημοσιεύει.

* Ὁ Ἀγγλος ἀρχαιολόγος κ. Wood, ὅστις οὐχὶ πρὸ πολλοῦ ἀνεκάλυψε τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἀπηύθυνεν ἐσχάτως ἐπιστολὴν εἰς τοὺς Καιροὺς (Times) τοῦ Λονδίνου, διαλαμβάνουσαν περὶ τῶν νέων αὐτοῦ ἀνασκαφῶν καὶ ἀνακαλύψεων. Ἐκτος ἄλλων ἀναφέρει ὅτι ἀπεκαλύφθη ὁλόκληρον τοῦ ναοῦ τὸ ἔδαφος, εὐρέθησάν τινα ἀνάγλυφα, πρὸς δὲ καὶ μέρη τῶν τοίχων καὶ στήλαι ἱκαναί, ἐξ ὧν δυνατὸν νὰ καταρτισθῆ σχεδὸν ἀρχιτεκτονικὸν ἀκριβὲς τοῦ ναοῦ.

* Ἐν Τατοῖῳ, χωρὶς τῆς Ἀττικῆς, κειμένῳ, κατὰ τὰς εἰκασίας τῶν περὶ τὴν ἀρχαίαν τοπογραφίαν ἀσχολουμένων, ἐν τῇ θέσει τῆς ἀρχαίας Δεκελείας, ἀνευρέθησαν ἐσχάτως ἐπιγραφαὶ καὶ ἀρχαιοτῆτες, κρατύνουσαι τὰς εἰκασίας ταύτας.

* Ὁ κ. Σχλείμαν (Schliemann), ἕκτεταμένως ποιησάμενος ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφὰς, ἐκόμισεν ἤδη ἐκεῖθεν πολυτίμους ἀρχαιότητας ἀνηκούσας, κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ, εἰς προϊστορικὴν ἐποχὴν. Αἱ σπάνιαι αὗται ἀρχαιοτῆτες ἐνούδενι εὐρισκόμεναι Μουσείῳ εἰσὶ μεγίστης ἀξίας, συνίστανται δὲ ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἐκ λίθου, ἐκ χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ καὶ διαφωτίζουσι σπουδαίως τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης καὶ τὴν ὀμηρικὴν ποίησιν. Τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀγγεῖα εἰσι μάλιστα πολυτιμώτατα. Ὁ κ. Σχλείμαν κατήρτισε διὰ τῆς ἐκ Τρωάδος συλλογῆς μουσείου πρόσκαιρον ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅπερ

δύνανται νὰ ἐπισκεφθῶσιν οἱ βουλόμενοι. Φιλλέλλην θερμώτατος, Ἑλληνίδα σύζυγον λαβὼν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἔχων ἀπόφασιν νὰ διαυύσῃ τὸν βίον ὀλόκληρον, ἐδήλωσεν ἀπὸ τούδε ὅτι δωρεῖται διὰ διαθήκης εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὴν πολυτίμον αὐτοῦ συλλογὴν τῶν τρωϊκῶν ἀρχαιοτήτων.

» Προτιθέμενος δὲ νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἑτέρας ἀνασκαφὰς ἐν Μυκῆναις καὶ Ὀλυμπίᾳ πρὸς διαλεύκανσιν τῆς παναρχίας ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἤγησάτο τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν παρὰ τοῦ ὑπουργείου. εὐρῶν δὲ νομιμα κωλύματα ἀπήθυσεν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Βουλὴν δι' ἧς παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ συστήσῃ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ, ὅπως δοθῇ ἡ ἄδεια πρὸς ἀνασκαφὴν τοῦ ἐδάφους τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Ὀλυμπίας. Ὅριζει ὅτι θα διατηρήσῃ τὰς ἀνευρεθησομένας ἀρχαιότητας ὡς ἰδιοκτησίαν μέχρι τοῦ θανάτου του, ὑπόσχεται δὲ μετὰ θάνατον νὰ καταστήσῃ τὴν συλλογὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ νὰ ἀνεγείρῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ μουσεῖον δαπανῶν, διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν.

» Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβωσιν σπουδαίως ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Σχλείμαν καὶ θὰ χορηγήσωσι προθύμως τὴν ἀπαιτούμενην ἄδειαν.» (Καιροί).

* «Κατεδαφιζομένης ἐσχάτως ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆς πύλης Βαρδάρ, ἡ κατ' ἄλλους πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀνεκαλύφθησαν διάφοροι ἀρχαιότητες, ὧν ἡ κυριώτερα εἶναι μέγιστός τις λίθος ἐφ' οὗ φαίνεται ἐν ἀναγλυφῷ πολεμιστῆς ἐπὶ καλπάζοντος ἵππου καὶ ὑπ' αὐτὸν κύων ὅστις καταδιώκει αὐτόν. ἀριστερόθεν τοῦ ἵππέως φαίνεται ὄφιν περιελισσόμενος εἰς δένδρον καὶ δεξιόθεν στρατιώτης κρατῶν λόγχην. Τὸ καλῶς διατηρούμενον τοῦτο σύμπλεγμα ἀνήκει, κατὰ τὸν ἀρχαιολόγον Schliemann, εἰς τὴν παρακμὴν τῆς ῥωμαϊκῆς τέχνης καὶ εἰκονίζει τὸν Καρακάλαν ἔφιππον.» (Νεολόγος).

** ΤΕΧΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.—Ὁ διάσημος χημικὸς J. von Liebig ἀπέθανεν

ἐν Μονάχῳ, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐτῶν. Ἐπίσης ἀπέθανε καὶ ἕτερος σπουδαῖος ἐπιστήμων, ὁ Δανὸς φυσικὸς Hansteen.

* Ὁ κ. Ch. Feil ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἐν Παρισίαις ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τινα περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθείσης μεθόδου πρὸς μίμησιν πολυτίμων λίθων. Ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων τοῦ κ. Feil ἀρκετὴν θέλουσι πορισθῆ ὠφέλειαν ἢ τε κεραμικὴ καὶ ἡ ὑελουργία.

* Ἐπὶ τοῦ κ. Haeckel ἐξεδόθη ἐν Γερμανίᾳ βιβλίον σπουδαιότατον περὶ τῶν θαλασσίων σπόγγων, ἐν ᾧ νέα ὄλως ἐπιχειρήματα φέρονται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Darwin. Ὡς γνωστόν ἐν τῷ συστήματι τοῦ Ἀγγλον φυσιοδίφου τὰ ζῴῳφυτα, ἐν αἷς καὶ οἱ σπόγγοι κατατάσσονται, θεωροῦνται ὡς τὸ σημεῖον τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τῶν φυτῶν εἰς τὰ ζῴα.

* Πειράματα γίνονται ὅπως μετακλιματισθῇ ἐν Εὐρώπῃ τὸ φυτὸν *origaria Thymiforia* τῆς Νέας Γρενάδης. Ὁ χυμὸς τοῦ φυτοῦ τούτου εἶναι ἐρυθρὸς, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγων ὥρων προσλαμβάνει βαθὺ μέλαν χρῶμα, χρησιμώτατον πρὸς γραφὴν, διότι κέκτηται πλεονεκτῆματα, ὧν στερεῖται τὸ ἤδη συνειθιζόμενον μέλαν.

** ΘΕΑΤΡΟΝ.—Ὁ Ἀκροβάτης (Acrobate) νέον δρᾶμα τοῦ Octave Feuillet, τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως τοῦ περιπαθοῦς Ἡμερολογίου ἀπόρου νέου, κατακρίνεται ὡς ἀμοιροῦν εὐρέσεως, ἧς τὴν ἑλλειψιν δὲν ἐπαρκοῦσιν ὅπως ἀναπληρώσωσιν καλὰτινα αὐτοῦ μέρη.

* Ἐπίσης ὡς ἀτεχνον κατακρίνεται τὸ ἐν τῷ Ὠδεῖῳ (Odéon) τῶν Παρισίων διδασκόμενον νέον δρᾶμα *le petit Marguis* τοῦ François Coppée. Ὁ ποιητὴς εἶναι γνωστὸς εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν ἐκ τῆς ἀπὸ σκηνῆς διδαχῆς τοῦ χαριστάτου αὐτοῦ εἰδυλλίου *Le Passant*. Ἐν τούτοις τὸ τελευταῖον τοῦτο δρᾶμα ὡς καὶ ἡ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐν τῷ Γυμνασίῳ (Gymnase) διδασκόμενα Ἐγκαταλειμμένα (L'Abandonnée), ἔργα ταπεινὰ ἀμφοτέρα, ἔσπερημένα δὲ ὄλως δραμα-

τικῆς τέχνης καὶ ποιητικῆς δυνάμεως, λυποῦσι τοὺς θαυμαστάς τοῦ Passant.

* * ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ. — Ὁ γάλλος ἱατρός Bertillon ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐκθεσιν προῖον μακρᾶς ἐργασίας, διαλαμβάνουσαν περὶ τῆς ἐπιβροῆς τοῦ γάμου ἐπὶ τῆς ὑγείας. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀποσταλείσης εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἀποσπῶμεν τοὺς ἐξῆς ἀριθμούς. Ἐπὶ 1000 συζύγων καθ' ἕκαστον ἔτος συμβαίνουσιν 6 θάνατοι, ἐνῶ ἐπὶ 1000 ἀγάμων 10 καὶ ἐπὶ 1000 χήρων 22. Ἐν τῇ ἡλικίᾳ 30—35 ἐτῶν εὐρίσκομεν 7 θανάτους ἐπὶ τοῖς 1000 παρὰ τοῖς συζυγοῖς, 11 ¹/₂ παρὰ τοῖς ἀγάμοις καὶ 19 παρὰ τοῖς χήροις. Ἀπὸ 36—40 ἐτῶν 7 ¹/₂ ἐπὶ τῶν συζύγων, 15 ἐπὶ τῶν ἀγάμων πλέον τῶν 17 ἐπὶ τῶν χήρων. Ὅταν ὁ γάμος γίνῃ πολὺ ἐνωρὶς πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν 20 ἐτῶν παρὰ τοῖς νέοις ἢ θνησιμότης τῶν νέων συζύγων ἰσοφαρίζει τότε μὲ τὴν θνησιμότητα τῶν ἀπὸ ἡλικίας 60—65 ἐτῶν γερόντων. Αἱ χῆραι αἰτινες ὑπερέβησαν τὰ 40 ἔτη παρετηρήθη ὅτι ἀποθνήσκουσιν ὀλιγώτερον τῶν χήρων ἀνδρῶν καὶ τῶν ἀγάμων παρθένων τῶν ὑπερβάντων τὴν ἡλικίαν ταύτην. Ἐν γένει δὲ οἱ μεταξὺ τῆς ἡλικίας 20 καὶ 25 ἐτῶν νυμφευόμενοι ἔχουσι κατὰ μέσον ὄρον 40 ἔτη ἀκόμη ζωῆς, ἐνῶ οἱ μένοντες ἄγαμοι ἔχουσι μόλις 35. Ὡστε κατ' ἀναλογίαν ὁ μὲν νεὸς νυμφευόμενος παρατείνει τὴν ζωὴν του κατὰ 5 ἔτη ἢ κατὰ τὸ ¹/₇ ἢ δὲ νέα κατὰ 4 ἢ κατὰ τὸ ¹/₉.

* Εἶναι περίεργον ὅτι συμφώνως μὲ τοὺς δημοσιευομένους πίνακας τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ παρατηρεῖται ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας ἐλαττοῦται σχετικῶς κατ' ἔτος καὶ τοῦτο διὰ πολλοὺς λόγους. Οὕτως ἐν Πρωσσίᾳ 110 μὲν γάμοι δίδουσι 460 ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ μόνον 300. Ἐπὶ 300 ἀτόμων τοῦ ὄλου πληθυσμοῦ ἐν Πρωσσίᾳ μέσος ὄρος γεννήσεων εἶναι 3,98 ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ μόνον 2,55. Τέλος ἡ ὑπέρβασις τῶν γεννήσεων ἐπὶ τῶν θανάτων ἐπὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου κατοίκων ἐν μὲν Πρωσσίᾳ εἶναι 15,300 κατοίκων, ἐν Γαλλίᾳ δὲ

2400. Ὁ διπλασιασμὸς δὲ τοῦ πληθυσμοῦ ἀπαιτεῖ ἐν Γαλλίᾳ μὲν 170 ἔτη ἐν Πρωσσίᾳ δὲ 46 μόνον καὶ ἐν γένει ἐν Βρετανίᾳ μὲν 59, ἐν Ῥωσσίᾳ 66, ἐν Ἑλλάδι 45 ἐν Σαξωνίᾳ 39 καὶ ἐν Ἰταλίᾳ 136.

* Κατὰ τὸ ἔτος 1872 ἐν τοῖς διαφόροις κράτεσι τῆς Εὐρώπης παρήχθη σιδηρὸς ὡς ἐξῆς·

	τόνοι μετρικοί
Ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ	5,689,000
ἐν Γαλλίᾳ	1,225,000
ἐν τῇ Γερμανικῇ ἐνώσει	1,133,000
ἐν Βελγίῳ	904,000
ἐν Αὐστρίᾳ	408,000
ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ	254,000
ἐν Ῥωσσίᾳ	299,000
ἐν Ἰταλίᾳ	68,000
ἐν Ἰσπανίᾳ	65,000
ἐν ἄλλοις κράτεσιν ὁμοῦ	181,000
ἐν Ἀμερικῇ δὲ	1,735,000

* Ἐν Ἀμερικῇ ἡ ὅλη παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἀνῆλθε τῷ μὲν 1870 εἰς 51,500,000 δολλ. τῷ δὲ 1871 εἰς 65,900,000. Ἐκ τοῦτου τὰ ἡμίση ἀντιπροσωπεύει μόνον τὸ Κολοράδο.

* Κατὰ τελευταίως γενόμενον ὑπολογισμὸν ἐν Παρισίοις πωλοῦνται ἑτησίως 5,825,000 ἀνθοδέσμαι ἀξίας 587 000 φράγκων.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΗΜΩΝ.

Πρὸς τοὺς νεκροὺς ἡμῶν ποιητῆς.

Βραδὺ πρὸς τὴν νεκρόπολιν τὸ βῆμά μου εὐθύνω
 κ' ἐπὶ τοῦ τάφου σας θρηνῶν τὴν κεφαλὴν μου
 [κλίνω.

Νιόβη μένει παρ' ἔμοι ἡ Μοῦσα τεθλιμμένη,
 τῶν τέκνων τῆς τῶν προσφιλῶν, ὕμνων ἐξερημένη.
 Ἄφ' ὅτου κείθε σεις νεκροὶ οὐδ' ἄσμα κἂν ὀδύνης
 ἐξῆλθ' ὡς ἄλλοτ' ὕψηλόν, τοῦ στόματος ἐκείνης·
 κ' ἴσως οὐδεὶς αἰσθάνεται μετ' ἄλλων αἰσθημάτων
 τὸν χρόνον παρερχόμενον χωρὶς θερμῶν ἄσμάτων,
 διότι σέβας πρὸς ἡμᾶς δεικνύει καὶ ὁ χρόνος,
 ὁ ἄπονος τὴν μνήμην σας δὲν ἐφθεῖρεν ἀπόνως.
 Κ' εὐρίσκουν τὴν κυπάρισσον ὕμων ὠραιότεραν,
 ἐξ ὄλων τῶν δαφνῶν ἡμῶν αὐτὴν θαλερωτέραν.

Ἄλλὰ παρέρχοντ' οἱ καιροὶ καὶ σεῖς, δὲν ἀναζητῆς τὴν ὄρφανὴν Ἑλλάδα σὰς μὲ πόνον νὰ ἰδῆτε· ἀλλὰ παρέρχοντ' οἱ καιροὶ καὶ θλίψεις φέρουν νέας, μολὶς ἐλησμονήσαμεν ἐκείνας τὰς ἀρχαίας. Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς παρήγοροι τῆς ἄλλοτε ὀδύνης, τὰ φάσματά σας στέλλετε ὡχρὰ ἐγγύς τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς πυρέσσαν ὁ πονῶν ὑπὲρ πατρίδος κεῖται καὶ περισσότερον πονεῖ, ταράσσεται, πτοεῖται. Ὡ, ναι! διὰ τῆς λύρας σας εἰὼν παραμυθιὰν μεγάλην προσεφέρατε, καὶ τὴν Ἑλευθερίαν ἂν ψάλλοντες, εἰδείξατε λαμπρὸν ἔμπρός μας μέλ-
[λον,

καὶ μεγαλείου ὄνειρον ὡς ἄστρον ἀνατέλλον παραηκολούθει ἡ θερμὴ καὶ νέα μας καρδία,— ἀλλ' ἐξυπνήσαμεν πολὺ πρὶν ἔλθῃ ἡ πρώτη. καὶ διεκόπη τ' ὄνειρον κ' εὐρέθημεν εἰς σκοτός καὶ μᾶς πτοεῖ τοῦ βήματος ἡμῶν αὐτὸς ὁ κρότος.

Ποῦ βαίνομεν; Πατρίς, πατρίς! «Ὡ πόσον ἐκυρ-
[τώσης.

ἀφ' ὅτου ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἐκείνου ἐλυτρώθης!» Ὁὕτω λαλοῦσι πρὸς ἡμᾶς ψευδῆ κινουντὲς χοίλῳ, ἀλλ' ὅμως οὕτω χθὲς πρὸς σὲ οὐδὲς τολμῶν
[ώμιλει.

Καὶ σὴ μ ε ρ ο ν... τί εἰς ζωὴν μιᾶς ἡμέρας μολὶς ἐπράξαμεν, καὶ τῆς πικρᾶς κακίας αὐτῶν ὅλης κατεδικάσθης σήμερον τὸ κώνειον νὰ πῆς; Μὴ μὲ σφραγίδα σιωπῆς, Πατρίς, τὰ χεῖλη κλείης; ἀλλ' ὡς Σωκράτης λάλει μοι περὶ Ἀθανασίας, ἐνθ' σοὶ πέμπει θάνατον φωνὴ τῆς ἀδικίας. Ὡ, λάλει μοι καὶ λέγε μοι πόσον σὲ βρσανίζει ἡ πίστις τῶν ἰσχυρῶν, πῶς τὴν ψυχὴν σου σχίζει ἡ ἀδικος αὐτῆ μομφῆ, καὶ λέγε μοι συγχρόνως πῶς τὰς δυνάμεις σου μετρεῖ ἀμέτρητος ὁ πόνος καὶ πῶς ἀντέχεις ἰσχυρὰ καὶ γόνιμος σὺ φύσει, ὡς σχίζουσιν μ' ἄροτρον τὴν γῆν, ἕνα καρποφορήση. Ὡ, λάλει κ' εἰς τοὺς ἰσχυροὺς, ὧν ἡ ἰσχὺς με-
[τρεῖται

πρὸς τὴν ὑπομονὴν μεθ' ἧς ἔν ἔθνος τυραννεῖται, καὶ ὧν πρὸς τοῦ Ὀλύμπου σου τοῦ ὕψους φθάει μολὶς τὸ ὕψος καὶ ἡ δύναμις τῆς πτήσεώς των ὅλης,— εἰπὲ καθὼς ὠμίλησεν ὁ Κλέφτης τῶν ὀρέων πρὸς ἀετὸν ἱπτάμενον, αὐτὸς ἐκεῖ ἐκπνέων: «Φάγε μου, φάγε, ἀετὲ, τὴν ἄτρομον καρδίαν, ν' αὐξήσῃ ἡ πτέρυξ σου, πτηνὸν, πρὸς πτήσιν αἰ-
[θερίαν.»

Ὁἴμοι! παρέρχοντ' οἱ καιροὶ καὶ θλίψεις φέρουν
[νέας,

μολὶς ἐλησμονήσαμεν ἐκείνας τὰς ἀρχαίας.

Τόσαι κατὰ τοῦ ἔθνους μας μομφαί, τοσοῦτοι
[λόγοι

ὧν ἡ τραχύτης καὶ αὐτὰ τὰ μάρμαρά μας τρώγει κ' εἰς κόνιν τὸ ἀθάνατον κάλλος ζητεῖ νὰ τρίψῃ, τὸ αἰσθημά μας, τ' ὄνομα μ' αὐτὴν νὰ συκαλύψῃ,— μᾶς λέγουσιν ν' ἀμφιβάλλωμεν ἂν ἀληθῶς σκοπὸς τις

τὰ βήματά μας ὀδηγῇ, ἂν πόθος ἱερός τις κινή τὰ στήθη μας ἢ ἂν μὲ πάλλουσαν καρδίαν τεινωμένη χεῖρα πρὸς σκιάν, εἰς σκοτεινὴν πορείαν. Οἱ ὄροι τῆς προόδου μας τοιοῦτοι πλέον εἶνε, ὀδύνας παρερχόμεναι κ' ἐρχόμεναι ὀδύνας. Καὶ λέγουσιν πᾶς βῆμά μας πρὸς τὰ ἔμπρός
[δεικνύει

ποῖα πλευρὰ αἰμάσσουσα τὰ γόνατά μας λύει, τίς ὁ χυλαίνων ποῦς ἡμῶν καὶ πότε θὰ καμφθῶ-
[ρῃεν.

Καὶ μὲ τοιοῦτο νόμισμα λοιπὸν θὰ πληρωθῶμεν ἂνθ' ὅσων ἠγωνίσθημεν!.. καὶ νὰ σιγῶμεν πρέπει.

Πλὴν τίνας τὰ πικρὰ αὐτὰ μᾶς ἀπευθύνουσι ἔπη;
Λαοὶ, παρ' οἷς ἡ πρόοδος, ἐφ' ἧς κωχῶντ', αὐξάνει συμπνίγουσα τὸ αἰσθημα καὶ ἐπὶ πλάνης πλάνῃ ὅπου αἱ πέδαί αἱ σιδηραὶ τυράννου μεσαιῶνος μεταβληθεῖσ' εἰς μηχανὰς; κινουνται ἐπιπόνως κ' ἐγένοντο φρικτότερα δεσμὰ τῆς κοινωνίας, δυνάμει τοῦ συμφέροντος συνθλιβότατα καρδίας ὅπου προσκόπτ' εἰς πολλαπλὰς ἀνάγκας; ἡ ἀπλότης κ' εἰς μάχην μυριόνεκρον στρεβλοῦσ' ἡ ἀνθρωπότης, διὰ νὰ δυνηθῇ ἔμπρός ἔν βῆμα νὰ χωρήσῃ καὶ μ' αἶμα ποτιζόμενος πολιτισμὸς; ν' ἀνθήσῃ. Ὅπου νομίζεις τοῦ Θεοῦ πᾶς ἡ εἰκὴν ἐσδέσθη κ' εἰς ὕλικῶν δυνάμεων τὸ χάος ἀπωλέσθη ὅπου δουλεύει τὸ κακὸν καὶ τὸ καλὸν τελεῖται, ἀλλὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ δούλου του φοβεῖται ὅπου πολέμου ἔτι χθὲς ὁ ἦχος ὁ φρικτῶδης εἰν' ἦχος, λέγουσιν, ἄκμονος, ἐφ' οὗ ἡ γιγαντιώδης σφυρηλατεῖται πρόοδος, καὶ ὅπου τιμωρίαν συχρὰ καλοῦν τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν Ἑλλάδ' ἀγρία ν.

Ἄγριαν βάλε, ναι, κραυγὴν διὰ τοιοῦτον πόνον; πᾶς; τ' ὄνειρόν σου ὄνειρον θὰ ἦν, Ἑλλάς μου,
[μόνον;

Ὡ ποιηταί, οἱ ἔρωτα πρὸς τὴν πατρίδα τόσον μὲ πόθον ἐπιδείξαντες, μετ' ἄλγους τόσου, ὅσον εἰς τὴν ψυχὴν μου δὲν χωρεῖ διὰ τὴν στέρησίν σας, ἐνθ' ἀπαρμυθῆτος θρηνῶ τὴν νεκρωσὴν σας,— Ποῦ εἴσθε, ποῦ, τὴν ὄρφανὴν Ἑλλάδα νὰ ἰδῆτε, σεῖς, οἵτινες φωτίζοντες τὸ μέλλον φῶς κρατεῖτε. σεῖς οἱ προετοιμάζοντες ἡμέρας λαμπροτέρας καὶ τὰς καρδίας θάλποντες ἡμῶν τὰς ψυχροτέρας, σεῖς οἱ ὑποδεικνύοντες τὴν πίστιν, τὸ καθήκον, οἱ σώζοντες τὰ ἦθη μας, εἰς ἃ, πιστῶς ὑπέικων, ὁ Νόμος, εἶτα τοὺς καρπούς τῶν ὅσων σπείρουσιν
[δρέπει;

Ὡ, εἰς Ἰμάς, ὦ ποιηταί, ὁ τάφος δὲν ἔμπροσθε! Νεκροὶ καὶ Σεῖς; τότε λοιπὸν τὸ πᾶν θὰ ἀποθάνῃ. ἡ μὴπως παρ' ὁμῶν ζωὴν τὸ πᾶν δὲν προσλαμβάνει; Ποῦ εἴσθε, ποῦ ἀκούεται ὁ ἦχος τῆς φωνῆς σας, ὁ τοὺς νεκρούς μας ἦρωας ἐκείνους ἐξυπνήσας καὶ εἰς μαρτύρων θάνατον ἐκ νέου ὀδηγήσας; Δὲν ἐξυπνᾷτ' εἰς τὴν φωνὴν τοῦ πόνου τῆς πατρίδος ἀκτινα νὰ μᾶς δώσῃτε κἂν ἀμυδρὰν ἐλπίδος; Ποῦ εἴσθε, νὰ ῥαπίσῃτε ψευδῆ δημοκοπίαν εἰς τὰς τριόδους σῦρουσαν καὶ τὴν φιλοπατρίαν,

καὶ τὴν γαλῆν νὰ πνίητε, πρὶν αἰῶνης τύγρις γίγη·
νὰ φύγωσι μακρὰν ἡμῶν οἱ κόλακες ἐκεῖνοι,
οἱ σβύνοντες τὸ φῶς. Πρὸς τίς; ἀθῶως ἐρωτώμεν·
μὰς ἀπαντοῦν: λαμπρότεροι ἐν τῇ νυκτὶ θά ὦμεν.
Ποῦ εἶσθε, τοῦς ἐγνωστάς; νὰ τύψητε ἀπόμως,
κέντρον αὐτοῦς; καὶ τροχὸν ὑπάρχοντα συγχρότως;
καὶ ὄσους εἰς τὰ στήθη των ψυχὴν οὐδὲ δεικνύουν
κ' εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν Θεόν, Θεὸν δὲ περικλείουσι;
Ποῦ εἶσθε, ποῦ, ὦ ποιηταί, νὰ μᾶς; εἰπήτε: Θάρρος,
Θάρρος, καρδίαι ἀσθενεῖς! μὴ κύπητ' ὑπὸ βάρους
πικρᾶς ἀβεβαιότητος, θάρρος, ψυχαὶ πληγεῖσαι,
ὑπάρξετε ὑπὸ πνεύματος κακοῦ κλυδωνισθεῖσαι,
μὴ τρέμετε! ἐξήλθετε ἰδοῦ τῆς τριουμίας,
Θάρρος! ἐπιώτατ' ἐξ ἡμῶν κἄν μόνον τὰς καρδίας.

Ἦ, δότε μοι τὴν λύραν σας, τὸ δῶρημα τῆς Μούσης;
ἀς ἔλθ' εἰς πόνον ἀρωγῆς καρδίας ἀσθενούσης.

Ἡ λύρα σας διέπλεσε τὴν νέαν μου καρδίαν
καὶ τώρα παρ' ὑμῶν αὐτὴ ζητεῖ παραμυθίαν.
Μάτην λοιπὸν ἐπίστευσα εἰς τ' ἄσματά της, μάτην;
Ἦ, μὰ τὸν τάφον σας αὐτόν, τὴν μνήμην τὴν
[φιλιτάτην,

Εἰπέτε, ὑπηγόρευσε ψευδῆ τὴν ἱστορίαν
ἡ λύρα εἰς τὸ μέλλον μας, καὶ τὴν ἀπελπισίαν
θὰ δρέψωμεν, ὅπου ἴμετε ἐσπεύρατε ἐλπίδα;

Ἀκουσάτέ με· ἔστρεψα τὸ βλέμμα περίξ κ' εἶδα.

Ἰδοῦ ἐξορίστος μακροῦς εἰς ξένην χρόνους ζήσας,
περιαλγῆς τὸ βῆμα του βαρὺ περιπλανήσας
μακρὰν, μακρὰν τῆς πατριῆς; ἐστίας, τοῦς θα-

μανθάνων τῶν οὐρανῶν του εἰς τόπους ἀπωτάτους
καὶ ἀγαπῶν τὸν βίον του, οὐχὶ διὰ νὰ ζήσῃ,
ἀλλὰ δειλὸς μὴ ξένη χεῖρ τὰ ὄμματα του κλείσῃ,—
ἀπὸ τῆς ἐξορίας του αἴφνης ἀνακαλεῖται
καὶ γέρον εἰς τὸ ἄκουσμα αὐτοῦ ζωογονεῖται...
Μακροθεν ἦδη τοῦς ἀγροῦς, τὸν οἶκον αὐτοῦ βλέπει
καὶ χαίρων βῆμα πτερωτῶν καὶ νοῦν ἐκεῖσε τρέπει.

Ἄλλ' αἴφνης σταματᾷ... Ἐδῶ κεχαραγμένη ἦτο
ὁδὸς, ἦν εἰς τὴν πλάνητα ζωὴν του ἐνθυμετο·
ἡ πρὸς τὸν οἶκον ἄγουσα δὲν τὴν εὕρισκει πλέον...

Ἐκεῖ ἔπληρχεν ἀτραπὸς καὶ ῥοαὶ ἐκεῖ βέων,
ἀλλ' ἀκῆσαι καὶ τρίβυλοι καὶ καύσον ἐδῶ τώρα...

Καὶ πάλιν οἴμοι σταματᾷ—παρέρχεται ἡ ὄρα—
καὶ ὅμως φέγγεται αὐτὸς τὸν οἶκον του νὰ ἴδῃ,
«τίς λέγει, ἐλησμώνησα τὰ πάντα λοιπὸν ἦδη;»
τῆ, γέισα εἰς τὸ μέτωπον μετ' ἀγωνίας φέρει,
τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ δακρῶν ἄφρει,
Οἴμοι, ὁὐ ἐλησμώνησε, τὰ πάντα ἐνθυμεῖται,
ἀλλὰ τὰ πάντα ἠλλάξαν! ὁ δυστυχῆς κλονεῖται
κ' εἰς μόρμαρον ἐκεῖ ἐγγύς ν' ἀναπαυθῆ προσκλίνων,
τί βλέπει; τὰ ὀνόματα τῶν ἄλλοτε ἐκεῖνων!
Ὅλοι ἐκεῖ ἐτάφησαν, γονεῖς καὶ τέκνα οἴμοι!
Δι' ἄλλον τίνα εἶν' αὐτὴ ἡ πλάξ λοιπὸν ἐτοιμῆ;

Ἦ, φοβερόν τὸ ὄραμα!

Οὐχὶ! δὲν ἦλθε γέρον
ὁ Ἕλλην εἰς τὴν πατρικὴν νὰ θερμανθῆ ἔστιαν,

ὁ δι' αἰῶνων προχωρῶν καὶ εἰς αἰῶνας φέρων
εἰς τοὺς θνητοῦς τὸ παρελθὸν ἐλπίδος μαρτυρίαν,
εἰς οὐ τὴν ὄξαν εἶν' ἐγγύς τοσοῦτον, ναί, ἀκόμα
αἰ νεαὶ αὐταὶ γενεαί, ὥστε δὲν φθάνει τ' ὄμμα
τὸ ὕψος τῆς, τὸν οὐρανὸν ἐγγίζον νὰ μετρήσῃ.
Αἰῶνας ἔτι εἴκοσιν ὁ κόσμος; ἀς βαδίσῃ,
διὰ νὰ δυνθῆ ἐκεῖ, καθὼς βαδίζει ἦδη,
εἰς ὕψος τὴν ἀλήθειαν τοῦ Πλάτωνος νὰ ἴδῃ.
Μὰ τὴν Ἑλλάδα γῆν αὐτὴν, οὐχὶ! δὲν ἦλθε γέρον
ὁ Ἕλλην εἰς τὴν πατρὶκὴν νὰ θερμανθῆ ἔστιαν·
ἀλλ' ἐπανῆλθ' ἀπὸ μακρὰν πολὺ ἀποδημίαν
καὶ σταματᾷ πᾶσαν στιγμὴν τὰ βῆμα· ἄ του φέρων
ἐπὶ τῆς ἄλλοτε ὁδοῦ, αὐτὴν ν' ἀναγνωρίσῃ.
Δὲν ἠδυνήθη ἐντελῶς ὁ Χρόνος νὰ τὴν σῶσῃ.

Ἦ δότε μοι τὴν λύραν σας, τὸ δῶρημα τῆς Μούσης;
ὦ ποιηταί, παρήγορον καρδίας ἀσθενούσης.

Ἄν πέσω καταπονηθεῖς, νὰ πέσω κἄν ἐγγύς σας!
Ἐκεῖνος δυστυχῆς θνητός, ὁ βίον διανύσας
τοιοῦτον, ὅσον εἰς ἡμᾶς διέγραψεν ἡ λύρα
καὶ διὰ τὸ θανάτου του μὴ σώζων ἀδελφοῦς του.
Ἐκεῖνος δυστυχῆς λαός, οὐ φανίξ' ἡ Μοῖρα,
ὡς κεραυνὸς ἐμπέπουσα, καὶ κλάδους καὶ καρ-
[πὸς του
καὶ ὅστις πίπτει φεῦ, χωρὶς τὴν γῆν μας νὰ κλο-
[νίσῃ,

χωρὶς εἰς τὰ ἐρείπια ἀνάμνησιν ν' ἀφήσῃ,
λαμπάδα παρὰ φέρετρον καὶ φῶς ἐν γῆ θανάτῃ.
Τὴν λύραν δότε! ζοφεράς εἰκόνας ἂν χαρίττω,
συγγνώμην! ὅστις ἤρωας μὴ ἐβῶντας ἐνθυμεῖται,
βαρῶμετ' αὐτοῦς ὑμῶν καὶ ἂν αὐτοῦς στερῆται
τῆς λύρας σας, δὲν δύναται νὰ ῥάλῃ τὴν ἐλπίδα.
Ἄ ἐκουράσθη ἡ γωνὴ ὑμνοῦσα τὴν πατρίδα
καὶ ἐκουράσθη ἡ πατρίς, ἀσκόπως πλανωμένη,
δὲν συναντᾷ τὸ παρελθὸν, τὸ μέλλον τὴν προσμένει,
καὶ θέλει ἀνακούρσιν, πρὶν εἰς αὐτοῦ τὴν θύραν
φθάσῃ καὶ κρούσῃ κ' ἀνοιχθῆ... Ἦ, δότε μοι
[τὴν λύραν!

Τίς; ἡ Ἑλλάς, τῶν ἰδεῶν ἡ πάλαι κατοικία,
ὅπου ἀστράπτου παρελθὸν φωτίζει τὴν ψυχὴν,
ἡ γῆ αὐτὴ διδάσκουσα τῇ πολιᾷ σοφίᾳ
ὅποιαν νὰ ψελλίσωσι τὰ ἔθνη προσευχὴν,

Ἦ τῆς ζωῆς ἡμῶν αὐτὴ ἀνατολὴ μεγάλη,
ἡ ἱστορία μας, ἐλπίς καὶ φρίκη συμμιγῆς,
ἐνφ' τὸ μέλλον μας ἐδῶ, ὅπου ἡ δάφνη θάλλει
τὸ ἐπιώξουν πτέρυγες αἰῶν μετὰ στοργῆς,

Τὰ πάντα ταῦτα ὡς μηδέν; Καὶ τ' ὄνειρόν σου
[μόνον

Θὰ ἦν', Ἑλλάς μου, ὄνειρον; Ἀπάντησον οὐχὶ!
Ἄν κατὰ σοῦ ἐπέπεσον ὄργη ὀλιγῶν χρόνων,
ἀλλ' οἱ αἰῶνες ὑπὲρ σοῦ! Θάρρει, πατρίς πτωχῆ!

Τίς ἐξ ἡμῶν ἐγνώρισε τὴν τέχνην τῆς δειλίας,
τίς προσποιεῖται τὸν νεκρὸν, μὴ κύπημα δεχθῆ;
θυσία τις μέλλον πικρᾶ, τῆς νῦν ἡμῶν θυσίας,
εἰς ἀπραξίαν ἀνδρόν νὰ ζῶμεν κ' ἐπαχθῆ;

Ὅταν μοκάται θύελλα, τὴν πίστιν θερμότεραν
ἐντός μας αἰσθανόμεθα· θύελλα ἀστραπή,
ἐκλάμπει τὸ καθήκον μας παρέχει πλειοτέραν
ὁ κίνδυνος τὴν δύναμιν ἡμῶν ἀνδροπρεπή.
Ἐλλάς, εἴν' ἡ διαβολὴ ἀρχὴ δολοφονίας·
σὲ διαβάλλουν, πρόσεχε! εἰς νύκτα μὴ πλανῆς
τὰ βήματά σου, ἀλλ' εἰς φῶς ἀδόλου ἀληθείας.
Μὴ καταλίπης, μητέρα μας, καρδίας ὄρφανάς.

Ὀἶμοι! Πολὺ τὸ αἶσθημα καὶ ἀσθενής ἡ λύρα!
Νισσὴ μένει παρ' ἔμοι ἡ Μοῦσα τελημιμένη·
Ὡ; πότε ἀπαρμύθητος, ὦ ποιηταί, θά μὲνῃ;
Ἐντεῦθεν ἴν' ἀνεγερθῆ, τίνα προσμένει γέτρα;
Τὸν τῆς πατρίδος ἔρωτα μὴ πλέον δὲν εὐρίσκει;
ἀλλὰ οὐδεὶς ἡμῶν οὐδὲ πρό τοῦ θανάτου τρέμει.
Ἡῶς; ν' ἀμφισβάλλω, ποιηταί νεκροί,—ὦ, λέγετέ
[μοι—
πῶς ὁ γνωρίζων ν' ἀγαπᾷ γνωρίζει ν' ἀπονήσκη;

ΙΩ. Κ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΝΑΡΙ ΜΟΥ.

Α'.

Εἶχα κ' ἐγὼ ἓνα κανάρι
ἓνα ὀλόχρυστο πουλί,
γεμάτο ἐμμορφιὰ καὶ χάρι,
τ' ἀνάτρεφα μὲ τὸ φίλ.

Ἦ τὰ χεῖλη μου τροφὴ ζητοῦσε,
ἔς τὸ στόμα μου κρῖον νερό,
κ' ἐλεύθερο ἐπερπατοῦσε,
γιὰ μὲ ξεγνοῦσε τὸ φτερό...

Ἄχ! πόσο, πόσο μ' ἀγαποῦσε
τὸ χαυδεμένο μου πουλί·
κι' ἀπάνου μου πῶς ἀκουμποῦσε
τὴν ἔμμορφὴν του κεφαλῆ.

Ἦτο ψυχὴ κάθε 'ματιὰ του·
εἶχε κορμί κυματιστό.
Ἦν ἄνοιγε τὰ δύο φτερά του,
ἔβλεπε ἄνθος φτερωτό...

Πόσαις φοραῖς ζευγαρωμένοι
ἔς ἓνα τραγοῦδι, τὴν αὐγὴν
ἔβλεπε αὐτὸ τὴ χρυσαμένῃ,
κ' ἐγὼ τὴ μαυρισμένη γῆ.

Πόσαις φοραῖς συννεφιασμένο
ἴσάν μ' ἔβλεπε, καὶ σκοτεινὸ,
ἐτραγουδοῦσε πικραμένο,
ἴσάν νά μου λέγῃ: Σὲ πονῶ.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β'.]

Ἄχ! μελωδίας δὲν ζητοῦσε
νὰ εὕρῃ μέτρο τεχνικῆς,
ἐγχείρετο, κ' ἐκελατοῦσε
ὁ φτερωτός μου ποιητής.

Ἦοῦ εἶναι τώρα τὸ κανάρι;
ποῦ τὰ φτερά του νὰ κινῆ;
Τί ἔγινε ἡ τόση χάρι,
κ' ἡ ἀσημένια του φωνή;

Β'.

Χθές; τραγουδοῦσε τὸ καυμένο
μέσ' ἔς τὸ κλουβὶ του τὸ μικρό.
Ἐξάφν' ἀγέρι ὀργισμένο,
ἀγέρι φύσησε ψυχρό.

κ' ἔπεσε κάτω τὸ κλουβὶ του,
ἀπ' τὸ παράθυρο ἔς τὴ γῆ,
κ' ἡ χρυσαμένῃ κεφαλῇ του
θανάτου ἔλαβε πληγὴ.

Μ' εἶδε μὲ 'μάτι λυπημένο·
ἔσεισε ἄλλο τὸ φτερό,
κ' ἔπεσε πάλι νεκρωμένο·
ὑπνο κοιμήθηκε πικρό.

Γ'.

Γιὰ τὸ μικρὸ συνάδελφό μου
Ἔσκαψα ἔς τὴν τριανταφυλλιά
καὶ τῶθαψα... εἰ; τ' ἀκριβό μου
τὸ γῶμα ἔδωκα φωλιά.

Τὸ μνηματάκι του ἐγίνη
ἴσο μὲ τῶμορφο κορμί,
σεντόνι ἔς τὴ μικρὴ του κλίνη
ἔστρωσα ἄσπρο γιασμελί.

41 Μαΐου 1873.

Α. ΠΑΡΑΣΙΟΣ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλα-
δίῳ λογοπαιγνίου.

Ὁ Γάτος

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ Ι΄. ΦΥΛΛΑΔΙΩ; ΓΡΙΦΟΥ.

Ἡ βιομηχανία ἀποκαθιστήσι τὰ
ἔθνη μεγάλα.

(Ἦβη.—Ο.— μὲ χάνει Α ἀπὸ ΚΑΘ.—
εἰς ΤΙ σί.— ΤΑ.— Ἔθνη μεγάλα).

Σημ. Ἐν τῷ γρίφῳ τούτῳ ἐκ παραδρομῆς τὰ
γράμματα ΤΑ ἐτάθησαν πρὸ τοῦ μουσικοῦ σφ-
μείου εἰς εἰς ΤΙ ἀντὶ νὰ πεθῶσι μετ' αὐτό.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΕΥΤΕΡΩ ΤΟΜΩ

ΤΟΥ

ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ

Α'. Κοινωνικά καὶ Πολιτισιογραφικά.

Περὶ τῆς ἀνικανότητος τῆς ὑπάνδρου γυναίκος, ὑπὸ Ν. Δαμασκηνῶς, καθηγητοῦ σ. 705-716. — Αἱ γυναῖκες καὶ τὸ βελλεϊάνειον δόγμα, ὑπὸ Τιμ. Ἀμπελά, σ. 765-770. — Γῆκὴ στοργή (ἐκ τῆς περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου ὁμιλίας τοῦ Σιλβίου Πελλίκου) μετὰφρ. Γ. Κ. Σφήκας) σ. 1065-1067. — Ἡ πατρικὴ ἐξουσία τῶν Ῥωμαίων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὑπὸ Τιμ. Ἀμπελά σ. 1077-1083. — Περὶ πολέμου ὑπὸ ἠθικῆν ἔποψιν, ὑπὸ Χ. Σολιώτου σ. 1273-1279. — Ἐπὶ τῇ 25 Μαρτίου λόγος Σ. Ν. Βασιλειάδη σ. 1305-1312.

Β'. Ἱστορία καὶ Βιογραφία.

Βιογραφία τοῦ δουλοῦ Ῥισελιέως, ὑπὸ Δ. Ε. Ποταμιάνου, σ. 722-727. — Σπυριδῶν Τρικοῦπης, σ. 4219-4227. — Δ. Κ. Παπαρῆγοπούλου, (Νεκρολογία.) σ. 1270-1273. — Ἰω. Κωλέττης, ὑπὸ Θ. Ι. Τυπάλδου, σ. 1336-1340.

Γ'. Γεωγραφία καὶ Περιηγήσεις.

Ἡ Ἰαπωνία, ὑπὸ Ν. Κ. Χ. σ. 731-735. — Τὸ ἄντρον τοῦ διαβόλου, σ. 1240-1244.

Δ'. Ἀρχαιολογία.

Περὶ πάλης καὶ παλαιστικῶν, ἐράνισμα, ὑπὸ Κ. Π. Αὐστρια σ. 716-722. — Βυζαντινὰ ἐθνόσημα, ὑπὸ Δ. Ροδοκανάκιδος σ. 853-857.

Ε'. Καλλιτεχνία.

Ἡ ἐλεημοσύνη (ἔργον τοῦ κ. Δρόση) ὑπὸ Σ. Ν. Β. σ. 744-745.

ΣΤ'. Φιλολογία καὶ Βιβλιογραφία.

Ἑλληνικὴ Φιλολογία. ᾠδὴ, μουσικὴ, χορὸς καθ' Ὀμηρον (μετάφρασις) σ. 812-814. 968-970. — Σαφῶς, ὑπὸ Ἰω. Καμπούρογλου σ. 824-833 865-877. — Διδάσκαλοι καὶ κληρικοὶ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ΙΖ', ἐκκτονταετηρίδα σ. 1008-1015.

Ἀκτινικὴ Φιλολογία. Ἀποκολοκύνθωσις ὑπὸ Δ. Κ. Παπαρῆγοπούλου σ. 949-952.

Μεσαιωνικὴ Φιλολογία. Ἱστορία τοῦ Πτωχολέοντος (Ἑλληνικὴ μεσαιωνικὴ διήγησις) ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου σ. 1125-1130. — Ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια, ὑπὸ Δ. Κ. Παπαρῆγοπούλου, σ. 1162-1170. 1200-1206. — 1239-1262.

Δημώδης Φιλολογία. Περὶ δημοτῶν παροιμιῶν, ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου σ. 921-930. — Ἄσματα δημοτικὰ τῶν Γάλλων: Τὸ ἄσμα τοῦ Μαρμπρούγ. Ὁ μασσαλιωτικὸς θούριος (La marseillaise) ὑπὸ Ν. Γ. Π. σ. 1019-1024. — Ὁ μασσαλιωτικὸς θούριος ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου σ. 1089-1093.

Ποικίλη φιλολογία. Τὸ βιβλίον τῶν βιβλίων, ὑπὸ Σ. Λογιωτατίδου σ. 739-744 805-807. — Προφητικὰ ἡμερολόγια, σ. 1188-1189. — Πρώτη ἀγγλικὴ ἡμερῆς, σ. 1189.

Βιβλιογραφία — Ν. Γ. Πολίτου, Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὑπὸ Σ. Ν. Β. σ. 727-731. — D. Paparrigopoulos, Le choix d'une femme, comédie traduite par Em. Legrand, ὑπὸ Ν. Γ. Π. σ. 807-808. — Ν. Δ. Λεβίδου, Τὰ ἄγια λείψανα, ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου σ. 809-812. — Lettres de Constantin Stamatis, ὑπὸ Ν. Γ. Π. σ. 1134-1136. — Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ Μενδελσῶνος Βαρθολομῆ, μετὰφρ. Μ. Ι. Παπαρῆγοπούλου. — μετὰφρ. Ἀγγέλου Σ. Βλάχου, σ. 1179-1181. — Ἄρ. Βαμπᾶ, Παιδικὴ βιβλιοθήκη, σ. 1181-1182. — Εἰρημ. Ἀσασίου, Ἀττικὸν ἡμερολόγιον διὰ τὸ ἔτος 1873, σ. 1242. — Τὸ περιβόλιον τοῦ κόσμου, ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου, σ. 1290-1294.

Ἀλλοδαπῶν κρίσεις περὶ ἑλληνικῶν συγγραμμάτων: I Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα σ. 1015-1018. — II Π. Λάμπρου, Νομίσματα Ἀμοργοῦ, σ. 1048-1049. — III Ἄγγ. Βλάχου Κωμωδίαί σ. 1039-1041. — IV Ν. Γ. Πολίτου, Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων σ. 1044-1045.

Φιλολογικὰ ἀγγελλίαι Ν. Γ. Πολίτου, μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων

(παράρτ. β'. φολλ.)—Γ. Μιστριώτου, Πλατωνικοί διάλογοι. Γοργίας. (παράρτ. ις'. φολλ.)—N. Nicolaidès. Analectes ou mémoires et notes sur diverses parties des mathématiques (αὐτ.)—Μίλης, σύγγραμμα περιοδικῶν, (αὐτ.)—Παρθενῶνος ἔτος τρίτον σ. 1235-1240.

Ζ'. Γλωσσολογία.

Αἰξων Ἱστορία, ὑπό Ν. Γ. Π. (Κύριος Κυρία) σ. 952-953.—Τίς ἡ πρώτη γλῶσσα; (Σοφῶν γνῶμαι.) ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 983-987.—Περὶ τῆς διαπλάσεως καὶ προόδου τῆς γραφῆς (Κατὰ τὸ γερμανικόν, ὑπό τοῦ D' Mich. Heffner) σ. 1033-1038. 1130-1134. 1207-1212.

Η'. Μυθολογία.

Νεοελληνικὴ μυθολογία. Γίγαντες Ἥρωες, ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 764-765. 847-821.—Τύχη, Μοῖραι, ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 877-889.—Ἡρακλῆς, Μίδας, ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 1045-1049.—Χάρως, ὑπό Ν. Γ. Πολίτου, σ. 1249-1259.

Θ'. Ἠθὴ καὶ ἔθιμα.

Ἡ μαγεία παρά τοῖς νεωτέροις Ἕλλησιν (ἀποσκευατά), ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 1093-1103.—Ἠθὴ καὶ ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἰά κατὰ τὴν τελευταίην, ὑπό Ν. Γ. Πολίτου σ. 1137-1144. 1193-1200.—Ὄμυστικός δεῖπνος ἐν Βιέννῃ σ. 1294-1295.

Ι'. Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι.

Λόγος προεπιστημονικός εἰς τὴν πειραματικὴν φυσικὴν, ὑπό Σ. Ι. Κεσσόισογλου σ. 735-739. 797-805.—Ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τῆς θερμοκρασίας εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, σ. 1189-1190.—Ανακάλυψις κρυσταλλοσπηλαίου, ὑπό Ε. Λάνδερερ σ. 1304.

Κεμάδος ἦρα ἐν Ἀφρική, μετάφρ. Ν. Γ. Μοσχολάκη, σ. 834-833.—Αἱ λέοναι ἄνθρωποι (κατὰ τὸ γαλλικόν) ὑπό Π. σ. 1217-1219.—Ἠθὴ καὶ ἔθιμα τῶν ζώων. Παροδία πτηνῶν, ὑπό Μ. σ. 1287-1290.—Ὁ ἀττακέες σ. 1342-1345.—Περὶ τῆς ταχύτητος τοῦ αἵτος, ὑπό Ε. Λάνδερερ σ. 1304.

Τὰ περὶ ἀδάμαντος, ὑπό Ε. Λάνδερερ σ. 1014-1015.

Ἱστορία τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου, μετάφρασις Π. σ. 1182-1185. 1281-1284. 1334-1336.—Περὶ τῆς ἐλλείψεως τοῦ βλάτος, ὑπό Ε. Α. σ. 1304.

ΙΑ'. Διηγήματα καὶ μυθιστορία.

Ἡ ὥραία Γαβριέλλα, μυθιστόρημα Αὐγούστου Μιχὲ μετάφρασις Α. Ι. Σκαλίδου καὶ Π. Ι. Φέριπου (Συνέχεια). Ἐν παραρτήματι σ. 257-544.

Οἱ Λαζαρόνοι τῆς Νεαπόλεως καὶ ὁ ἄγιος Ἰωσήφ, ἐκ τῶν τοῦ ΑΙ. Dumas μετάφρ. Ν. Γ. Π.

σ. 773-784.—Μαθηταὶ ἐκπαίδευτηρίου ἐν ἀμάξῃ, κατὰ τὸν Paul de Kock ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 842-851.—Οἱ ἀσπίρες, ἔμποροι τῶν ὀδῶν σ. 857-863. 993-940.—Τὰ ἐκ τῆς ὁμωνομίας δυστοχήματα, ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 930-936.—Ἡ 41022 νῆξ, κατὰ τὸν Ἀμερικανὸν Edgar Poë, σ. 963-968. 988-993.—Διὸς Ἔρωτες: Εὐδράπη, ὑπό Σ. Ν. Β. σ. 977-983.—Ἀπίθανος Ἱστορία, κατὰ τὸν Χαγ. de Montepin, ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 1049-1065.—Ἱστορία ἐνός φαντάσματος (κατὰ τὸν Dickens) ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 1171-1173.—Ὁ καλύτερος πελαργός. (Ἀνατολικὸν διήγημα (Κατὰ τὸ γερμανικόν τοῦ Hauff, ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 1173-1179. 1212-1217.—Τὸ λευκὸν ῥόδον τῶν Κερμαδεῶν, μετάφρασις Ἄρ. Βαμπά 1226-1235. 1304-1302 — Αἱ πηλοβιτῆδες τῆς εὐτυχίας, κατὰ τὸ δανικόν τοῦ Andersen, ὑπό Ν. Γ. Π. σ. 1262-1270. 1312-1319. 1345-1347.—Δικαία Τιμωρία, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπό Ν. Μ. σ. 1298-1304.—Μεταξὺ συνελκόν, ἐκ τοῦ Charivari, ὑπό Ν. Μ. σ. 1340-1342.

ΙΒ'. Ποιήσεις καὶ Δράματα.

Ἀπομνημονεύματα τοῦ Διαδόλου, ὄραμα μετάφρασις σ. 747-750. 784-796. 834-844. 910-918. 953-965. 995-1010.—Ὁ ἐρωτισμὸς παντοῦ κωμῆδία Alph Karr, μετάφρ. Θ. Ι. Κολοκοτρώνη (Συνέχεια) σ. 731-757.—Φάων χαρακτήρ, ὑπό Δ. Κ. Παπαρρήγοπουλου σ. 771-775.—Ἡ ἐν ὄρα γάμου, ἠθοποιία μονόπρακτος, ὑπό Ἰω. Καμπούρογλου σ. 889-903. 937-948.—Ἐρανῆς Οὐγκῶ, μονόλογος Καρόλου, μετάφρασις Γ. Παράσχου σ. 974-976.—Δὲν ἤθεύει γράμματα, κωμῆδία εἰς πρῶνι μίαν, κατὰ τὸ γερμανικόν, ὑπό Ἀγγ. Σ. Βλάχου σ. 1067-1077.—Ανταπόδοσις χαρακτήρ πολιτικός ὑπό Δ. Κ. Παπαρρήγοπουλου σ. 1105-1108.—Διὸς ἔρωτες. Σατέλη. (Vaudeville) ὑπό Σ. Ν. Β. σ. 1109-1124.—Ἀττικαὶ νῆκτες, Ἡ Δημοκρατία, ὑπό Σ. Ν. Βασιλειάδου, σ. 1145-1162.—Βροχὴ καὶ Εὐδία, κωμῆδία μονόπρακτος σ. 1319-1334.

Διὰ τοῦ γάμου τοῦ φίλου μου Α. Ψαυριδου, ὑπό Ἰω. Καμπούρογλου, σ. 757-758.—Οἱ Κοῦρες, ὑπό τοῦ αὐτοῦ σ. 758.—Μῦθος ὑπό Ἀλ. Κατακίου ζηνοῦ σ. 760.—Τὰ μνήματα, ποίημα ἀνεκδότου Δ. Σολωμοῦ σ. 814.—Πρὸ τοῦ κατόπτρου, ὑπό Ἰω. Καμπούρογλου σ. 814.—Ἀσμάτιον, ὑπό τοῦ αὐτοῦ, σ. 815.—Ὁ θάνατος τοῦ Λέοντος Καλλέργου, ὑπό Τ. Ἀμπελιᾶ σ. 863.—Πικρίας ἔσμα, ὑπό Κ. Λ. Παπαζογλου σ. 864.—Τὸ ἔσμα τοῦ Ὁραεῖος, ὑπό Σ. Ν. Βασιλειάδου σ. 918.—Τὸ ἔσμα τοῦ Λωτοῦ, ὑπό τοῦ αὐτοῦ σ. 919.—Ἐκ τῶν τοῦ Β. Οὐγῶ ἄσματων αἱ Ποιναί, μετάφρ. εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ὑπό Ε. Ι. σ. 920.—Εἰς τὸν Βύρωνα ὑπό Ἀλ. Σούτσου σ. 973-974.—Πόθος, ἀνεκ-

δοτον ποίημα Σολωμοῦ σ. 974.—Μοῦσα
 δραπέτι; (Σάτυρα) ὑπὸ Ἰω. Καμπούρο-
 γλου σ. 4030-4032.—Ποιητὴς θνήσκων,
 ὑπὸ Ἰω. Καμπούρογλου, σ. 4191-4192.
 —Ἐρωτοῦ ἄσμα, ὑπὸ Ἰω. Καμπούρογλου
 σ. 4302-4303.—Εἰς τὴν προτομὴν τοῦ Ἀλ.
 Σούτσου, ὑπὸ Γ. Παράσχου σ. 4303.—Ἡ
 δεσποινίδι Μ. Φ** ὑπὸ Γ. Π. σ. 4303.—Ἡ
 Ἑλλὰς ἡμῶν, ὑπὸ Ἰω. Καμπούρογλου
 σ. 4350-4353.—Εἰς τὸ κανάρι μου, ὑπὸ Ἀγ.
 Παράσχου σ. 4353.

ΙΒ'. Ἀνάμικτα.

Ἐν τῷ ἔαρι, μεταφρ. Ν. Γ. Μοσχοδάκη σ. 745-
 746.—Κλειδοκούμδαλα, σ. 4189.—Ὁ Βιβλιό-
 φίλος (Jules Janin) σ. 4280-4284.—Τὸ παι-
 διον (Th. Dufour) σ. 4281.
 Μυρία ὄσα (Τὰ νεώτατα τῶν τεχνῶν, τῶν
 ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλολογίας). 974-973.
 4025-4028. 483-4086. 4185-4188. 4242-
 4248. 4295-4298. 4347-4350.

Ἐκδρομαὶ εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου, ὑπὸ Ἀρ.
 Βαμπᾶ σ. 4284-4287.

Μωσαϊκῶν, σ. 4190-4191.—Ἀνατολικά ἀπο-
 φθέγματα, σ. 4241-4242.

Ἀνέκδοτα σ. 759. 845-846. 4028-1030. 4086-
 4088.

Αἰνίγματα σ. 700.

Λύσις γρίφων σ. 816. 864. 920. 976. 4032.
 4088. 4136. 4192. 4248.

Λογοπαίγνια. 4088. 4136. 4192. 4248. 4304.
 4353.

Εἰκόνας σ. Σαπαῶ (ἐν παραρτ.) σ. 873.—Βύρων
 973.—Ἡ ἀρπαγή τῆς Εὐρώπης σ. 984.—

Ῥήγας ὁ Φεββάτος σ. 4090 (ἐν παραρτ.) —

Συγκριτικὸς πίναξ τῶν διαφορῶν ἀλφαβήτων.
 (λίθογρ: παραρτ. φυλλ. κ'.) — Σπυρίδων Τρι-

κούπη, σ. 4220.—Ἀλιεῖς προσβαλλόμενοι
 ὑπὸ λευκῶν ἄρκτων (ἐν παραρτ.) σ. 4240.

Τὸ ἄντρον τοῦ διαβόλου (ἐν παραρτ.) σ. 4240.
 —Παρυδάτια πτηνὰ εἰκ. 2. σ. 4288. 4289.

Γράμ. σ. 816. 864. 920. 976-4032. 4088.
 4136. 4192. 4248.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ «ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ».

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος αὐτοῦ

Θ. Παρθένω

Ἐκτός τῆς Ἑλλάδος

ΔΗΜ. Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΑΓΓΕΛΟΣ Σ. ΒΛΑΧΟΣ.

ΑΡ. ΒΑΜΠΑΣ.

Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῷ
 Ἐθν. Πανεπιστημίῳ.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ, πρόφην καθηγητὴς ἐν τῷ Ἐθν.
 Πανεπιστημίῳ.

ΜΙΧ. DEFFNER ὀφηγητὴς ἐν τῷ Ἐθν. Πανε-
 πιστημίῳ.

ΤΙΜ. ΑΜΠΕΛΑΣ, ἐν Σύρῳ.

Ι. ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ, καθηγητὴς ἐν Σύρῳ.

Θ. Ι. ΚΟΛΟΚΩΤΡΩΝΗΣ.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

Μ. Π. ΔΑΜΠΡΟΣ.

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ.

ΑΔ. ΣΚΑΛΙΑΝΗΣ.

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ, ἐν Ζακύνθῳ.

Σ. ΛΟΓΙΩΤΑΤΙΑΝΗΣ.

Χ. ΣΟΛΙΩΤΗΣ.

Ν. Ε. ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ.

Δ. Ε. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ.

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΣ.

Κ. Π. ΛΥΤΣΙΚΑΣ.

Θ. Ι. ΤΥΠΑΛΔΟΣ.

Ἐκτός τῆς Ἑλλάδος.

ΕΜ. LEGRAND, ἐν Παρισίοις.

ΙΩ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ ἐν Göttingen.

Δ. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΙΣ, ἐν Λονδίῳ.

Σ. Ι. ΚΕΣΣΙΣΟΓΛΟΥΣ, ἐν Σμύρνῃ.

ΚΑ. ΠΑΥΛΟΓΛΟΥΣ, ἐν Βραζιλίᾳ.